

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

8'inci Toplantı
26 Mayıs 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, TRT Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri olmadığından toplantının olamayacağına ve mazeret dilekçelerini rica ettiğine ilişkin açıklaması

2.- TRT Genel Müdürü Mehmet Zahid Sobacı'nın, İzmir Milletvekili Atila Sertel'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELE

1.- Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünün (TRT) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

8'inci Toplantı
26 Mayıs 2022 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 11.10'da açılarak üç oturum yaptı.

İzmir Milletvekili Atila Sertel, TRT Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri olmadığından toplantının olamayacağına ve mazeret dilekçelerini rica ettiğine ilişkin açıklama yaptı.

TRT Genel Müdürü Mehmet Zahid Sobacı, İzmir Milletvekili Atila Sertel'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü'nün (TRT) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 31 Mayıs 2022 Salı günü toplanmak üzere saat 16.09'da toplantıya son verildi.

26 Mayıs 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.10

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum.

Bugünkü gündemimizde Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2019 ve 2020 yılları bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

II.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, TRT Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri olmadığından toplantının olamayacağına ve mazeret dilekçelerini rica ettiğine ilişkin açıklaması

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, Yönetim Kurulundan 3 kişi var gördüğüm kadarıyla, 1 de genel kuruldan, 4. TRT, kendi kurumunda bile toplantı yapması dâhilinde en az 5 kişiyle gelmesi lazım Yönetim Kuruluna ve çoğunlukla karar alması lazım.

Bu toplantı olamaz yani böyle bir toplantı olmaz! Nerede bu Yönetim Kurulu Başkanı? Diğer Yönetim Kurulu üyeleri nerede? Mazeret dilekçelerini ben rica ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Mazeretleri gönderelim, verelim Sayın Atila Sertel'e.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Gönderelim ama böyle şey olur mu? TRT Yönetim Kurulu bile toplanamaz burada, değil KİT Komisyonu. Böyle şey olur mu Sayın Başkan, böyle olur mu yani? Hiç ciddiye almıyorlar; alt komisyon toplantısına da gelmedi Ahmet Albayrak, alt komisyon toplantısında da yoktu. Yönetim Kurulu Başkanına soru soracağız, yönetimle ilgili bazı öğrenmek istediğimiz şeyler var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, Genel Müdürümüze bir söz verelim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ardından ne yapmamız gerekiyorsa...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani ama böyle bir toplantı olmaz Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Sayın Sertel... Sayın Sertel...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Eğer bu kurumu, bu KİT'i dikkate alacaklarsa alsınlar, almayacaklarsa biz gereğini yapacağız yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Sayın Sertel, gerekirse iptal ederiz, bugün iptal ederiz toplantıyı.

Bir saniye...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Böyle bir şey olmaz, iptal edelim toplantıyı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, bir saniye...

Sayın Genel Müdürümüze bir söz verelim, ardından...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Böyle toplantı olmaz, kabul etmiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bir saniye...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Gerekirse iptal edelim, başka bir zaman yapalım, ciddi yapalım bu işi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, Komisyonun iradesi üzerinde...

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Niye iptal edeceğiz ya? TRT'nin toplantı yeri mi burası!

ATİLA SERTEL (İzmir) – TRT'yi denetleyeceğiz, TRT'yi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Gelecek tabii buraya! Gelecek buraya! Nasıl Yönetim Kurulu maaşı alıyorsa gelecek buraya, buraya gelmek zorunda. Sayın Başkan, gelmek zorunda.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Niye bağırıyorsunuz? Bağırarak korkutacak mısınız?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Atila Bey...Atila Bey...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Mazereti var demek ki gelememiş.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Teker teker konuşun, koro hâlinde bağırmayın!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Atila Bey, şov yapıyorsunuz, şov yapmayın! Şov yapıyorsunuz Atila Bey, bakın, sesinizi yükselterek konuşmayın. Şov yapıyorsunuz!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bu kurumu ciddiye alan Yönetim Kurulu üyeleri olsun. Nasıl geliyor diğer kurumlar hepsi çoğunlukla? Olmaz böyle bir şey, kabul etmiyorum.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Niye Komisyon Başkanının konuşmasına müsaade etmiyorsunuz ya?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bir saniye... Konuşacağız.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Burada kendimiz de aynı şeyleri söyledik.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sizi de ciddiye almıyorlar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bırakın Allah aşkına!

Bakın, Sayın Sertel, siz yerinizi bile değiştirdiniz TRT gelince. Şov yapmaya hazırlıklı bir şekilde... Lütfen...

Toplantıyı sürekli burada oturan...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, ben yerimi değiştirdim ama neden değiştirdim? Çünkü orada TRT...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şov yapmaya hazırlıklı bir şekilde sabahtan hazırlandınız.

ATİLA SERTEL (İzmir) – TRT'yle ilgisi yok; ben zaman zaman burada da oturuyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – TRT geldi diye şov yapıyorsunuz. Lütfen...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şovu siz yaparsınız; “Halk zenginleşti.” diyen sizsiniz, şovun Allah’ını siz yapıyorsunuz ya! Ayıptır, günahıdır ya! İnsana suç atmayın!

Ben bir soru soruyorum, 3 Yönetim Kurulu üyesiyle olur mu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, bırakın Allah aşkına ya! Bırakın ya! Ne alakası var şimdi konumuzla, gündemimizle, TRT’yle? Ne alakası var?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben bir soru soruyorum.

(Uğultular)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama sesinizi yükseltmeyin. Sesinizi yükseltmeyin. Niye sesinizi yükseltiyorsunuz? Kibar kibar konuşun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Teker teker konuşun, teker teker; koro hâlinde bağırmayın.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Başkan konuşuyor ama bırak da Başkan konuşsun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Niye volümlü konuşuyorsun?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Başkan konuşsun.

Mazeretlere bakalım, mazeretleri ne? Genel Müdür konuşsun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, böyle volümü yüksek olunca söyledikleriniz daha mı güçlü oluyor, daha mı etkili oluyor?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tabii, tutanaklara daha iyi giriyor, duyuyorlar.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bu tarafa gel, bu tarafa.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Niye? Daha volümlü olunca daha böyle güçlü oluyor, daha kuvvetli oluyor, daha etkili oluyor diye düşünüyorsunuz ama yanılıyorsunuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, siz mikrofonu açmışsınız, mikrofonla bağırıyorsunuz; ben sesimle bağırıyorum, yine bana yetişemiyorsunuz ya.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Söz isteyin, söz versin Sayın Başkan. Söz almadan konuşuyorsunuz; söz isteyin, söz versin Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, söz almadan konuşuyorsunuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Usullere aykırı diyorum.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Bakın, söz isteyin, Başkan söz versin size.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Usul tartışması açıyorum, bu toplantı olamaz Sayın Başkan; burada 3 Yönetim Kurulu üyesiyle bu toplantı olmaz, olamaz; en az 5 kişinin gelmesi lazım buraya. Doğru mu Sayın Genel Müdürüm?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Fırsat bırakırsanız söyleyeceğim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tamam, konuşun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Onun kararını verecek olan Komisyon Başkanı olarak benim Sayın Sertel; Komisyon karar verecek, biz karar vereceğiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siz verirsiniz zaten, her konuda karar veriyorsunuz. Çoğunluğu elinize geçirmişsiniz, istediğinizi yapıyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Biz karar veririz.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Halk verdi ya!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Halk size vermedi.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Halk, millet yetki verdi; çoğunluk yetkisini bize verdi, çoğunluk yetkisini AK PARTİ'ye vermiş, ona göre yöneteceğiz. Size verdikten sonra siz yönetirsiniz, size verdikleri zaman azınlığa mı vereceksiniz yetkiyi? Böyle bir şey olur mu ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

2.- TRT Genel Müdürü Mehmet Zahid Sobacı'nın, İzmir Milletvekili Atıla Sertel'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Sayın Başkanım, şu an burada 4 Yönetim Kurulu üyemiz var, ben de dâhil olmak üzere. Aynı zamanda Yönetim Kurulu üyesiyim.

ATILA SERTEL (İzmir) – Biliyorum.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Oturduğum andan itibaren bilgi geldi; bir trafik kazası var, Yönetim Kurulu Başkanımız yolda, beş dakika içerisinde burada olur.

Bir bilgi yanlışlığını da düzelteyim: Alt komisyonda Yönetim Kurulu Başkanımız buradaydı; istenilen soru sorulabilirdi, istenilen cevap da verilebilirdi.

ATILA SERTEL (İzmir) – Alt komisyonda yoktu.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Vardı, görüntüleri açın, bakın.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Vardı.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – O zaman siz mi yoktunuz Sayın Sertel, alt komisyonda siz mi yoktunuz?

ATILA SERTEL (İzmir) – Ben vardım ya.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ee, o zaman...

ATILA SERTEL (İzmir) – Ben dünya kadar soru sordum, hiç birine cevap almadım.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Sertel, alt komisyonda Yönetim Kurulu Başkanı vardı, biz de buradaydık Başkan Vekili olarak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamamlansın, tamamlandıktan sonra toplantıya devam ederiz.

ATILA SERTEL (İzmir) – Tamam, tamamlansın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toplantıya 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.19

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 11.30****BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)****BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)****SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)****KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)**

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toplantıyı açıyorum.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI**A) GÖRÜŞMELELER**

1.- Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünün (TRT) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi, sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

(Yönetim Kurulu üyeleri kendilerini tanıttı)

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI - Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Gazi Meclisimizin kıymetli vekilleri; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyor, Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonu çalışmalarının hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin görsel ve işitsel hafızası Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, kuruluşundan bugüne kamu yayıncısı sorumluluğunu ve özenini koruyarak ülkemizin tüm fertlerine dokunmayı görev edinmiş, dünyanın her yerine ulaşan uluslararası etki vizyonu ile Türkiye'nin dünyadaki sesi soluğu olmuştur. TRT, radyo ve televizyon yayınlarının yanı sıra dijital mecraları ve mobil uygulamalarıyla değişen ve gelişen yayın sektörünün öncüsü, yetiştirdiği profesyonellerle alanının en önemli okulu olma özelliğini her zaman korumuştur. Yayıncılığın özü süreklilik ve yeniliktir. Bizler TRT "Hem bellektir, hem gelecek." şiarı doğrultusunda, köklerimizden aldığımız tecrübenin yol göstericiliğinde yayıncılığın da insanların da geleceğine ışık tutuyoruz. Dünyadaki değişim parametrelerini yakından takip ediyor yaptığımız etkili çalışmalarla pek çok yayın kuruluşunun içeriklerinde ve akışında değişime gitmesine vesile oluyoruz.

Bugün geline nokta, Türkiye'nin kamu yayıncısı olarak ülkemizi dünyaya anlatırken dünyayı da evlerimize getiriyoruz. Batı merkezli tek tip içerik ve yayıncılığın yeryüzüne aşıldığı tek tipleşmeye karşı bir şerh düşüyoruz. 2021-2022 yayın döneminde 18 televizyon kanalı, 17 radyo kanalı, 9 dijital platform, 4 basılı yayın, 4 dijital uygulama ve ulusal, uluslararası düzeyde onlarca etkinlikle kurumumuz doğru bilgi ve kaliteli içerikleriyle en çok tercih edilen yayıncı olmuştur. Bu çerçevede, yapılarımızın ülkemizde gördüğü ilginin yanı sıra pek çok ülkede de büyük bir talep gördüğünü belirtmek isterim.

Değerli Komisyon üyeleri, uluslararası iş birlikleriyle her kıtadan çalışma ağıımızı genişletiyor; anlamlı ve derinlikli içeriğin artmasına, anlayış zemininin sağlamlaşmasına katkı veriyoruz. Avrupa Yayın Birliği EBU üyesi olan TRT, Asya-Pasifik Yayın Birliği ABU'nun da aktif bir üyesidir. 17 Aralık 2021 tarihinde 51 üyeli Afrika Yayın Birliğine kıta dışından 6'ncı ortak olarak katılmış bulunuyoruz.

TRT ailesi olarak her alanda hem ülkemiz hem de dünya genelinde insanlar için faydalı işler ortaya koymaya, yok sayılanların sesi olmaya, haksız yere sesi kısılmaya çalışanların da haklı olduğunu göstermeye çalışıyoruz. Belirli bir zümreyi değil halkı esas alan, halkın kendisine ayna olabilen, halkın kültürel değerlerine ve kimliğine sahip çıkan, özenti değil özgün bir yayıncılık anlayışını hayata geçiriyoruz; bu yolda ilerlemeye devam edeceğiz. Evrensel yönelik perspektifimizi millî ve yerel değerlerimizle harmanlıyor ve bu yaklaşımımızı haberlerimizle, yayınlarımızla, yapımlarımızla, dijital uygulamalarımızla, dijital platformlarımızla ve TRT World Forum gibi küresel etkisi olan etkinliklerimizle hayata geçiriyoruz.

Malumunuz, gerek ülkemizde gerekse dünyada algının olguların yerine geçmeye başladığı ve hakikatin önemsizleştiği bir süreç yaşıyoruz. Bizimse derdimiz halka algıları değil her şeyin gerçeğini anlatmak. Kamu yayıncısı bir kuruluş olarak tüm yanılsamaların, dezenformasyonların önüne geçip gerçeğin peşine düşmek zorundayız. Ne yazık ki algıları hakikatin önüne koyanlar tarafından gerçekleştirilen haksız ithamlardan, manipülatif saldırılardan ve yalan haber furyasından TRT ailesi olarak biz de payımızı alıyoruz. Haksız ithamlara, mesnetsiz iddialara, zoraki çıkarımlara muhatap oluyor ama yılmadan, tüm gayretimizle çalışmaya devam ediyoruz.

Sayın Başkan, Komisyonunun değerli üyeleri; ana haber kanalımız TRT Haber, “yüzde 100 çocuk” diyerek yayınlarımızı reklamsız sürdüren TRT Çocuk ve belgesel yapımlarının Türkiye’deki en önemli üreticisi TRT Belgesel 2021 yılı boyunca alanlarında en çok izlenen televizyon kanallarımız oldu. TRT ailesinin en köklü kanalı TRT 1 ise prime time kuşağındaki dizi film ve programlarıyla haftanın dört günü birinciliği elden bırakmadı. Türkiye’nin haber kaynağı TRT Haber, Türkiye ve dünya gündemini ekrana taşıyan habercilik başarılarıyla her geçen gün izlenme oranlarını artırıyor. TRT Haber, tam kırk beş aydır tüm kişiler kategorisinde birinciliği koruyor.

Türkiye’nin çocuklar ve ebeveynleri tarafından en çok tercih edilen çocuk kanalı olan TRT Çocuk’ta, taze zihin ve kalplerin bize emanet olduğu düşüncesiyle pedagoglar rehberliğinde üretilen içerikleri reklamsız bir şekilde yayınlıyoruz. Ufuk açıcı, ilham verici yerli karakterlerimizle kendi çocuklarımızın yanı sıra dünya çocuklarının zihninde de yeni filizler yeşeriyor. Biliyoruz ki dışa bağımlı olmadığımız bir çizgi film ve animasyon alanı demek, başkalarına teslim edilmemiş bir gelecek demek. Türkiye’nin en çok izlenen belgesel kanalının da TRT Belgesel olduğunu bilgilerinize sunarım. TRT Belgesel, yıl boyu takip edilen tüm izlenme verilerinde alanında liderliğini korurken önemli yapımlara imza atmaya devam ediyor. TRT Belgesel, özgün içerikleriyle hazır şablonlar üzerinden ülkeleri ve kültürleri anlamamızı ve değerlendirmemizi isteyen bakış açısının aksine dünyaya bizim gözümüzden bakmamızı sağlıyor.

TRT World, TRT Arabi, TRT Kürdi, TRT Avaz ve yenilenen yüzüyle TRT Türk televizyon kanalları; TRT Deutsch, TRT Russian ile aramıza yeni katılan TRT Français dijital haber platformları ve kıtalara seslenen Türkiye’nin Sesi Radyosu, ülkemizi dünyaya; dünyayı ülkemize ve dünyayı dünyaya anlatan yayınlar yapmaya devam ediyor. Bu anlatıdaki üçüncü parametrenin önemine dikkatinizi çekmek istiyorum. Küresel bir marka olarak TRT, dünyayı dünyaya anlatma misyonuyla yabancı dildeki yayın sayılarını artırıyor, hedef coğrafyalara derin ve kapsamlı içerikler üretmeyi sürdürüyor. TRT World, Türkiye’nin dünyadaki en güçlü sesi olarak başarılarını katlıyor. Uzun yıllardır alana hâkim olan uluslararası kanalların çerçevesinin dışına çıkıp dünyanın gerçeklerini gözler önüne seriyor. Pek çok örneği bulunmakla birlikte Fabrika belgeselini örnek vermek isterim. TRT World tarafından iki yıl boyunca yarım milyon belgenin titizlikle incelenmesiyle hazırlanan Fabrika belgeselimiz, Paris saldırılarının 6’ncı yıl dönümü olan 12-13 Kasım 2021’de TRT Haber, TRT World ve TRT Arabi olmak

üzere 3 kanalda yayınlandı. TRT World, Fransız istihbaratının DAES’le derin ilişkilerini ve terörün finanse edilmesindeki uluslararası kirlı ağı belgelemiş oldu. Benzeri çalışmalarımız önümüzdeki yıllarda da artarak devam edecek.

2021-2022 sezonunda kanallarımızda yayıncılık ilklerine imza atan pek çok başarı gösterdik. 19 Mayıs 2021’de Sayın Cumhurbaşkanımızın ev sahipliğinde düzenlenen bir törenle yayın hayatına “merhaba” diyen Türkiye’nin ilk olimpiik televizyon kanalı TRT Spor Yıldız, ülkemizde her branştan sporun gelişimine katkı sunan içerikleriyle yayınlarına devam ediyor. Salgın sebebiyle 2021 yılına ertelenen EURO 2020 Avrupa Futbol Şampiyonası 11 Haziran–11 Temmuz tarihleri arasında hem TRT Spor Yıldız hem de TRT 1’den canlı yayınlandı. 23 Temmuz–8 Ağustos Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları ve Tokyo 2020 Paralimpik Oyunları ise TRT Spor Yıldız kanalımızdan ilgiyle takip edilen yayınlarımız arasında yer aldı. 24 Ağustos–5 Eylül tarihleri arasında dünyada ünlü tenis müsabakası Wimbledon Tenis Turnuvası yine TRT Spor Yıldız’dan canlı olarak ekranlara geldi.

Yurt dışındaki vatandaşlarımız ile soydaş ve kardeş topluluklarımızın sevilen kanalı TRT Türk, 2 Nisan 2022’de yenilenen yüzü ve içerikleriyle yeni bir başlangıç yaptı. TRT’nin uluslararası yayıncılıktaki etkin çalışmalarının önemli bir ayağını oluşturacak olan TRT Français, 5 Nisan 2022’de TRT ailesine katıldı. TRT Français’in açılışıyla uluslararası haber platformumuzu daha da genişletecek çok önemli bir adım attık. Türkiye’nin Fransızca sesi olacak haber platformu, bu dilin kullanıldığı tüm ülkelerde etkin bir yayıncılık faaliyeti sürdürecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz üzere, Türk dizileri dünyaca üne sahip başarılı yapımlarıyla Türkiye’den doğan hikâyeleri, Anadolu kültürünü ve değerlerini tüm dünyaya anlatan bir etkiye sahip. TRT, rating kaygısından uzak ama bununla birlikte, tercih edilen, insan ve değer odaklı zengin içerikleriyle bu alandaki ihtiyaca cevap veren çok önemli yapımlara imza atıyor. TRT yapımları, sadece Türkiye’de değil, dünyanın pek çok ülkesinde izleniyor ve talep görüyor. 2021-2022 sezonunda aile kanalımız TRT 1’de yayınlanan dizilere ve bu dizilerin başarılarına kısaca değinmek gerekirse şunları söyleyebiliriz:

7 Mart 2021’de yayınlanan ilk bölümüyle Millî İstihbarat Teşkilatının başarılı operasyonlarını ilk kez bir diziyle ekranlara taşıdığımız “Teşkilat” yayınlandığı günden itibaren pazar akşamları gün 1’incisi oldu; hafta genelinde tüm rating ölçümlerinde en çok izlenme payını alarak 2021 yılının en iyi çıkış yapan dizisi olarak yıla damgasını vurdu.

1 Nisan 2021’de ilk bölümü yayınlanan “Bir Zamanlar Kıbrıs” dizisi yakın tarihimize ışık tutan hikâyesiyle yine 2021’e iz bırakan dizi filmlerimiz arasında yer aldı. Dizi, 2021-2022 sezonunda “Kıbrıs: Zafere Doğru”yla planlandığı şekilde nihayetlendirilerek yeniden izlenecek bir eser olarak gelecek nesillere bırakıldı.

“Masumlar Apartmanı” “Teşkilat” “Gönül Dağı” “Bir Zamanlar Kıbrıs” “Dünya Hâli” gibi dizilerimiz devam ederken 2021 yılının sonuna doğru çok önemli tarih temalı 2 yapıımı daha hayata geçirdik: “Barbaroslar: Akdeniz’in Kılıcı” 16 Eylül 2021’de, “Alparslan: Büyük Selçuklu” ise 8 Kasım 2021’de yayın hayatına başladı. “Barbaroslar: Akdeniz’in Kılıcı” dizimiz sayesinde denizcilik tarihimiz ilk kez böylesine büyük bir projeye hayata geçirildi ve yapımımız Türk dizi sektörünün mihenk taşları arasındaki yerini aldı. Türklerin Anadolu topraklarındaki dünya tarihine yön veren zaferini anlatan “Alparslan: Büyük Selçuklu” ise, yayınlandığı gün hem ulusal hem de uluslararası verilere göre tarih temalı yapımlar arasında öne çıkmayı başardı.

Anadolu erenlerinden Hacı Bayram Veli’nin hayatını konu edinen “Aşkın Yolculuğu: Hacı Bayram-ı Veli” adlı tarihî dizimiz ise 11 Şubat 2022’deki ilk bölümüyle ilgi çekerek bu alandaki dizilerimizin devamı için bizi yüreklendirdi.

2022'nin başında yayınlanmaya başlanan 2 yeni dizimiz ise günümüzden hikâyelerle; rating uğruna hiçe sayılan kadın, aile, mahalle gibi konular ve belirli meslek grupları için örnek teşkil edecek yapımlar oldu. 30 Mart 2022'de ilk bölümü yayınlanan "Kara Tahta" ve 8 Nisan 2022'de ilk bölümü yayınlanan "Kasaba Doktoru" dizileri yeni bir heyecanla ekran yolculuğuna başladı.

Konya'daki Uluslararası TRT Platosu'nda çekimleri gerçekleştirilen ve Mevlâna'nın hayatını konu edinen bir dizi film projesi ile yine tarihî bir dizi projesi olan "Hay Sultan" için çalışmalar devam ediyor.

Türkiye'nin kamu yayıncısı olarak yapımlarımızı hayata geçirirken önceliğimizi ratingden yana değil, bu ülke tarihine derin izler bırakmış olayları ve şahsiyetleri gelecek kuşaklara aktarabilmek gayretinden yana kullanıyoruz.

2021 yılı prime time yerli diziler sıralamasında ilk 10'da, "Tüm Kişiler" ve "AB" gruplarında 4 dizi; "ABC1" grubunda 5 dizimiz yer aldı: "Teşkilat" "Gönül Dağı" "Uyanış: Büyük Selçuklu" "Alparslan: Büyük Selçuklu" ve "Masumlar Apartmanı." Bu başarıların da ötesinde dikkat edilmesi gereken nokta, 4 dizimizin "AB" ve "ABC1" gruplarında ilk 5 sıranın 4'ünü doldurmuş olması.

2022 yılında ise ilk 10'da "Tüm Kişiler"de 4 dizimiz bulunuyor: "Gönül Dağı" "Alparslan: Büyük Selçuklu" "Teşkilat" ve "Masumlar Apartmanı." 2021 yılına göre değerlerini yükselten "Gönül Dağı" dizimiz "AB" grubunda 1'inci sırada yer alarak başarısını katlayarak sürdürüyor. "AB" ve "ABC1" gruplarında ise "Gönül Dağı" "Alparslan: Büyük Selçuklu" ve "Teşkilat" bulunuyor.

TRT dizileri kadar önemli belgesel yapımları ve televizyon yapımlarıyla da 2021-2022 sezonunun çok konuşulan işlerini ekrana taşıdı. 2022 yılında TRT Belgesel önemli bir yapıyı hayata geçirdi: 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'ne yakışır bir kutlama için aynı gün TRT 1, TRT Belgesel, TRT Avaz, TRT Kurdî ve TRT Türk'te ilk bölümü yayınlanan "Türkiye'nin Dev Yapıları: 1915 Çanakkale Köprüsü" yapının sınırları zorlayan inşa hikâyesiyle ilk kez ekranlara geldi. Önümüzdeki günlerde Türkiye'nin farklı dev yapıları için de aynı belgesel serimiz devam edecek.

"Seneye Bu Zamanlar" ve "Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma" yarışma programları ile "112 Acil Çağrı" programı 2021-2022 döneminde seyircimizin takdirini toplayan diğer yapımlarımız arasında yer aldı. Malazgirt Zaferi'nin 950'nci ve Zafer Bayramı'nın 99'uncu yılı; TRT 1'de yayınlanan "Tozkoparan İskender: 1071" ve "Tozkoparan İskender: Zafer" televizyon filmleriyle kutlandı.

Türkiye'de radyo yayıncılığı denilince ilk akla gelen TRT Radyoları, 17 kanalıyla üstün bir performans göstererek 2021-2022 sezonunda da radyoculuğun göz bebeği oldu. Farklı kimlik ve formlarda bölgesel, ulusal ve uluslararası yayın yapan radyo kanallarımız ve çok dilli web yayınlarımızla toplumun her kesimine hitap eden yayınlar gerçekleştiriyoruz. Deneyimli yapım yayın kadromuz, usta ses ve saz sanatçılarımız, orkestra ve korolarımız, karasal vericilerimiz, internet, uydu ve TRT Dinle mobil uygulamalarımızla radyo yayıncılığındaki liderliğimizi koruyoruz. Radyo yayıncılığının öncüsü olarak ülkemiz radyo yayıncılığının 95'inci yılını TRT ailesi ve sektörün önde gelen isimleriyle 13 Mayıs 2022'de Radyo Günleri Etkinliği'nde bir araya gelerek kutladık.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; salgın koşulları sebebiyle 2020 ve 2021 yıllarında çevrim içi yapılan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Şenliği'ni bu yıl, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da değerli katılımlarıyla yüz yüze gerçekleştirdik. Başakşehir Millet Bahçesi'nde düzenlenen TRT Şenliği'mizde, geleceğimizin mimarı çocuklarımızın TRT'ye olan ilgisi, onlar için harcadığımız yapımlara ve geliştirdiğimiz mobil uygulamalara olan sevgisi gelecek için umut vadederken bizler için ilham verici oldu.

2021 yılında gerçekleştirdiğimiz büyük organizasyonlarla farklı etkinliklere ev sahipliği yaptık. 2022 yılında ise bu çalışmalara yenilerini ekleyerek ve mevcut etkinliklerin kapsamını genişleterek devam ediyoruz.

Dünyanın en prestijli senaryo danışmanları, ortak yapım direktörleri ve yönetmenlerinin İstanbul’da bulunduğu “12 Punto TRT Senaryo Günleri” 22-29 Haziran 2021’de pek çok panel ve atölye çalışmasıyla gerçekleştirildi. 12 Punto TRT Senaryo Günleri’ne geçtiğimiz yıl rekor sayıda başvuru yapıldı. 126’sı uzun metrajlı, 367’si kısa metrajlı ve ortak yapım ödülü için de 14 proje olmak üzere toplam 507 başvuru aldık. 12 proje, tamamı kadınlardan oluşan seçkin TRT jürisi tarafından ödüllendirildi. TRT’nin yayıncılıktaki okul olma vasfının en önemli etkinliklerinden biri olarak TRT Geleceğin İletişimcileri yarışmasını 8 Ekim 2021’de bir ödül töreniyle nihayetlendirdik. Yarışma için sene boyunca projeler hazırlayan gençler, tüm hafta süren atölyeler, canlı yayınlar, sektörel buluşmalarla mesleki alandaki deneyimlerine ilk kez adımlarını attılar.

Dünyanın dört bir yanından katılımcılarla çevrim içi olarak düzenlediğimiz TRT World Forum ise 2021 yılında 5’inci kez “Güç ve Paradoks: 21. Yüzyılda Büyük Stratejiyi Anlamak” temasıyla 19-20 Ekim tarihleri arasında çevrim içi olarak hayata geçti. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın açılışını yapmasıyla onurlandığımız forumda 30’u aşkın ülkeden 100’e yakın konuşmacının katılımıyla 9 açık oturum, 7 yuvarlak masa toplantısı, 3 özel söyleşi ve sanatçılar tarafından icra edilen canlı müzik performansları düzenlendi.

TRT World Forum organizasyonuna bu yıl “NEXT” ismiyle gençleri ve geleceği odağına alan yeni bir etkinlik daha katıldı. Ülkemizden ve dünyadan genç gazeteciler, aktivistler, fark yaratanlar ve “influencer”lar 14 Mayıs 2022 tarihinde İstanbul’da bir araya geldi. Gençlerin küresel meseleleri konuşmalarına, birbirlerini tanıma ve anlamalarına yönelik oluşturduğumuz bu yeni platformun ilkine gösterilen yoğun ilgi NEXT’in dünya gençliğinin buluşma noktası olacağının önemli bir işareti.

2022 yılı için etkinliklerimizin yeni dönem hazırlıkları sürerken salgın sebebiyle geçtiğimiz yıl yapılamayan Uluslararası TRT Belgesel Ödülleri’nin 13’üncüsünü 2-6 Haziran 2022 tarihleri arasında yeniden yüz yüze gerçekleştirecek olmanın heyecanını yaşıyoruz. 13’üncü Uluslararası TRT Belgesel Ödülleri TRT’nin en iddialı alanlarından biri olan belgesel yapımları konusunda dünyaca ünlü belgesel yapımcılarıyla buluşmalar gerçekleştirecek. Yerli ve yabancı pek çok önemli belgesel film seçkisiyle zengin bir içerik hazırlanacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TRT’nin televizyon ve radyo yayıncılığı dışında önemli bir diğer misyonu da ortak yapımlar aracılığıyla hem Türk hem de dünya sinemasına sunduğu katkılardır. TRT ortak yapım destekleri vasıtasıyla pek çok eserin ortaya çıkmasına katkı sağlayan Kurumumuz, bu yapımların uluslararası arenadaki başarılarıyla sinema dünyasındaki marka değerini artırıyor.

2021 yılında TRT ortak yapımı 7 ayrı film dünya prömiyerini gerçekleştirdi. Geçtiğimiz yıl ilk kez izleyici karşısına çıkan bu filmler, 45 festivalde toplam 32 ödül kazandı. Henüz senaryo ya da kurgu aşamasındaki 7 yapım ise 12 festivalin ortak yapım marketine katılarak 8 ödül aldı.

2021’de gerçekleşen 93’üncü Oscar Ödül Töreni’nin bizler için özel bir anlamı vardı. Bosnalı yönetmen Jasmila Zbanic’in TRT ortak yapımı filmi “Quo Vadis, Aida?” (Nereye Gidiyorsun, Aida?) “En İyi Uluslararası Film” kategorisinde Oscar için yarışarak bizleri gururlandırdı. “Quo Vadis, Aida?” Avrupa’nın Oscar’ı olarak bilinen 34’üncü Avrupa Film Akademisi Ödülleri’nde En İyi Film, En İyi Yönetmen ve En İyi Kadın Oyuncu ödüllerini de aldı. Film, 74’üncü BAFTA Ödülleri’nde ise “En İyi Yönetmen” ve “Yabancı Dilde En İyi Film” dallarında aday gösterildi.

TRT ortak yapımı “İki Şafak Arasında” “Vahşi Kökler” “Koridor” “Bir Tutam Karanfil” “İçtima” ve “Bars” filmleri 9’uncu Boğaziçi Film Festivali’nden toplam 8 ödülle döndü. Bu filmlerimizden “İki Şafak Arasında” 58’inci Altın Portakal Film Festivali’nden de 4 ödül alarak önemli bir başarı kazandı.

2022 yılının ilk günlerinde ise 2 dev yapımı seyirciyle buluşturmanın heyecanını yaşadık. Bu ülkenin manevi hafızasında yer etmiş şehitlerimiz Eren Bülbül ve Jandarma Astsubay Ferhat Gedik’in yollarını kesiştiren, ortak kaderin destansı hikâyesini gelecek kuşaklara aktarmak gayesiyle hayata geçirdiğimiz “Kesişme: İyi ki Varsın Eren” filmi yeni yılın ilk gününde vizyona girdi. Yine aynı tarihlerde vizyona giren bir diğer ortak yapımımız “Aslan Hürkuş Kayıp Elmas” ise TRT Çocuk’un mucit kahramanı Aslan’ı, TUSAŞ’ın yerli üretimi olan millî gururumuz Hürkuş’la beyaz perdede buluşturdu. Bu 2 filmimiz ocak ayında 1’incilik ve 2’ncilikle gişenin zirvesini paylaşan 2 TRT yapımı oldu.

2021 yılında TRT 12 Punto Senaryo Günleri’nde TRT Ortak Yapım desteği alan “Klondike” 29 Ocak 2022’de Sundance Film Festivali’nde dünya prömiyerini yaparak yönetmeni Maryna Er Gorbach’a En İyi Yönetmen ödülünü kazandırdı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yayıncılık anlayışı, gelişen teknoloji, salgın süreci ve sektörel ihtiyaçlar doğrultusunda kısa sürede tüm dünyada değişim göstermeye başladı. TRT her zaman öncü olan yayıncılık yaklaşımıyla bu değişimin hızına ayak uyduran ve dahi gelişimine katkı sunan bir anlayışla kendini daima yeniliyor, izleyici ve dinleyicisinin taleplerine hızla uyum sağlayarak yeni dijital uygulamalar geliştiriyor. Mevcut dijital platformlarımız olan TRT İzle, TRT Dinle, Engelsiz TRT, TRT Arşiv gibi mecralarımıza her geçen gün bir yenisini ekleyen çalışmalarla dijital ağıımızı hızla geliştiriyoruz. Bu uygulamalar içerisinde, yenilenen arayüzü ve eklenen yeni özellikleriyle Engelsiz TRT 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’nde binlerce engelli vatandaşımızın talebine cevap veren bir yapıya ulaştı. Uygulamadaki içeriklere sağlanan sesli betimleme ve işaret dili seçenekleriyle izleme kolaylığı sağladık.

2021 yılında uluslararası etki ve dijitalleşme vizyonumuzla 2 yeni uygulamayı daha hayata geçirdik. Bunlardan ilki, çocukların kitap okuma alışkanlıklarının dijital bir kütüphane aracılığıyla geliştirilmesine katkı sağlayacak TRT Çocuk Kitaplık iken diğeri ise eğlenceli içeriğiyle yeni nesil bir bilgi yarışması olan TRT Bil Bakalım uygulamasıydı. 23 Nisan 2021’de kullanıma açılan TRT Çocuk Kitaplık Türkiye dışında, Almanya, Amerika, İngiltere gibi pek çok ülkeden aktif kullanıcı tabanı ve her hafta eklenen yeni kitaplar ile alanında lider bir uygulama hâline geldi. 30 Nisan 2021 yılında faaliyete alınan TRT Bil Bakalım isimli uygulamamız ise mobil bilgi yarışmaları arasında reklamsız, ücretsiz, güvenli ve zengin soru içeriği özellikleriyle öne çıkıyor. TRT çocukların bilişsel, zihinsel ve sosyal gelişimini destekleyecek çok yeni bir mobil uygulamayı 2022 yılı 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nda kullanıma sundu. TRT Çocuk Oyun Dünyası isimli uygulama, ücretsiz kullanımı ve ebeveyn kontrol paneliyle çocukların yararına güvenli bir oyun uygulaması olarak büyük bir eksikliği giderdi.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; TRT, 2021 yılında birçok ödül aldı. 6. Anadolu Medya Ödülleri’nde “Uyanış: Büyük Selçuklu” Yılın Dizisi; TRT 2, Yılın Televizyon Kanalı seçilirken TRT yapımları ve bu yapımların oyuncu ve sunucuları Magazin Gazetecileri Derneğinin Altın Objektif Ödülleri’nde 7 ödüle layık görüldü. “Masumlar Apartmanı” Yılın En İyi Dizisi, “Teşkilat” ise Yılın Aksiyon Dram Dizisi Ödülü’nü aldı. Bizim için çok kıymetli olan bir ödül ise Türk dünyasından gelerek kurumumuzu onurlandırdı. Türk dünyasının kültür ve sanat alanındaki başarılı isimlerini bir

araya getiren Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali'nde Türk Dünyasına Katkı Özel Ödülü'nün sahibi TRT oldu. Bu ödül soydaşlarımızın dünya çapında daha güçlü bir şekilde adının duyurulması için yapacağımız yeni işler için bize yol göstermeye devam edecek.

Türkiye'nin dünyaya açılan kapısı TRT World dünyada vicdanın sesi olan bir habercilik anlayışıyla yayınlarına devam ediyor. Bu anlayışla hazırladığımız haber programlarımız ise uluslararası değerlendirme kuruluşlarınca ödüllendiriliyor. TRT World, "Bir Hikâye Var" ve "Love Jihad" yapımlarıyla Avrupa'nın en iyilerinin belirlediği Uluslararası Dijital Sanatlar Ve Bilimler Akademisi'nden 4 ayrı Lovie Ödülü aldı. Yine bir TRT World yapımı olan "Kayıp Bebekler" belgeseli New York TV Film Festivali Ödülleri'nde İnsan Odaklı Hikaye Ödülü'ne layık görüldü.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Gazi Meclisimizin kıymetli vekilleri; bir kamu kuruluşu olarak pek çok özel alanın yapmaya cesaret edemeyeceği projeleri hayata geçiriyor, izlenme verilerinde hem dizilerimiz hem belgesel yapımlarımız hem de haber kanallarımızla liderliğimizi sürdürüyoruz. Belgesel ve çocuk kanallarımız alanlarında tek olma unvanını koruyor, TRT Çocuk aracılığıyla yıllardır animasyon ve çizgi film yapımına verdiğimiz desteklerle artık yüzde 80'e kadar kendi animasyonlarını üreten bir ülkeyiz. Çizgi filmler eskiden yurt dışından ithal edilirken TRT Çocuk içeriklerinin zenginleştirilmesine yönelik yaptığımız çalışmalarla yerli yapım karakterlerimizden oluşan animasyonlar dünya çocuklarına ulaşıyor. Kurumumuzun uluslararası etki vizyonu ile faaliyete geçirdiğimiz TRT World, TRT Arabi, TRT Deutsch, TRT Russian ve son olarak TRT Français gibi yabancı dillerde yayın yapan uluslararası kanal platformlarımıza hedeflediğimiz takvim doğrultusunda TRT Balkan, TRT Africa, TRT Persian ve TRT Spanish de eklenecek.

Yüz yıla yaklaşan radyo, altmış yıla yaklaşan televizyonculuk deneyimimizi oluşturan köklerimizden aldığımız güçle Türkiye'nin görsel ve işitsel hafızasını koruyan bir bellek, tüm televizyon ve radyo kanallarımızla, dijital platformlarımızla, etkinliklerimiz ve uygulamalarımızla ise yeni kuşağa ulaşacak bir geleceğiz. Bu bilinç ve inançla "TRT hem bellektir hem de gelecek." diyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu'nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır. 2020 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 2 öneri bulunmaktadır.

Şimdi 2020 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Kurumun öz gelirlerinin artırılmasına yönelik çalışmalara etkinlik kazandırılması, bu kapsamda film, dizi film, belgesel, müzik ve muhtelif içeriklerdeki zengin program arşivinin ve prodüksiyon kaynaklarının daha fazla dijital platforma kanalize edilmesi hususu üzerinde durulması, yurt içi ve yurt dışına yönelik faaliyet gösterecek şekilde kuruma özgü ayrı bir internet, TV platformu oluşturulması konusunun değerlendirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, yanıt için, buyurun.

TRT SPİKERİ SEZEN YÜCE ATAĞ – TRT, dijitalleşme ve uluslararası etki alanını genişletme hedefi çerçevesinde, dijital platformların etkinliğini artırmak üzere çalışmalarına devam etmektedir.

Dijital platformlar, orijinal içerik yayınları için giderek etkisini artıran mecralar olmakta ve yayıncılara gelir imkânı sağlamaktadır. Gelir modelleri çoğunlukla abonelik ücreti ve reklam gösterimi üzerine inşa edilmektedir. Rekabetin de arttığı bu sektörde gelir üretebilmek için kullanıcı sayısının artırılması, kullanıcı tutundurulması ve markalaşma önem arz etmektedir. Bu döngüde, dijital platformlarımız büyüme ve kullanıcı tutundurma aşamalarında. Bu doğrultuda, video içeriklerin

yayınlandığı “web”, mobil ve akıllı televizyon uygulamaları olan TRT İzle platformu oluşturulmuştur. Dijitalleşme ve ticarileştirme stratejimiz kapsamında yurt içinde yüksek seviye başarıya ulaşan TRT İzle platformunun altyapısının ve içerik havuzunun güçlendirilerek tüm dünyaya açılması için çalışmalar yürütülmektedir. Globalde platformun duyurulmasıyla birlikte, kurumun, dijital medya uygulamalarından sağladığı gelirlerini artırması hedeflenmektedir.

Bir diğer dijital gelir üretebileceğimiz mecramız ise TRT Dinle’dir. Şarkıların, “podcast”lerin, sesli kitapların ve radyo tiyatrolarının kamuoyuna sunulduğu TRT Dinle uygulamamızda yer alan içerikler için müzik meslek birlikleriyle telif sözleşmeleri imzalanmıştır. Henüz herhangi bir tanıtımı yapılmamasına rağmen kamuoyunda oldukça teveccüh gören uygulamamız, telif anlaşmalarıyla birlikte lansman sürecine girmiştir. Lansmandan sonra kullanıcı sayısının artırılmasıyla birlikte TRT Dinle uygulamamızın farklı markalarla ve reklam verenlerle oluşturulacak iş modelleri üzerinden gelir üretmesi hedeflenmektedir.

Globalde dijital gelirlerin artırılabilmesi adına farklı sektörlerde birtakım araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülmektedir. Bu kapsamda, mobil oyun kategorisinde önceki yıl lansmanı yapılan TRT Bil Bakalım, 3 milyon üzerinde indirme rakamına ulaşmıştır. Burada edinilen tecrübeyle birlikte globalde konumlandırılacak ve TRT’nin dijital gelirlerine katkı sağlayabilecek yeni bir oyun üzerinde çalışmalar devam etmektedir. Türkçe, İngilizce ve Arapça olmak üzere 3 farklı dilde geliştirilen mobil oyun projesi TRT Çocuk Oyun Dünyası, 23 Nisan 2022’de çocuklara sunulmuştur. Türkiye’deki olgunlaşma sürecini tamamladıktan sonra global pazara çıkarmayı hedeflediğimiz TRT Çocuk Oyun Dünyası’nda farklı abonelik modelleri üzerinden gelir üretilmesi amaçlanmaktadır.

Bir diğer devam eden projemiz de video platformunun yurt dışındaki kullanıcılara açılmasıdır. Bunun için hem teknolojik hem de içerik yerelleştirmesi için yatırımlar gerekmektedir ve hâlihazırda çalışmalar devam etmektedir. Rekabetin arttığı bu sektörlerde gelir üretebilmek için kullanıcı sayısının artırılması, kullanıcı tutundurulması ve markalaşma büyük önem arz etmektedir. Bu döngüde, dijital platformlarımız büyüme ve kullanıcı tutundurma aşamalarında da önemli ilerlemeler kaydetmiştir.

TRT’nin kendi mecralarının ve uygulamalarının yanı sıra, sosyal medya mecralarında TRT içeriklerinin kamu yararı doğrultusunda yayını için faaliyetler sürdürülmektedir. Bu mecralarda, kullanıcı deneyimine uygun biçimde reklam operasyonları sürdürülerek dijital gelirlerin artırılması hedeflenmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerine söz almak isteyen üyemiz var.

Sayın Gündoğdu, buyurun.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Kıymetli üyeler, Sayın Yönetim Kurulu Başkanı ve Sayın Genel Müdürümüz, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılarımız, Genel Müdür Yardımcılarımız, velhasıl TRT’nin temsilcileri; hoş geldiniz.

Tabii, bugün, şu anda Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun incelemesi içerisindeyiz fakat ben burada Sayıştaya teşekkür ediyorum. Bu bulgu üzerinde konuşmak istedim, sebebi de şu: TRT şu anda cumhuriyet tarihinin en başarılı dönemini yaşıyor. Bu başarıya da biraz önce Sayın Genel Müdürümüzün bize yapmış olduğu sunumda şahit olduk. TRT bütün programlarda neredeyse 1’inci durumda ve bu başarısı inşallah katlanarak devam edecektir diyorum.

Bu bulguyla ilgili de tabii, dünya hızla değişiyor. Değişen dünya içerisinde bizim de televizyon ortamını farklı alanlara taşımamız gerekiyor; bu alanlardan biri de dijital mecra. Tabii, çalışmalar yapılmış. Ben kendilerine teşekkür ediyorum, TRT’imize. Bu çalışmalar çerçevesinde bunun biraz daha

desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü bu alan çok önemli bir alan. Hepimizin evinde şu anda bir dijital platform var. Bu platformlarda mutlaka Türkiye'nin de güçlü bir platformunun olması gerekir, bunu da yapabilecek tek kurum TRT Kurumu. Bunun mutlaka bir an önce hayata geçirilmesi gerekir çünkü biz hemen Türkiye sınırlarını aştıktan sonra Balkanlar coğrafyası olsun, Afrika coğrafyası olsun, Orta Asya olsun birçok bölgede TRT'mizin dizileri farklı kanallardan takip ediliyor ve buna da şahit oluyoruz. TRT, aynı zamanda, bu diziler sayesinde o bölgelerde Türkçe öğretiyor, gittiğimiz yerlerde ciddi manada diziler vesilesiyle Türkçe öğrenen insanlara rastlıyoruz. Bu alanda yatırım yapılması gerektiğini ve bunun biraz daha hızlandırılması gerektiğini düşünüyorum. Ben bu bağlamda söz almak istedim Sayın Başkanım. Buranın desteklenmesi ve güçlendirilmesi gerektiğini dile getiriyorum.

Teşekkür ediyorum TRT'ye. İnşallah, bu, daha iyi bir şekilde, en kısa zamanda hayata geçer ve tüm dünyada diyelim, işte, Moğolistan'da bile TRT'nin dijital ortamından TRT dizileri, biraz önceki bahsettiğiniz çocuk kanalında yayınlanan bizim Türkiye'deki dizilerimiz, televizyondaki dizilerimiz izlenir ve bu şekilde TRT'ye de ciddi bir kaynak sağlanmış olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. Sağ olun, hayırlı olsun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gündoğdu.

Buyurun Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, bulgu üzerinde, bulgunun da ana çerçevesinde kurumun öz gelirlerinin arttırılmasına yönelik bir öneri var. Burada, cevapta şu dikkatimi çekti özellikle: “Gelir modelleri çoğunlukla abonelik ücreti ve reklam gösterimi üzerine inşa edilmektedir.” Fakat TRT'nin gelirleri kısmına baktığımızda, son 2021 yılında 1 milyar 396 milyon 3 bin lira kâr etmiş ama gelir dağılımlarına baktığımızda, biliyorsunuz, geçen yıl aralık ayında artık iptal edilen TRT'de elektrik payını düşüttüğümüzde neredeyse kâr kalmıyor, 2020 yılı için 1 milyon 205 bin 785 lira. Bir yandan da bandrol gelirlerinden bahsetmek istiyorum. Bandrol gelirleri de 2 milyar 619 milyon 528 bin lira olunca, şimdi, bu iki rakamı çıktığımızda, iki kalemi çıktığımızda, TRT kâr değil zarar ediyor gözüküyor. Fakat cevapta baktığımızda ise ne bandrol gelirinden ne elektrik payından hiç bahsedilmemiş. Dolayısıyla böyle bir çelişki söz konusu.

Bunun dışında, biraz önce sunum yaparken Sayın Başkanın hayretle izlediğim sunumun ikinci sayfasındaki konuşmalarını tekrar etmek istiyorum özellikle. “TRT ailesi olarak her alanda hem ülkemiz hem de dünya genelinde insanlar için faydalı işler ortaya koymaya, yok sayılanların sesi olmaya, yaşadığımız çevrenin tüm katmanlarının özünü ve öznesini öne çıkarmaya, haksız yere sesi kısılmaya çalışılanların da haklı olduğunu göstermeye çalışıyoruz.” Belirli bir zümreyi değil, halkı esas alan, halkın kendisine ayna olabilen, halkın kültürel değerlerine ve kimliğine sahip çıkan, özentiye değil, özgün bir yayıncılık anlayışını hayata geçirdiğinizi iddia ediyorsunuz. Daha çok var ama ben bu kadarıyla yetineceğim. Ama günümüz itibarıyla, kamu yayıncılığında yer alan “kamu” kelimesini iktidar, hatta Cumhurbaşkanı olarak algılayan TRT'nin kamuyla ilgili hiçbir bağı kalmamıştır. Çünkü bahsettiğiniz çerçevede gerçekten kamu yayıncılığı yapacaksa, biraz önce bahsettiğiniz gibi bütün herkesin sesi olacaksınız, neden muhalefetin, aynı zamanda muhalefeti temsil eden vatandaşların da sesi olma açısından yayıncılığınızı devam ettirmiyorsunuz? Yönetim Kurulu üyelerinize bakıyoruz, aynı zamanda kamu görevlisi sayılırsınız ama baktığım kadarıyla Yönetim Kurulu üyelerinizin içinde, özellikle -yandaşlık ayrı bir konu ama- muhalefete hakarete varan çerçevede, hainliğe varan çerçevede söylemlerde, “tweet”lerde, sosyal medyada, yayınlarda bulunabiliyorsunuz. O zaman da bu söylemleriniz nerede kalıyor, havada mı kalıyor, askıda mı kalıyor? Yoksa bu çerçevede baktığınızda, bu şekildeki cümlelerle birilerine yaranmak adına, özellikle bahsettiğiniz kurumu zedelemek durumunda olmuyor musunuz?

Konu açılmışken Sayıştayın yine bu personel fazlalığıyla ilgili 2018 bulgusundan dolayı... TRT’de geçmiş yıllarda çok personel çıkışı yaşandı; bununla ilgili hatta siz de bu personel çıkışlarını teşvik ettiniz, emekliliği teşvik düzenlemesi yaptınız ama ne olduysa, 2019 yılında tekrar 1.565 personel almaya karar verdiniz ve toplam personel sayınız da 7.810’a yükseldi. Bu manada, yaptığımız yayınların içinde takdir ettiğimiz kısımlar da var, açıkçası TRT Belgesel’i, özellikle TRT Spor Yıldız’ı ben de zevkle izliyorum fakat biraz önceki bahsettiğiniz sunumlardaki yayınların çoğu dış yayın gördüğüm kadarıyla; bu dış yayınları da dışarı çıkarırsak bu 7.810 personel ne iş yapıyor, onu da açıklamak durumunda olduğunuzu düşünüyorum. Yayın olarak belki dışarıdan hizmet satın alabilirsiniz ama dikkatimi bir başka şey daha çekti yani diziyi imkânlarınız yok diye çekemiyor olabilirsiniz, dışarıdan yapabilirsiniz ama muhabir hizmeti için de dışarıdan hizmet satın alımı yaptığınızı, sunuculuk hizmetinde dışarıdan neden hizmet alımı yaptığınızı da açıkçası merak ediyorum.

Ben bu bandrol gelirlerinin de açıkçası TRT’deki “elektrik payı” gibi size verilmesinden ziyade üniversitelere aktarılmasının ve üniversitelerde AR-GE çalışması olarak kullanılmasının çok daha faydalı olacağını düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yayınlamayacaksınız, bunu niye koyuyorsunuz yani ses kaydı için mi? Yayınlamazlar canım, hiçbir zaman yayınlamadılar şimdi mi yayınlayacaklar?

Şimdi ben bulguyla ilgili konuşacağım. 2020 yılı bulgu bir, zaten bir tane bulgu var, bir de diğer iki bulgu var.

Ama önce bu bana gelen -KİT Komisyonu- Yönetim Kurulu üyelerinin mazeretlerini Sayın Başkan bana yolladı -eksik olmasın- onların kayda geçmesini istiyorum. Meryem Atlas Çetin, TRT Yönetim Kurulu Üyesi, hastalanmış aniden, rapor almış. Hilal Kaplan, TRT Yönetim Kurulu Üyesi, o da hastalanmış, o da aniden hastalanmış buraya gelirken o da rapor almış. Atakan Yılmaz “Sağlık nedenlerimden dolayı katılamayacağım.” demiş, o da hastalanmış, o da Yönetim Kurulu Üyesi, istirahat almış. Hasan Öymez, Genel Müdür Yardımcısı, o da “Rahatsızlığım, ani gelişen bir rahatsızlığım nedeniyle katılamıyorum.” diyor, o da hastalanmış.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Mevsimsel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hastalıklı bir yönetim var ama. Doçent Doktor Oğuzhan Bilgin TRT Yönetim Kurulu Üyesi sadece “Beykent Üniversitesi Türk Devleti Çalıştayı’na konuşmacı olarak katılacağımdan dolayı mazeretim nedeniyle katılamıyorum.” demiş; kendisine ben teşekkür ediyorum, hiç olmazsa hastalanmamış. Şimdi bu işleri, Yönetim Kurulu toplantıları üç ayda bir oluyor ve bu arkadaşlar da 2021 yılı açısından baktığımızda toplantı başına değil, ayda 9 bin lira alıyorlar ve toplamda üç ayda bir toplanıyorlar, 2021 yılı itibarıyla 27 bin lirayı ceplerine koyuyorlar ama böyle önemli bir toplantıya gelince, hepsi birden ne yazık ki rapor alıyor.

Şimdi bulguya geliyorum; bulgu, önemli bir bulgu. Yani Sayıştay diyor ki: “TRT kaynaklarını artırması için bu kuruma özgü bir internet platformunun oluşturulması, dijital platforma kanalizasyonu noktasında arşivinin ve prodüksiyon kaynaklarının aktarılması konusunda, öz gelirlerinin artmasında önemli bir durum.” Ben cevaba baktım -sevgili kardeşim, TRT spikeri çok güzel okudu- şöyle diyor: “Büyüme ve kullanıcı tutundurma aşamalarındadır. Sağladığı gelirlerinin artırılması hedeflenmektedir. İş modelleri üzerinde, gelir üretmesi hedeflenmektedir.” Sonra “Farklı abonelik modelleri üzerinden gelir üretilmesi amaçlanmaktadır. Hâlihazırda çalışmalar devam etmektedir.

Önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Dijital gelirlerin artırılması hedeflenmektedir.” Ben yedi yıldır KİT Komisyonundayım, yani samimiyetimle söylüyorum; 3 genel müdür gördüm, 3 genel müdür de aşağı yukarı aynı yanıtları verdi: “Hedefliyoruz, dijital platformda olacağız; yapacağız, olacak, bitecek.” Hep “cek”, “cak”la ömür geçti. Benden önce konuşan arkadaş da TRT’nin ne kadar başarılı olduğunu söylüyor, yani takdir kendilerinin.

Sayın Genel Müdür, bu Uluslararası Genç İletişimciler Platformu’nda yaptığınız konuşmada TRT’nin 2023 yılında Netflix’e alternatif ulusal bir dijital platform inşa edeceğini, Gençlik Platformu kuracağını açıklamıştınız, Netflix’e de rakip olacağınızı söylemiştiniz. Söz konusu projenin beş yıl önceden gündemde olduğunu biliyoruz, tam beş yıl önce bu gündeme geldi TRT’de. Dijital platformların bile maddi sorunlar yaşadığı bu dönemde TRT hangi kaynaklarla bu platformu kuracak ve maliyeti ne olacak bize açıklayın. Dijital platformlar daha çok gençler tarafından tercih edilirken TRT bu platformda izlenilirliğini nasıl sağlayacak? Burada denetim mekanizması nasıl işleyecek? Bir de bunu hangi maliyetle faaliyete geçirmeyi planlıyorsunuz? Buna yazılı olarak yanıt istiyorum veya sözlü olarak da verebilirsiniz.

Yine, bulgu konusunda dijitalden bahsedildiği için trtarsiv.com’la ilgili de bazı tespit ve sorularım var. Bu site, 2014 yılından beri arşiv dairesinden alınan yüksek boyutlu içeriği üzerine “web” için anlaşılır hâle getirilecek şekilde içerik üretmek üzere kurulmuştu, 2014 ve 2015 yıllarında aylık maliyeti 450 bin lirayla bir alım yaptığını biliyoruz. Bu arşiv uygulamasını hayata geçirmek için 2014 yılından itibaren 5 yıl boyunca aylık 450 bin liradan toplarsak 27 milyon lira ödeme yapılmış mıdır? Beş yılda bu 27 milyon lira ödenen paranın karşılığı nedir? Beş yılın sonunda 27 milyon lira ödediğiniz ve isminin “Altaş Medya” olduğunu bildiğimiz bu firma işlediği arşiv verilerini kaybetmiş midir?

Yine bu firma tarafından iOS ve Android uygulamalarıyla 13 adet smart uygulamaları TRT kayıtçı sisteminden silinmiş midir? Bu kayıplardan dolayı kurumun 27 milyonu çöpe gitmiş midir? TRT Arşiv uygulaması ve diğer dijital işler için yeni bir firmayla anlaşma yapılmış mıdır? Anlaşma yapılan firmanın kısa bir süre sonra gönderildiği ve bu süreç zarfında ödemeleri yapılmadığı için firmayla mahkemelik oldunuz mu? Son tahlilde TRT Arşiv uygulaması şu an hangi firma tarafından götürülmektedir? Bu hizmet için bahse konu firmayla ne kadarlık bir sözleşme imzaladınız ve toplamda ne kadar ödeme yapacaksınız?

Yine, dijitalleşmeyle ilgili, bu gündeme ilişkin yani bu öneriye ilişkin bazı sorularım var. TRT eski Genel Müdürü İbrahim Eren görevden ayrılmadan önce “SAP” adında bir veri programı satın aldı mı? TRT’nin hâlihazırda kullandığı “GUSTO” adında bir yazılım programı olduğu hâlde yeni bir programın alınmasının nedeni ve gerekçesi nedir? Bu programın alımı için ne kadar ödeme yapıldı? Bu program hangi firma aracılığıyla temin edildi? Yine, bu programın güncelleme ve bakımı için yıllık ödenecek para miktarı nedir? Daha önce kullanılan “GUSTO” isimli programa ne kadar ödeme yaptınız? Bu program için yıllık güncelleme ve bakım parası ödeniyor mu? TRT Genel Müdürü İbrahim Eren geçen yıl temmuz ayında görevden alındı. Görevden alınmadan son altı ay içerisinde TRT bünyesinde hangi alım ve anlaşmaları yaparak gitti? Bu anlaşmaların içeriği ve paralar ne kadar?

Şimdi, aslında Sayıştay’ın size önerdiği TRT’nin gelirlerinin arttırılmasına yönelik faaliyetler burada fakat sizin öyle ne reklamlardan ne dijital platformdan ne de diğer ürün satışlarından böyle çok fazla geliriniz yok, olması için de çok fazla çabanız yok ama bandrol ücretlerine dayanmış bir TRT bütçesi var ve TRT bütçesi tamamen geçmişte elektrikle beraber bandrolden halkın cebindeydi eliniz. Şimdi de bandrolde yine dün gece Cumhurbaşkanı’nın açıkladığı zamlar ortaya kondu. Yani gazetecilik damarım kabardı, ben de başlıkları attım kafamda “Dikkat soygun var...”

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bizden önceki dönemde... Sizin dönemde...

ATİLA SERTEL (İzmir) – “TRT halkımızı soyuyor.” “TRT’nin eli halkın cebinde” diye.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Biz kaldırdık onu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam, dinleyelim, Sayın Sertel’i dinleyelim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yakında iktidara geldiğimizde biz onların hepsini göreceğiz, açıklayacağız.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Geri getirirsiniz siz ağabey.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yok, yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Metin Bey, dinleyelim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – AKP’nin TRT karnesini ana hatlarıyla ortaya koymanın yani bandrollerde ana hatlarıyla 2004-2020 verileri yeterli. Bakın, 2004 ile 2020 arasında on yedi yılda TRT’nin gelirleri dolar kuruyla -dolara çevrilmiş karşılığı- yıllık ortalama 10 milyar 800 milyon dolar, bugünkü kurdan hesapladık, bu tutarın karşılığı 180 milyar yani eski parayla 180 katrilyon lira para çekmişsiniz siz halkın cebinden, 180 katrilyon lira. Bu gelirlerin sadece 684 milyon doları reklamdan yani on yedi yıllık gelirlerin sadece yüzde 6,3 reklamdan; kalan gelirlerin yüzde 82’si elektrik payı ve bandrol gelirlerinden. 2004 yılından bu yana TRT’nin toplam geliri içinde ilan, reklam ve diğer gelirlerini de hesapladık. Başka bir deyişle yani bu Kurumun toplam gelirleri içindeki payı sadece yüzde 12 yani siz reklamdan para kazanamıyorsunuz, ilanlardan para kazanamıyorsunuz...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ya, 2004 öncesini de söyleyin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, kim iktidardı 2004’te?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Dinleyelim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – ...o çok övdüğünüz dizi filmlerden, satışlardan para kazanamıyorsunuz. Bakın, bu oran 2004 yılında yüzde 12’iken, 2020 yılına gelindiğinde 6,4 olmuş; 6,4. Sizin reklamlardan elde ettiğiniz gelir 6,4; bu, Kurum için yüz kırtarıcı bir durumdur yani utanç vericidir. Bakın, arkadaşlar, siz halkın cebine elinizi sokmuşsunuz, milletin sırtına kambur olmuşsunuz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Halkın cebinden biz, elinizi çektik, elinizi. Bizden öncekiler elini soktu halkın cebine.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kamusal hazır kaynaklar nedeniyle TRT ilan ve reklam gelirlerini umursamıyorsunuz. Sizin, TRT ilan ve reklam gelirlerini umursamadığınız bu tabloda anlaşıyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Onların hepsini biz kaldırdık, öyle bir şey yok. Elektrik payını biz kaldırdık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Faturaya zam yapıp durdunuz ya.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne alakası var ya! Payı kalktı, TRT payı kalktı, daha ne olacak?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Vatandaşın...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, Sayın Yavuzylmaz; konuşmacıyı dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O konuşuyor, dibinizde.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Uyarıyorum, uyarıyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bandrol ve elektrik payı üreten, bunun üzerinden TRT’ye ödediği para on yedi yılda yaklaşık 10 milyar dolar. Bunun bugünkü karşılığı nedir biliyor musunuz? 165 milyar TL. 4 kişilik aile, bakın, 4 kişilik aile Adalet ve Kalkınma Partisinin, Recep Tayyip Erdoğan’ın TRT’sine 8

bin lira para ödemiş, on yedi yılda 8 bin lira, her aile. Bunun içinde asgari ücretlinin altında olan, işsiz olan, iş arayan, sosyal yardımlardan yararlanan gariban herkes AKP'nin TRT'sine ortalama 8 bin lira cebinden para ödemiş.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Halkın TRT'si halkın, TRT milletin!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, cep telefonlarında şu anda TRT bandrol ücretlerini de arttırdınız, TRT soyguna devam ediyor AKP tek adam yönetiminde, cep telefonunda yüzde 10'dan 12'ye çıkardınız. Cep telefonu alan bir genç -yüzde 10'dan 12'ye çıktı- yani 10 bin liralık bir telefon alsa yüzde 10'unu size veriyordu, şimdi yüzde 12'sini size verecek; her telefon başına 1.200 lirasını size verecek. Radyolu kulaklıklarda, radyolu koşu bandı ve benzerlerinde yüzde 8'den 14'e çıkardınız, neredeyse 2 katına varan bir bandrol artışı yaptınız. Tablet ve bilgisayarlarda yüzde 2'den 4'e çıkardınız. Bakın, Türkiye'de en önemli hadise tablet ve bilgisayardır ve çocuklarımız için ailelerin ceplerinden biriktirip almaya çalıştıkları tablet ve bilgisayarda TRT'nin payı yüzde 100 arttırılmış vaziyettedir. Yani yazık günah, insanların sırtına bindiniz, inmiyorsunuz ve inmeyeceksiniz ama halk sizi öyle bir indirecek ki göreceksiniz. Uydu alıcıları, TV kutularında yüzde 10'dan 12'ye; kara taşıtlarında 0,4'ten 0,8'e yükseltildi.

Bakın, bir kasa oluşturmuşsunuz, o kasaya para akıyor. O para şu anda -Kurumun internet sitesine de baktık biz- 2021 Faaliyet Raporu'nda kasaya göre bankalar menkul kıymetler hesaplarında toplam 2 milyar 811 milyon 71 bin lira 22 kuruş olduğu görülmekte. Toplam 2 milyar 811 milyon 71 bin 85 lira 22 kuruş kasanızda var. Kurumun hazır değerlerinde bu kadar parası varken neden hâlâ vatandaşların bandrol ücretlerine zam yapıyor? Bunu sormak istiyorum.

(Uğultular)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Arkadaşlar ben konuşurken bağıryorlar, canları yanıyor çünkü yani konuşan insana böyle laf atarak cevap vermek yerine her medeni insan gibi söz alarak konuşması gerekir diye düşünüyorum.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bağırıyoruz, cevap vermeye çalışıyoruz sana.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yahu aynı şeyi biz de yapacağız, aynı şeyi biz de yapacağız; bak, bu toplantının sonuna kadar aynı tavrı ben de göstereceğim. Yeter ya, yeter kardeşim!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ– Evet, Sayın Sertel'i dinleyelim lütfen, lütfen, Sayın Sertel'i dinleyelim.

Sayın Yavuzılmaz, Sayın Gündoğdu...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, söz al konuş, söz al konuş. Yahu vatandaşın elektriğine...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya, ne vatandaş; biz vatandaşın cebinden elimizi çektik.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – ...doğal gazına, suyuna zam üstüne zam gelmiş; sen neyden bahsediyorsun?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya, vatandaşın cebine elini atan sizlerdiniz. Bandroller ne zaman konuldu, bandroller? Vergi ne zaman konuldu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Sayın Gündoğdu...

Sayın Yavuzılmaz, oturun lütfen yerinize. Ayağa kalkınca daha mı etkili oluyorsunuz? Lütfen...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sen zaten elektrik faturasına yüzde 100 zam yapmışsın.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Olur mu öyle şey ya?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yahu zam gelmiş, zam; yüzde 200 zam yapmışsın. Neyden bahsediyorsun ya?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne kadar güzel hizmet eden bir TRT’ye sürekli ithamlarda bulunuyorsun. Doğru mu bu ya?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yüzde 100 zam yapıyorsun, yüzde 200 zam yapıyorsun elektrik faturasına.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Neye yüzde 200 zam yaptık?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Neyi kaldırdın?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Neye zam yapıldı?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Vatandaşların ödeyemediği elektrik faturalarını senin makamına göndereceğim, sen öde.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Oturun, lütfen yerinize oturun Sayın Yavuzylmaz. Sayın Yavuzylmaz, lütfen yerinize oturun.

Sayın Gündoğdu...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Vatandaşın cebinden siz elinizi çekin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sen öde vatandaşın ödeyemediği elektrik faturasını.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – TRT milletin, TRT vatandaşın!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Provoke ediyorsun toplantıyı, her toplantıyı provoke ediyorsun, provoke ediyorsun!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – TRT’nin başarısız olduğunu sen söylüyorsun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – TRT’nin gözüne mi gireceksin, ne yapacaksın ya?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – TRT’nin başarısı zorunuza gidiyor herhâlde.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Vatandaş fakir, fakir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Dur, dur; tamam, tamam.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, oturun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz kesmezseniz Sayın Başkanım, bu iş böyle devam eder.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Dur, dur; bitireyim, bitireyim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Oturduğu yerden laf atıp duruyor ya.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bitireyim Deniz, bitireyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Söz vereceğim, Sayın Gündoğdu’ya söz vereceğim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Vatandaş ekonomik krizde, sürünüyor kardeşim!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, lütfen, Sayın Sertel bitirsin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bitireyim, bitireyim...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yazıktır ya! Bu kadar insafsız yorum yapılır mı?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne insafsız yorumu ya?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, buyurun.

(Uğultular)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, lütfen...

Sayın Sertel, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Elektrik, doğal gaz faturalarına her gün sen zam yap, ondan sonra gel, burada hamaset yap.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya, bırak Allah aşkına! Olur mu ya? Sen başarılı bir TRT'ye, devlet kurumuna bühtanda bulunuyorsun, iftira atıyorsun. Doğru mu bu ya?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, bırak! Hamaset yapma ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, söz vereceğim. Lütfen...

Sayın Sertel, devam edin.

(Uğultular)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, sizin arkadaşınız başından beri laf atmıyor mu?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya, başarılı bir kurumu burada zedeleme hakkınız yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bak, elini vicdanına koy, bari laf etme.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Başarılı bir kurumu, rating rekorları kıran bir kurumu burada zedeleyemezsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yahu arkadaşım, elektrik, su, doğal gaz faturalarına her gün siz zam yapmıyor musunuz? Benzine her gün siz zam yapmıyor musunuz?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Geç onu ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen, arkadaşlar, lütfen...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Benzine zammı kim yapıyor, AK PARTİ yapmıyor mu?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne alakası var, ne alakası var?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, arkadaşınızı susturur musunuz lütfen? Bakın, yanınızda...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, sen önce kendi arkadaşlarını bir sustur da ondan sonra.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, ama karşılıklı... Ben size söz verdim, yanınızda bakın...

Hadi, buyurun, devam edin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi, ben bitireyim.

Bakın...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Canı sıkıldıkça laf atıyor ya, canı sıkıldıkça laf atıyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “Canı sıkıldıkça...” Ne alakası var? Kurum başarılı bir kurum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, şimdi, Metin Bey herhâlde yeniden listeye girmenin telaşı içinde, ondan çok bağıyor. Böyle yaparsan almazlar seni, boş konuşuyorsun çünkü.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Boş konuşmam ben.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Boş konuşuyorsun.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Kim boş konuşuyor? Boş konuşmam, siz boş konuşuyorsunuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bak, şimdi, bir dakika...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sen kendin liste için konuşuyorsun, benim liste derdim yok.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Benim öyle bir şeyim yok.

(Uğultular)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir dakika kardeşim...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bakın, arkadaşlar...

Sayın Gündoğdu...

TAMER DAĞLI (Adana) – O zaman şöyle mi değerlendiriyoruz Atila Bey: Sabahtan beri liste için mi konuşuyorduk?

ATİLA SERTEL (İzmir) – He, liste için konuşuyor o.

TAMER DAĞLI (Adana) – Olur mu öyle şey? Sabahtan beri demek ki Deniz Bey ile sen liste için konuşuyorsunuz, bas bas bağıríyorsunuz. Bu mu yani?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, sen kendi arkadaşını sustursana ya!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ben Kurumu, doğru bir kurumu savunuyorum, bak, başarılı bir kurumu savunuyorum.

(Uğultular)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, lütfen...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi ben bitireyim de sözü... Bitireyim, bitireyim mi, sözlerimi bitireyim mi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bitir, bitir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Valla o sussa da bundan sonra ben susmuyorum, hadi bakalım! Madem böyle olmasını istiyorsunuz, şimdi de ben susmuyorum; hadi, ben susmuyorum!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Susma, ne olacak?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hadi konuşalım, tamam.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzıılmaz, devam et, devam edebilirsin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, bu duruma siz getirdiniz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Yahu ne alakası var?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Oradan laf atıp duruyor, kesmediniz; insicamını bozuyor Atila Sertel'in.

Vatandaş ekonomik krizin altında eziliyor, sürünüyor; siz burada hamaset yapıyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bakın, Sayın Sertel...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne hamaseti ya?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hamaset, hamaset; başka adı yok bunun.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Her gün getiriyorsunuz, elinize kimin verdiği belli değil kâğıdı...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hamaset yapıyorsun, hamaset.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, burası...

(Uğultular)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, lütfen, lütfen...

Sayın Yavuzıılmaz, lütfen...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam edin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben rakamları açıkladım. Bunun aksi varsa Sayın Genel Müdür der ki: “Biz, bu kadar sürede bu vatandaştan...”

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama rakamların içerisine siyaset dercediyorsunuz, siyaset şey yapıyorsunuz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Allah Allah! Genel Müdürün konuşmasında siyaset var ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Rakamsa, teknik bir şeyse lütfen devam edin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, Sayın Başkan, bir saniye müsaade ederseniz...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun, devam edin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani öyle kolay kolay laf atmalarla böyle beni bozamazlar, ben sakın sakın konuşurum, merak etmeyin. Şimdi, ben sadece halka yönelik bir hakaret ayağa kalkarım; başka türlü, bana her türlü hakareti yapabilir arkadaşlar. Yapsınlar, önemli değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, kimse kimseye burada hakaret etmez, edemez. Buna da müsaade etmeyiz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “Boş konuşuyorsun.” diye sen söylüyorsun ya!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ediyor ya, ediyor “Yalan söylüyorsunuz.” diyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, buna müsaade etmeyiz. (Gürültüler)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Başkanım, “Yalan söylüyorsun.” diyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bakın, siz de “Boş konuşuyorsunuz.” diyorsunuz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Siz de “Boş konuşuyor.” diyorsunuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Boş tabii, boş; içerik yok, içerik.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama olur mu canım, ne demek yani? Ama lütfen ya.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – O, teknik bir analiz yapıyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne içeriği yok?

ATİLA SERTEL (İzmir) – İçerik yok, konuşmada içerik yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Kendinize göre, işinize gelmedi mi içerik olmuyor.

Devam edin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, ben rakamları veriyorum, eğer doğru değilse Genel Müdür der ki: “Bu rakamlar doğru değil. Bu rakamlar böyle.”

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sizin yanlış şeylerinizi biz mi düzelteceğiz? Yerde bulduğunuz her şeyi okuyorsunuz ya!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Süleyman Bey, sen flamingoyu tanımıyorsun ya, sen kuşları tanımıyorsun. Sen nasıl tanıyacaksın bunu Allah aşkına?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun, devam edin Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – “Yenir mi?” diye sormuşsun ya gezide.

Bu karara göre, TRT bandrol ücreti artırıldı. Cep telefonları yüzde 10'dan 12'ye; bu, kulaklık, koşu bandı 8'den 14'e. Bakın, ben rakam veriyorum: Arkadaşlar, bu rakam, TRT'ye bandrol ve elektrik payı üzerinden ödenen rakam, on yedi yılda yaklaşık 10 milyar dolar. Bunu, bugünkü kura vurduğumuz zaman, ailelere de böldüğümüz zaman, AKP'nin TRT'sine, Recep Tayyip Erdoğan'ın TRT'sine 8 bin lira para verilmiş her ay, her ay yani toplamda 8 bin lira.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Recep Tayyip Erdoğan bu ülkenin Cumhurbaşkanı. Cumhurbaşkanını da göstermeyecek mi, olur mu öyle ya?

ATILA SERTEL (İzmir) – Şimdi, bakın, arkadaşlar, biz bu TRT'yi denetleyemiyoruz. Ben Alt Komisyonda sorular sordum, dedim ki: Bakın, dizi filmlere, bu dış yapımlara çok para harcıyorsunuz. Gerçi konuşa konuşa dış yapımları biraz indirdik ama daha da indireceğiz inşallah çünkü TRT'nin 8 bin küsur personeli var, birçok ekibi var, iyi yetişmiş Kurum personeli var. Mesela, Ersin Düzen. Ersin Düzen gitti, TRT battı mı? Hayır. Ben TRT 3'teki spor yayınlarını şimdi daha başarılı buluyorum, daha başarıyla izliyorum. Ha, açıklayayım. TRT Spor'u Ersin Düzen gittikten sonra daha çok seviyorum.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne güzel.

ATILA SERTEL (İzmir) – Çok güzel tabii. Onları da söyleyeceğim ama müsaade et kardeşim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İşte bu söyledikleriniz yayınlanır artık. Sayın Sertel, bu söyledikleriniz yayınlanacak şimdi bakın.

ATILA SERTEL (İzmir) – Tabii tabii ama Ersin Düzen'in götürdüğü paraları güçlkle önleyebildik, bağıra çağıra önleyebildik, söyleye söyleye önleyebildik.

Bakın, ben soruyorum arkadaş, diyorum ki: Siz dış yapımlara... Güzel, ben dizi filmleri de seviyorum, ben Gönül Dağı'nı seviyorum mesela.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – İzliyor musun?

ATILA SERTEL (İzmir) – İzlerim, izlerim. Sivrihisar'da çekimi, onu da bilirim, oraya da giderim, ziyarete de giderim. Yani hiçbiriniz bilmezsiniz ama ben giderim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, nasıl böyle bir şey söylüyorsunuz?

ATILA SERTEL (İzmir) – “İzliyor musun?” diye soruyor ya.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, siz niye müdahale ediyorsunuz ya? Laf atıyor, cevap veriyor. Siz niye müdahale ediyorsunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – “Bilmezsiniz.” Böyle bir suçlama...

ATILA SERTEL (İzmir) – Hayır “İzliyor musunuz?” diye soruyor, ondan söylüyorum.

Bakın arkadaşlar, sordum, dedim ki... Bakın, Masumlar Apartmanı, Teşkilat, Gönül Dağı, Kıbrıs: Zafere Doğru, Seksenler, Dünya Hali, Barbaroslar: Akdeniz'in Kılıcı, Uyanış... Sayın Genel Müdür bahsetti. Tabii ki içinde izlediğimiz diziler var; olacak, biz de bu ülkenin evlatlarıyız.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – TRT millettir.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Biz veriyoruz parasını zaten.

ATILA SERTEL (İzmir) – Hoşumuza giden bir diziyi izleriz de yani. TRT sadece belli insanlar için yapmıyor ki dizileri fakat şunu sordum: Arkadaş, güzel de bu programlara bölüm başı ne kadar ödüyorsunuz? Yani ben KİT Komisyonu üyesiyim, ben şimdi denetliyorum TRT'yi. Soracağım diyeceğim ki: “Yani buna kaç para ödüyorsun kardeşim?” Bana -banka sırrı gibi- “Bu sır.” diyecek. Böyle bir şey olabilir mi? Ben neresini denetleyeceğim Allah aşkına? Sayın Başkan, siz neresini denetleyeceksiniz? TRT harcamasını bize söylemedikten sonra, TRT parayı söylemedikten sonra biz

neyi denetleyeceğiz? Bakın, bana verdiği cevaba bakın ya Allah aşkına. Sizi de ciddiye almıyorlar Sayın Başkan, Komisyonu da ciddiye almıyorlar; vallahi almıyorlar bak, yemin ederek söylüyorum, almıyorlar. Sizden alıyorlar gücü ama ha, böyle, şımarık, kibir içindeler yani. Cevaba bakın: “Kurumlara ödenen bölüm başı ücretin açıklanması durumunda, Kurum olarak fiyat avantajımızı kaybedeceğimizden dolayı paylaşılammaktadır.” diyor. Böyle bir şey olabilir mi ya? Yani dizinin bölüm başına ne ödendiğini sorduğumuzda bize “Bölüm başı dizi ücretinin açıklanması durumunda Kurum olarak avantajımızı kaybedeceğiz.” diyor. Değil öyle arkadaşlar, ben basın dünyasının içinden geliyorum; ben gazeteciyim. Ben biliyorum kimin, nereye, ne kadar para ödediğini. Ben zaman zaman açıklamalar da yapıyorum ama şunu söylüyorum: En pahalı dizileri TRT çekiyor.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – En iyi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bütün televizyonlardan neredeyse 2 kat fazla ücret ödüyor. Ondan dolayı açıklayamıyorlar çünkü herkesin takkesi havaya uçacak. Diyecek ki: “Gönül Dağı dizisine şu kadar lira ödüyoruz.” “Vaaav, inanılmaz bir şey!” diyecek millet. “Alparslan’a şu kadar...” “Üfff!” Ben çünkü geçmiş dönemde dizilerin fiyatını biliyorum. Mesela hiç izlenmeyen bir Yeşil Deniz dizisi vardı, TRT yayından kaldırdı. Bizim Ödemiş Birgi’de, tarihî bir alanda, mekânda çekiliyordu Yeşil Deniz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Diğer kanalların ne ödediğini biliyor musun?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Gündoğdu...

ATİLA SERTEL (İzmir) - Ben orada gittim öğrendim. İzlenmeyen diziye her hafta TRT takır takır 600 bin lira para ödedi, 600 bin lira her hafta. Ya, bakın arkadaşlar...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Diğer kanalların ne ödediğini biliyor musun, ondan bahset.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, lütfen...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben biliyorum.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne kadar ödüyor, onu da söyleyin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – TRT, var olan mevcut kanalların çektiği dizilerin 2 katını ödüyor ve söyledikleri gibi değil, toplam 10 dizi arasında 3 dizi girebiliyor TRT’nin, onda 3’ü girebiliyor. Ki TRT’nin, bakın, diğer kanallara göre şöyle avantajı var: Devletin kanalı olduğu için, gücü oradan aldığı için dünyanın her yerinde izlenebilir noktada. Bakın arkadaşlar, uydularda her yerde izlenebilir noktada. Buna rağmen izlenme oranında onda 3 giriyor. Haberlerde falan sıfır yani hiç girmiyorlar, diğer izlenme oranlarında, rating alanlarında 30 kişiyle, 50 kişiyle yönetilen bir Halk TV, KRT, Tele1 TRT’yi geçiyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, toparlayalım artık.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani bütün bunlara baktığımız zaman -TRT’nin elbette ki biz başarılı olmasını istiyoruz yani ben de bağırayım başarılı olsun diye- benim eleştirilerim TRT’nin daha başarılı ve nitelikli olması nedeniyle. Bakın, İsmail Cem döneminde Türkiye’de TRT’de ilk mevlit rahmetli İsmail Cem tarafından okutulmuştur ve TRT’de ilk mevlidi yayınlayan bir sosyal demokrat insandır. Bunu, kesinlikle başka bir anlayışla bu TRT’yi eleştiriyorlar falan diye düşünmeyin ama şuna vicdanen hakikaten bakın: Arkadaşlar, bizim Genel Başkanımız ya da İYİ Partinin ya da MHP’nin ya da başka partilerin hangi biri konuk olabiliyor, hangi canlı yayında söylemlerini söyleyebiliyor TRT’de? Eskiden böyle değildi, TRT’de bütün siyasi parti liderleri gelir karşılıklı oturur, açık oturumlar olurdu, izlerdik, yönetirlerdi; siyaset saygın bir seviyede o TRT içerisinde izlenirdi, onu yönetenler vardı. Bütün bunlar kalktı ortadan, tek yanlı ve neredeyse hücum eden bir anlayışla “Recep radyo televizyon” oldu ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, bırak ya! Allah aşkına, lütfen ya...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani öyle oldu ya.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne alakası var ya!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hakikaten öyle oldu. Yani bunu üzümlere söylüyorum, koskoca TRT’nin getirildiği nokta budur. Keşke yanlış olsa.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, lütfen...

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Bu ifadeyi kabul etmiyoruz!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bu şekilde söylenir mi, tabii ki Cumhurbaşkanının kanalı olacak ya! Bu ülkenin Cumhurbaşkanının kanalı olmayacak mı?

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Bu ifade kabul edilemez.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Pardon, TRT ya... Özür diliyorum, düzeltiyorum.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ben de düzeltiyorum: Cumhurbaşkanlığı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Düzeltiyorum: “Tayyip radyo televizyonu” oldu, Recep değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, bırak Allah aşkına ya! Sayın Sertel, ayıp.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Çok ayıp!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Aynen öyle oldu.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Haddinizi bilin, haddinizi. Hadsizlik yapmayın lütfen!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Aynen öyle oldu.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hadsizlik yapıyorsunuz!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, konuşmanız bitti herhâlde.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Bence yeteri kadar konuştu.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, yeteri kadar konuştum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Çelik.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkan, KİT Komisyonunun çok değerli üyeleri, TRT Genel Müdürlüğümüzün Sayın Yönetim Kurulu Başkanı ve çok Değerli Genel Müdürümüz, çok değerli TRT mensupları; hepimiz hoş geldiniz.

Bugün gerçekten çok önemli bir toplantı yapıyoruz çünkü ortada son derece baş döndürücü bir başarı var. Bizim Komisyonunda da baş döndürücü başarılar muhakkak ciddi şekilde eleştirilir, buna da alıştık onun için çok yadırgamıyorum bugün olanları.

Ben şuradan başlayacağım: Sayıştaya da çok teşekkür ediyorum, gerçekten bu bulgu yani TRT’nin öz gelirlerinin artırılması bulgusu hem TRT’nin vizyonuna hem de Türkiye’nin vizyonuna son derece uygun bir bulgu. Ben TRT’mizin de gereğini yapacağına, hatta daha üzerine çıkacağına inanıyorum.

Tabii ki şu anda TRT’nin ulaştığı başarıdan görüyoruz ki Türkiye küresel bir güç. Türkiye’nin küresel bir güç olması kapsamında gerçekten de TRT küresel bir medya temsilcisi. Bunu nereden görüyoruz? 18 TV kanalı var, 17 radyo kanalı var. Tabii, bu arada ne var: TRT World var; bu, küresel bir güç; TRT Arabi var, TRT Kurdî var, TRT Avaz var, TRT Deutsch var, TRT Russian var. TRT Fransızca da galiba oluyor çünkü Türkiye artık...

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Var da var.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Yani arkadaşlar bir şey söylüyor ama şunu kabul edin: Ukrayna-Rusya savaşında da görüldü ki Türkiye artık küresel bir güç ve TRT de bunun en güzel göstergesi. Bu bakımdan, ben son derece mutluyum.

Tabii, bir de şu var: Bizim tarihimiz çok görkemli, bizim kültürümüz çok görkemli. Eğer biz Diriliş Ertuğrul’u izlemeseydik bizim çocuklarımız Türkiye’nin tarihini, Türkiye’nin gücünü, Türkiye’nin küresel gücünü, geçmişteki kültürümüzü ve 3 kıtada at koşturmamızı kitaplardan bile tam okumayacaktı. Bu bakımdan çok önemli diyorum.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Tarihi oradan mı öğrenecek?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Çok trajikomik bir açıklama.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Ve şu vizyonunuzu çok önemli görüyorum: TRT Balkan, bizim için çok önemli, burası bizim için çok önemli, vazgeçilmez; TRT Afrika, artık Afrika’da sadece sömürgeciler olmayacak, biz de olacağız, bizim TRT’miz de olacak, olması gerekiyor; TRT Persian, çok önemli; TRT Spanish, daha da ötesi. Bunların hepsi çok önemli.

Tabii, şunu da görüyoruz: Dış yapımlar. Dış yapımların parasını falan bizim sorgulamamız lazım, bizim en büyük reklamımız, tanıtım bakımından çok önemli reklamımız. Gerçekten TRT güzel yapıyor. TRT’nin yapımları ile diğer televizyon kanallarının yapımının aynı kalitede olması mümkün değil, o zaman, fiyatı da aynı düzeyde olmaz ve ölçülemez yani “TRT şu kadar pahalı, öbürleri şu kadar ucuz...” Bunlar son derece yanlış şeyler.

Belgeseller son derece önemli; bunu da söylemek istiyorum. Tabii, bir de TRT’nin belgeseller kapsamında yani terörle mücadelede de önemli destek olduğunu ama yeterli olmadığını düşünüyorum ben. Örneğin, Fransız istihbaratı ile DEAŞ ilişkisini çok güzel deşifre etti. Terör ile uyuşturucu ilişkisinin biraz daha üzerine gitmeniz gerektiğini düşünüyorum ve TRT’nin bu bakımdan da gençlerimize terörün arka planını daha iyi anlatacak çalışmalar yapması gerektiğine inanıyorum.

Bir de şu var: Bu turizm kanalına -bilmiyorum, TRT’nin böyle bir şeyi var mı- Türkiye’nin de çok ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Biz dün parlamenterler arası bir dostluk grubunda bulunduk, oradaki arkadaşlarım, herkes şunu diyor: “En güvenli ülke Türkiye. Türkiye’den ev alıyoruz.” Ben Antalya Milletvekili olmam nedeniyle de... Herkes o işle ilgileniyor. Türkiye’den niye ev alıyor? Türkiye güvenli bir ülke olduğu için, huzur duyulan bir ülke olduğu için. Bugün arkadaşlarımız gelinen noktayı, işte, elektrik faturaları, bilmem neyle küçümsüyorlar ama öyle değil; gelinen nokta çok üst düzeyde, tüm dünya bunu kabul ediyor. Artık komik duruma düşmeyelim, dünyanın gördüğü bu gerçeği biz de görelim. Geldiğimiz nokta, son derece üst düzeyde bir noktadır. Türkiye’nin artık belli bir vizyonu vardır, bu vizyon çerçevesinde geleceğini kuracaktır. Burada en büyük destek hiç şüphesiz ki TRT’dir. TRT, bu vizyonunu, bu misyonunu sürdürmeye devam edecek; okul olma özelliğini devam ettiriyor, devam ettirecek.

Özellikle dizileri bir kere çok iyi yani Teşkilat dizisi... Tabii ki izlenecek yani Atila Bey de izleyecek, hepimiz izleyeceğiz; bu bir gerçek, bunu kabulleneceğiz, başarı. Diriliş Ertuğrul, Kuruluş Ertuğrul... Şimdi, bizim bir Selçuklu gerçeğimiz var, bizim bir Osmanlı gerçeğimiz var, bizim bir Türkiye Cumhuriyeti gerçeğimiz var; tüm bunları TRT çok güzel sergiliyor, daha da güzel sergileyeceğini düşünüyorum. Tabii, TRT payının bazı şeylerden kesilmesi doğru mu yanlış mı ben bilmiyorum yani çok emin değilim. TRT geldiği nokta itibarıyla hem başarıyı hem de övgüyü hak eden bir kurumdur.

Arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Başarılarının devamını diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, Yönetim Kurulu üyeleri, Sayıştayın kıymetli temsilcileri ve milletvekili arkadaşlarım; Komisyona hoş geldiniz.

Şimdi, Komisyonda oldum olası bir tartışmadır TRT’de, sürüp gidiyor. Bu tartışmaya bir son vermek adına birlikte bir değerlendirme yapalım. Değerlendirme şu: TRT AK PARTİ’nin bir kanalı mıdır yoksa devlet kanalı mıdır? Aslında soru bu, tartışılan da bu. Şimdi buna cevap vermek için aslında yani bunun yanıtını bulmak için Sayın Genel Müdürün yaptığı açılış konuşmasındaki bir cümleye dikkat çekmek istiyorum. Diyor ki: “TRT yok sayılanların sesi olmaya, haksız yere sesi kısılmaya çalışanların da haklı olduğunu göstermeye çalışıyor.” Şimdi bakalım, yok sayılan kimmiş, haksız yere sesi kısılan kim? Şimdi, bu sorduğum sorunun yanıtını almak için Sayın Genel Müdürün bize şu sorunun yanıtını vermesi gerekiyor: 2019, 2020, 2021 yıllarında Cumhuriyet Halk Partisi, AK PARTİ, İYİ Parti, MHP, Saadet Partisi, HDP, Demokrat Parti, DEVA Partisi, Gelecek Partisi, Memleket Partisi, Zafer Partisinin Genel Başkanlarına TRT’de ne kadar süre ayrıldığını eğer bize şeffaf bir şekilde söylerse, bu sorunun yanıtını gizlemezse, saklamazsa biz TRT’de kimin yok sayıldığını, kimin sesinin kısıldığını görmüş olacağız.

Şimdi, diğer taraftan, diğer problem de şu; yani hiç buna da itiraz etmeyin: Şimdi, Cumhurbaşkanı eskiden, daha önceki sistemde tarafsızdı yani hem teorik olarak, Anayasa’ya göre tarafsızdı hem de fiilen, uygulamalarıyla tarafsız olmak durumundaydı. Ancak şu anda Cumhurbaşkanı aynı zamanda bir partinin de Genel Başkanı durumunda. Dolayısıyla Sayın Cumhurbaşkanı bir açıklama yaparken TRT’de yer almasında bir sakınca olur mu? Olmaz ama o açıklamayı yaparken “CHP” diyorsa, diğer partilerin genel başkanlarına sert eleştiriler getiriyorsa, neredeyse hakarete varan, o şekilde anlaşılabilir, siyasi üslubunu o şekilde sertleştiriyorsa, buna yer veriyorsa... Şimdi, biz sade bir vatandaş olarak baktığımızda Cumhurbaşkanı mı konuşuyor diye algılamalıyız yoksa AK PARTİ Genel Başkanı mı konuşuyor diye algılayacağız? Bizim itirazımız Sayın Cumhurbaşkanının AK PARTİ Genel Başkanlığı şapkasını takarak yaptığı konuşmaların TRT’de sürekli olarak yayınlanması ancak cevap hakkı doğduğu hâlde, aynı gün, aynı saatlerde konuşma yapan diğer siyasi partilerin genel başkanlarına bu cevap hakkının tanınmaması, onlara söz verilmemesi. Sorulduğunda da “Cumhurbaşkanı tabii ki konuşacak. Niye devletin kanalında konuşmayacak ki?” gibi absürt yanıtlar geliyor. Bunun adını koymuş olalım.

Şimdi, diğer taraftan, yani TRT’deki bir dizi... TRT’nin başarılı olması hepimizin arzu ettiği şey, daha da başarılı olmasını da isteriz ama tekrar söylüyorum: Yani buradaki Komisyon gerek muhalefet partilerinin TRT’nin daha iyi olması yönünde getireceği eleştirilerle sağlayacağı bir katkı yaratacak ama iktidar milletvekillerinin de sürekli övmesiyle birlikte, onların da Kurumun kendisini geliştirebileceği noktaları ifade etmekten geri durması nedeniyle aslında Kuruma iyilik değil, bir yerde eksik denetim yaptığı için bir yerde kötülük yapmış oluyor. O yüzden biz geliştirilebilir yanlarını da ifade edelim.

Şimdi, bu bakımdan da birkaç soru sormak istiyorum. Az bulgu olduğu için, o nedenle bulgudan biraz daha uzaklaşacağım ama seri soru soracağım. TRT’ye ait lojman sayısı kaçtır? Hangi ilde kaç lojman vardır? Bu lojmanların doluluk oranı nedir? Kurum içi yapımların yayın oranı nedir, kurum dışı programların yayın oranı nedir? Bunları 2019 yılından bugüne kadar istiyorum. Dış yapımlar olarak yayınlanan dizi ve program sayısı kaçtır şu anda? Dış yapımlar için hangi programa, diziye, belgesele, çizgi filmlere bölüm başı ne kadar ücret ödenmektedir?

Diğer bir soru, bu Teşkilat dizisiyle ilgili olacak. Eğer ben yanlış analiz ettiysem siz lütfen düzeltin. Teşkilat dizisinin bir bölümünde -bana ulaştırdılar bir sahneyi- sahnede Kültür ve Turizm Bakanlığı Özel Kalem Müdürü Batuhan Mumcu’nun yer aldığı yönünde; ben de izledim o kısmı. Sayın Genel Müdürüm, Kültür ve Turizm Bakanlığı Özel Kalem Müdürü Batuhan Mumcu Teşkilat dizisinin bir bölümünde oynadı mı? Oynadıysa hangi gerekçeyle oynadı? Bu, mevzuatlara uygun mudur?

Diğer taraftan, 2017 ve 2022 yılına kadar TRT'deki statülerine göre yıl yıl personel sayısı kaçtır? 2017-2022 yılları arasında emekli olan personel sayısı veya emekli edilen personel sayısı kaçtır? 2019, 2020, 2021 yıllarındaki tanıtım, reklam, misafir ağırlama ve benzeri giderlerin tutarı ne olmuştur? TRT bünyesindeki makam aracı sayısı nedir? Marka, modelleri nelerdir? Hangi makamlara tahsis edilmiştir? Kiralanan araç sayısı nedir? Bunların marka, model bilgilerini istiyorum.

TRT el Arabia kanalı... Bu kanalda Türkiye'de bulunan -Suriyeliler, Afganlar, Pakistanlılar vesaire- bu kişilere yönelik olarak hangi doğrultuda bir yayın politikası izliyorsunuz, bunu biraz açıklamanızı istiyorum. Yani bu insanların o ülkeye dönüşlerini hızlandırabilecek -ülkelerindeki durum şu anda oldukça düzelmiş ve çatışmalar da durmuş durumda- ülkelerine, Suriye'ye, kendi vatanlarına dönen vatandaşların memnuniyetlerini de anlatan, ülkelere dönüşünü de anlatan, kodlayan, bunu cazip hâle getiren bir yayın politikası izliyor musunuz?

TRT'nin 2021 yılı kâr zarar durumu nedir? 2022 yılı bütçesi nedir? Bu bandrol gelirleriyle ilgili olarak da şöyle bir durum var...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bitti mi Sayın Yavuzylmaz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yok.

Bunu ben geneli üzerinde söyleyeyim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim Sayın Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Aslında genel değerlendirme kısmında söz alacaktım ama konu, tabii öz kaynakların, daha doğrusu öz gelirlerin artırılması konusu önemli bir konu. Benden önceki konuşmacıların da, sayın Komisyon üyelerinin de ifade ettiği gibi, Sayıştayın da zaten önemli bir konu olarak bunu sürekli gündeme getirmesi, alt komisyonda da üst Komisyona çıkarılmasındaki maksat burada, Komisyonda bir destek bulunması şeklinde.

Şimdi, Sayın Başkanım, öncelikle, tabii biraz önce belli konularda tartışmalar söz konusu oldu, özellikle de siyasi temelde, tabanda olan tartışmalar. Burada Kurumun yöneticileri var; diğer kamu kurum ve kuruluşlarının, TRT'yle ilgili bu KİT Komisyonu toplantısıyla alakalı konularda değerlendirme yapacak ya da fikirlerini ifade edecek veya bizim onların bilgilerine başvuracağımız kamu görevlileri var. Dolayısıyla ben sürekli de Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) Komisyonunun aslında teknik bir Komisyon olduğunu, siyasetten daha uzak olduğunu, her şeyden önce bu Komisyonda kamu görevlilerinin, bürokratların önünde siyasi temelli tartışmalar yapmanın çok doğru olmadığını düşünüyorum; teknik olarak da bunun böyle olması lazım. Elbette TRT'nin yayın politikaları konusunda siyasi değerlendirmeler, itirazlar, eleştiriler yapılabilir, yapılır da; bunun bu çatı altında... Başka platformlar da var, başka platformlarda bu değerlendirmeler, bu tartışmalar pekâlâ yapılabilir.

Şimdi, böyle olunca işin, asıl konunun özü kaybolmaya başlıyor. Yani her şeyden önce ben, bir de müsaade ederseniz yani KİT Komisyonu Divanı olarak da bazı ifadelerde, dillerde dikkatli olunması gerektiğini de ifade etmek istiyorum. Yani bugün, TRT'nin bugüne kadar almış olduğu bu elektrik faturalarından olabilir, bandrollerden olabilir veya başka kaynaklardan olabilir, alıp mali tablolarına işlediği ve her yıl da KİT toplantılarında bizlerin onayladığı veya bizden öncekilerin de onayladığı ortada; resmi belgeler var. Dolayısıyla bu toplanan paralarının tamamı yasaldir yani bu çatı altında, milletin temsilcilerinin çıkardığı yasalarla alınan paralardır, vergilerdir. Dolayısıyla bunlara başka

adlar takmak, yasal olarak toplanmış gelirleri “Vatandaşın cebinden zorla alınıyor.” şeklinde algılara götürmek çok doğru değil; bize yakışmaz, en azından bu Komisyonun mensuplarının ifadeleri olmamalıdır diye düşünüyorum; bunlar yasal kaynaklardır. Dün gerekli görülmüş, konulmuş; bugün de gerek duyulmamış, kaldırılmış. Burada önemli olan, yasal olarak toplanan bu paralar, burada usulüne uygun olarak toplanmış mı, usulüne uygun harcanmış mı? Bizim bakmamız gereken şeyler bunlar. Yani TRT bu paraları yasanın belirttiği şekilde, olması gerektiği gibi, olması gereken kaynaklardan usulüne uygun olarak topladı ve bunu uygun yerlerde harcadıysa kârlılık, verimlilik esasına dikkat ederek, bizim burada bunun üzerinde söyleyeceğimiz başka bir şey de olamaz.

Bir de biz kamu...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Nereye ne harcadığını bilmezsek nasıl denetleyeceğiz Sayın Vekilim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzılmaz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Nereye, hangi diziye, hangi belgeye ne harcadığını bilmezsek nasıl denetleyeceğiz?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Yavuzılmaz, bir dinler misiniz, ben anlatıyorum, onu soru olarak alıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya’yı dinleyelim.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Tamam. O zaman şöyle bir cevap vereyim: Bunu biz nasıl biliriz? Demokraside “temsili demokrasi” diye bir şey uygulanıyor değil mi? Yani doğrudan katılım, herkesin katılımı mümkün olmayacağı için temsili yani halk bizleri seçiyor, biz onlar adına burada işlemler yapıyoruz.

Şimdi, denetim konusunda, denetimi bir bütün olarak ele aldığımızda birçok alanları, biçimleri, şekilleri var. Sayıştay da bizim kamu denetiminde bir üst mahkeme olarak görev yapan, önemli bir kurumumuz ve ihtisaslaşmış bir kurum. Daha önceden de özellikle bu alanda çalışan arkadaşlar ya da denetçiler diyeyim, bunlar Başbakanlık Yüksek Denetlemeden beri gelen, çok köklü ve ihtisas alanı bu olan arkadaşlarımız. Sayıştay mensupları “random”lı bir denetim yapmazlar, sürekli denetim yaparlar yani kamu iktisadi teşebbüslerinin olduğu binalarda, genel müdürlük binasında yerleri vardır, odaları vardır, 7/24 mesailerini orada yaparlar yani Sayıştayda oturmazlar, kamu iktisadi teşebbüsünde kendilerine ayrılan yerde otururlar, her gün oradaki hareketlerden -yani sadece resmî olarak dolaşan değil, birçok şeyden- haberleri olur -yönetim kurulu kararları alındığı an, daha yukarıda kararlar imzalandığında bir nüshası hemen Sayıştay mensuplarına verilir, ki başlarında bir grup başkanları vardır- çok ciddi bir çalışma yapılıır. Yani dolayısıyla...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayıştay Başkanı da Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürüydü, geldi. Hani eleştiriler oraya yoğunlaşıyor ya, Cumhurbaşkanının ve AK PARTİ Genel Başkanının diğer genel başkanlardan çok daha fazla TRT’de yer aldığıyla ilgili...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzılmaz, bu, karşılıklı konuşmaya dönüyor ama.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Yavuzılmaz, bakın, o tarz konuşacaksak...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, müsait bir zamanda, toplantı bittikten sonra karşılıklı da görüşebilirsiniz. Ama lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ben teknik bir şeyi sorduğunuz için söylüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama teknik bir açıklama yapıyor. Bunu niye siyasete...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bakın, doğal olarak bunu bilmeyebilirsiniz. Bunu bilmediğinizden dolayı farklı değerlendirmeler de yapabilirsiniz. Ben de çok makul ve mantıklı bir soru olarak gördüm ve cevabı bu dedim yani bizim...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben de siyasi baskı var diyorum Sayıştayın üzerinde.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bir saniye...

Yani dolayısıyla, denetçiler bu raporları ilgili KİT’te sürekli mesai yaparak ve bire bir takip ederek hazırlarlar. Elbette biz KİT Komisyonu üyeleri olarak “Hadi, açın şu defterlere bakalım, bu ne oldu?” diye soracak ya da bu tarzda bir denetim yapacak şeyde değiliz. Burada, objektif, güvenilir, bugüne kadarki yaptıkları değerlendirme ve denetimlerle, raporlarla o güvenilirliği de ortaya koymuş bir kurumdan bahsediyoruz. Biz ona güvenmeyelim, buna güvenmeyelim; o zaman kime güveneceğiz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 2019 yılında bulgu yok.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bakın, bulgu olmayabilir. Bulgunun olmadığı yerde teşekkür edilir yani bu, bu işin esasıdır. Maalesef biz bunu bir türlü yapamıyoruz. Bakın, bulgu yazmak...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani milyarlarca lira bütçesi olacak, bulgu olmayacak, pes!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz... Ama bakın, biraz önce söz verdim, konuşmanızı bitirdiniz, ardından Sayın Karakaya’ya verdik. Kimse de kesmedi konuşmanızı, lütfen.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ya, buradaki mesele şudur: TRT’nin bugüne kadar hesaplarına giren, bilançolarında raporlanan kaynakların tamamı yasal kaynaklardır. Bu yasal kaynaklara başka isimler takmak, bu Komisyon mensuplarına yakışmaz.

İkincisi: Hem gelir hem de harcamalar noktasında Sayıştay denetimini yapıyor, zayıf gördüğü noktaları getiriyor. Biz de burada o zayıf noktalarla ilgili yapmamız gerekenleri elbette yapıyoruz. Sonuçta demokrasinin gereği. Burada biz millet adına bu hesapları ibra ediyoruz ya da etmiyoruz, belli konularda uyarılarımızı yapıyoruz ya da gerek duymuyoruz. Bizim yapmamız gereken şey budur. Aksi takdirde... Ben burada daha önce de ifade ettim, dört sene orada oturdum, hesap verdim ve burada belli konularda, cevap veremeyeceği konularda bürokrati da buradaki yöneticileri de kamu görevlilerini de zan altında bırakmak doğru bir şey değildir. Yani bir taraftan Sayıştaya sürekli olarak iltifatta bulunacağız ama söylediğiniz sözlerle de “Bunlar her şeye el uzatıyorlar.” şeklinde alttan altta, inceden inceye eleştiri yapmanın ben çok doğru olduğuna inanmıyorum. Varsa bir şey, bunlar gündeme getirilir ve bunun da yolları vardır. Bunun cezasını da verecek olan bizler değiliz, bunun cezasını da mevcut yapı içerisinde yargı belirleyecektir ve yapı içerisinde de ibra etmiş olmanız, belli alanlardaki yanlış ve hataların, istismarların yargıya gitmeyeceği, cezasının sorulmayacağı anlamına gelmez. O sistem de burada cayır cayır işler ve her tarafta var. Önce sistemi bir anlamak lazım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yargıya da gider, ibra da etmeyiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Yani benim gidip “Kurumun defterlerini açın, bakayım.” diyecek hâlim yok.

Bir de bakın, biz doğru bilgiler üzerinden hareket etmek zorundayız. Doğru bilginin tanımı nedir? Doğru bilgi, denetlenmiş bilgidir; doğru bilgi, Sayıştay tarafından hazırlanmış, incelenmiş, raporlanmış, benim önüme gelen bilgidir. Bunun dışındaki bilgi gazetede de yazılmış olabilir, başka yerde de söylenmiş olabilir, dedikodu olarak da konuşulabilir. Bunun dışındaki bilgi üzerinden biz bir değerlendirme yapamayız. İşin özü, esası budur. Doğru bilgi denetlenmiş bilgidir, buraya önümüze getirilmiş olan raporlardır. Raporların dışındaki konular bizim burada... Evet, tabii ki milletvekili olarak aşağıda basın açıklaması da yapabiliriz; başka mecralarda, platformlarda onları değerlendirebiliriz ama ben buradan bahsediyorum. Ya, burada, bunun dışında bir konuda soru sorabiliriz, bunda da bir mahzur yok, kimse buna da karşı değil ama yargıda bulunmanın çok doğru olmadığını, burada hele hele cevap veremeyecek bürokratlara, böyle zan altında bırakabilecek ya da “Hiç Kurumla ilgilenmiyorlar.” tarzındaki ifadelerde bulunmanın ben çok doğru olmadığını düşünüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

Tabii ki buradaki asıl şey Kurumun gelirleriyle alakalı bir durum. Politikalarını herkes eleştirebilir ama burada TRT’yi -daha doğrusu tüm KİT’lerle alakalıydı bu söyleyeceğim kısım da- genellikle biz kârlılık ve verimlilik, daha doğrusu verimlilik demeyeyim de kârlılık üzerinden değerlendirmeye çalışıyoruz. Kamu iktisadi teşebbüslerinin -elbette, kâr etmek tamam- yaptığı faaliyetlerden finansal anlamda bakıldığında bir gelirleri artırma, giderleri azaltma, sonuçta da kârı artırma beklentimiz vardır ama tek amaç bu değildir. Kamu iktisadi teşebbüslerinin genel ekonomi içerisinde de kendi bulunduğu sektör alanı içerisinde de ana statülerinde belirtilmiş olan amaçları vardır, işlevleri vardır. TRT’nin de bu anlamda maksadı -Sayın Genel Müdürün konuşmalarında, diğer Komisyon üyelerinin ifadelerinde çok net bir şekilde ortaya konuyor ki- bir TRT kuralım, buradan da kâr edelim, devlet kâr etsin değil; öncelikle kendi amaç ve hedefleri yani o devlet yapısı içerisinde, kamu yapısı içerisinde bazı işlevleri var. Bizim değerlendirmemiz gereken, bu işlevlerini, ana statüsünde belirtilen görevlerini layıkıyla yerine getiriyor mu? Birinci şey bu. İkincisi de bunları yaparken faaliyetleriyle ilgili tükettiği kaynakları kârlılık, verimlilik esasına göre yapıyor mu? Değilse “Kâr etti, etmedi, geliri az oldu, çok oldu.” dan daha önce gelen, asıl değerlendirilmesi gereken alan bu. Şimdi, burada, TRT özellikle son yıllardaki yayıncılık anlayışında, haberlerde siyaseten kimine fazla, kimine az yer vermiş olabilir, onu eleştirebiliriz, orada bir şey yok ama genel olarak bakıldığında, halkın büyük bir çoğunluğunun kabul ettiği çok güzel dizi filmler var, hakikaten bunlara ihtiyacımız var. Hele hele -yani Sayın Genel Müdür de girerken söyledi- algıların, olguların önüne geçtiği bir dünyada, bir dönemde, şöyle çevremize de baktığımızda, geleceğe de baktığımızda bunlara gerçekten ihtiyaç var. Yani özellikle işin finansman, fonlama tarafından bakıldığında, evet, birçok kanala nerelerden fonlandığını bilmediğimiz birçok husus dolayısıyla gelecek nesillerle alakalı yönlendirmeleri konusunda denetim yapamayız ama TRT’nin yine buraya gelip şurada, her türlü ağır eleştiriye yapabildiğimiz bir kurum olduğunu da hatırlamamız gerekiyor. Dolayısıyla bu anlamda -elbette daha iyi olabilir, iyinin daha iyisi olabilir ama- TRT’nin özellikle son dönemlerdeki bu yayıncılığı halk tarafından da ciddi kabul gören, takdir edilen bir duruma geldi. Bundan dolayı ben de teşekkür ediyorum. Biraz önce de değişik konuşmacılar tarafından dizi isimleri de verilerek bunlar ifade edildi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, toparlayalım.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Başkanım, hemen şunu söylüyorum; burası önemli, diğer bulgular içerisinde de belki orada söz alacaktım, onu da bununla birleştirmiş oldum: Değerli arkadaşlar, tabii, TRT’nin bilançosunda aktifinde 2 milyar TL civarında “gelecek yıllarda indirilecek katma değer vergisi” diye bir kalem var. Bu aslında ödenmiş yani devlete, kamuya ödenmiş ama TRT’nin

hizmetlerden aldığı KDV ile aldığı mal ve hizmetler için ödediği katma değer vergisi arasındaki TRT aleyhine olan farktan dolayı burada birikmiş. Hani bir kaynak deniyorsa bu ürün 2 bilanço aktifinin yarısı kadar. Eğer bugünkü satın alma gücü rakamına getirirseniz çok önemli rakamlar elde eder. Bu nereden geldi? Elektrik faturasından geldi, bandrolden geldi veya başka bir yerden geldi. Bu rakam uzun yıllardır birikmiş yani devlete katma değer vergisi olarak ödenmiş ancak uygulamadaki oranlar dolayısıyla TRT'yle hiçbir alakası yok, bilançonun yarısı devlete gitmiş geri. E, buyurun... Aktifin yarısından bahsediyorum yani eğer bir şey diyeceksek... Ha, nereye gitti? E, buyurun, aktifin yarısı, TRT'nin bilançosunun yarısı devlete gitmiş. Hadi bakalım, ne diyeceksiniz? Doğru bilgi; dedikodu değil, birisi telefonla söylemedi.

ESİN KARA (Konya) – Ben de aynısını söyleyecektim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Söyledik onu biz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Kusura bakmayın, kusura bakmayın.

Ben TMO Genel Müdürüyken yolda, asansöre bindim, asansörde bir tanesi...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Mevlüt Bey, söyledik onu, dinlememişsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dinlemiyorsunuz ki konuşmaları...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Söyledik onu, ben söyledim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Atila Başkan söyledi zaten.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Atila Başkanın söylediği başka bir şey, benim söylediğim başka bir şey.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, itham ettiğiniz için özür dileyin.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bakın, Atila Başkan...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Söyledim, söyledim...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Deniz Bey, önce benim ne demek istediğimi anlayın lütfen.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzılmaz... Sayın Sertel...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, bir müdahale etmeyin. Ben hiç müdahale ettim mi?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, Mevlüt Bey, sizin söylediğinizi söyledik.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bakın, Atila Bey'in söylediği, katma değer vergisinin alınamadığı yönünde. Ben de diyorum ki... “Bu TRT, paraları nereye koydu?” diye soruyorsunuz. “Milletin cebinden aldı.” diyorsunuz. Benim dediğim cümle şu: “Bilançosunun yarısını devlete vermiş, buyurun.” diyorum. Atila Bey'in söylediğini “Söylemedi.” anlamında demiyorum “Buyurun.” diyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Devlete mi vermiş, devlet mi el koymuş? O farklı tabii.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – E, ya... “Herkes el koyuyor.” Bu nasıl bir jargon ya?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen Sayın Sertel, lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Kusura bakmayın yani bu devlet şey devlet mi?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, vatandaşın cebi...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ama... Kusura bakmayın, böyle bir siyasi... Atila Bey, size yakışmıyor, hakikaten yakışmıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Para vatandaşın cebinden çıkmış mı?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, yapmayın, Allah aşkına yapmayın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet yani lütfen bu kadar teknik bir Komisyon...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Neye yakışıp yakışmadığını siz belirleyecek değilsiniz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ama “Devlet el koyuyor.”

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ayar veren konuşmalardan vazgeçin, düşüncelerinizi söyleyin.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – “TRT cebe elini uzatıyor.” Bu tür şeyler...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siz kendi düşüncelerinizi açıklayın.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – O zaman, müsaade edin, konuşsun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – E, o zaman kusura bakmayın yani...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – E, konuştu zaten. İtham edince girdi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – İtham ediyor, itham ediyor.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Peki... Başkanım, ben teşekkür ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani vatandaşın cebinden çıkıyor mu o para? Çıkmış mı, çıkmamış mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz... Sayın Yavuzyılmaz, lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Vatandaşın cebinden...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bizim söylediğimiz kısım bu.

AHMET TAN (Kütahya) – Her dakika ithamda bulunuyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, bugün sürekli müdahale ediyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başka bir ürün olarak da KDV ödeyebilir yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Siz konuşurken kimse müdahale etmiyor.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Deniz Bey, bakın, siz de o zaman vatandaşın cebinden alıyorsunuz. Siz almıyor musunuz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hem ödeyecek parayı hem de AK PARTİ propagandası izleyecek TRT’de. Oh, ne güzel! Öyle iş olur mu?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bakın, vatandaşın cebinden vergi alınıyor, o vergilerden de partilere hazine yardımı ödeniyor yani...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Cumhuriyet Halk Partisine hakaret edildiğini dinleyecek.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – O zaman almayın ya! Almayın, o da vatandaşın cebinden geliyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, toparlayın Sayın Karakaya, toparlayın.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Yani bunlar yasaldır ve elbette vatandaşın cebinden alınır; devlet alır, kurumları aracılığıyla alır, gerektiğinde de onu mal, bir hizmet olarak...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Eşit dağıtması lazım.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – ...ve gerektiğinde teşvik olarak, gerektiğinde sosyal yardım olarak da geri döndürür; bu bir sistemdir, önce bir sistemi anlayalım lütfen.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu katma değer vergisi konusunun mutlaka çözülmesi gerekiyor yani aksi takdirde bu süreç böyle giderse mevcut yapı TRT'nin gelir anlamında, finansal yapı anlamında önümüzdeki dönemde sıkıntılara gireceğinin bir işareti olarak ifade edilmelidir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Vatandaşın ödeyecek gücü kalmadı çünkü.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, siz, size söz verdiğimde konuştunuz, lütfen...

Buyurun Sayın Durmuşoğlu.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, TRT'nin çok değerli Genel Müdürü, yönetim kurulu üyeleri, Sayın Başkanı, Sayıştayımızın çok değerli temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarımızdan gelen çok değerli temsilciler; 2019-2020 yılı Sayıştay Raporu'nu görüştüğümüz Kurum dünyanın önde gelen medya kuruluşlarından biri olunca Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın geçtiğimiz mart ayında başlattığı dijital seferberliğin ve TRT'nin bu alanda yürüttüğü çalışmaların altının özellikle çizilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Büyük bir hızla dijitalleşen dünyada TRT'nin sorumlulukları daha da artmış, kamu diplomasisi ve millî güvenlik açısından da ülkemizin en stratejik kurumlarından biri hâline gelmiştir. Yeni iletişim teknolojileri, medyada yürütülen kampanyalar, haber ve bilgi aktarımındaki hileler artık uluslararası ilişkileri derinden etkilemektedir. Bunun bilinciyle hareket eden AK PARTİ, yirmi yıllık iktidarı döneminde sadece hastane, okul, yol, havaalanı, tünel, köprü, baraj ya da spor tesisi inşa etmekle kalmamış, iletişim alanında da devrim yapmıştır. Dünyanın dört bir yanında Türkiye'nin sesi olan, dünyanın en çok içerik ihraç eden ülkelerinden biri olmamızı sağlayan TRT, bunun en önemli örneğidir. Medyanın gücünü göz önüne alınca sadece bir sinema filmi için yüzlerce milyon dolar harcayan ABD başta olmak üzere, dünyadaki emsallerine nazaran çok daha kısıtlı bir bütçeyle çok büyük işlere imza atan bu güzide Kurumu her seferinde acımasızca eleştirmek yerine, daha başarılı işlere teşvik etmek gerektiğine inanıyorum. Geçtiğimiz günlerde açılan TRT Fransızca, çok yakında faaliyete geçeceğini duyduğumuz TRT Afrika, TRT Balkan ve dijital platform gibi adımları desteklemek hepimizin vazifesidir. Türkiye, dünya çapında siyasi, ekonomik, kültürel etki alanı olan ve gönül coğrafyası yedi kıtaya yayılmış bir ülkedir. Dolayısıyla, TRT'nin yaptığı her programın çok geniş bir hedef kitlesi vardır. Bu hedef kitleyle iletişimi arttırmak, sadece tarihî bağlarımızı korumakla kalmayacak, gelecek nesille olan bağımızı da sağlamlaştıracaktır. Buralara biz sahip çıkmazsak her zaman olduğu gibi birileri gelecek ve kendi kültürünü dayatacaktır.

TRT'nin uluslararası atakları başarıyla devam ediyor ama ülkemizdeki yayınlarını da unutmamak gerek. Millî ve manevî değerlerimize uygun yayın politikaları sebebiyle TRT 1'i, TRT Belgesel'i, TRT Çocuk'u ve TRT 2'yi gönül rahatlığıyla ve keyifle izliyoruz, tavsiye ediyoruz. Her yandan dijital olarak kuşatılmış bir şekilde büyüyen yeni neslin bu konuda doğru bir alternatifte sahip olması çok önemli. TRT burada da görevini hakkıyla yerine getiriyor ve öz benliğimizi çocuklarımıza en doğru şekilde aktardığına inanıyorum. TRT'nin yükü ağır, sorumlulukları fazla ve hepimizin beklentisi yüksek. Sayın Cumhurbaşkanımızın vizyonu ile AK PARTİ döneminde hantallığından kurtulan ve uluslararası medya devleri arasında yer alan TRT'nin tüm yöneticilerini, başta Sayın Genel Müdür ve çalışanlarını tebrik ediyor, başarılı çalışmalarının devamını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Durmuşoğlu teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Sayın Esin Kara Hanım'da.

Buyurun Vekilim.

ESİN KARA (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonunuzun değerli üyeleri, Sayıştayımızın değerli üyeleri, TRT Kurumumuzun değerli yöneticileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de bir iki ekleme yapmak diyorum. Öncelikle, evet, bizlerin dizi sektörü ülkemiz içerisinde en önemli gelir kaynaklarından bir tanesi. Özellikle özel kanallar bunu yurt dışına ihraç etmek amacıyla ve büyük bir gelir amacıyla yapıyorlar. Özellikle yapımcılarımızı bir incelediğimiz zaman -ki Türkiye'nin önemli yapımcılarıyla Kadına Şiddetin Engellenmesi Komisyonunda bire bir görüştük ve onlarla uzun toplantılar yaptık- özellikle iç sektörden ziyade dış sektöre yönelik diziler yapmaktalardı ve bizim eleştirdiğimiz nokta şuydu: Türk aile yapısına dokunmayın, kadını artık cinsel obje olarak kullanmayın. Ve biz bunları eleştirdiğimiz zaman bize şunu söylediler: "Artık dışarıyı bunu istemiyor." Bir Süper Baba, bir Bizimkiler, bir Ekmek Teknesi, bizim ömrümüz boyunca unutmayacağımız, ailece oturup izlediğimiz dizilerdi ve söylediğimiz şuydu: "Türk aile yapısını dünyaya tanıttın, böyle dizileri sizler de yapın." Ama bize söyledikleri şuydu: "Talep yok." Aslında talep var. Ben dünyadaki herhangi bir aile yapısını işleyen belgeselleri o kadar zevkle izliyorum ki, tanımadığım bir dünyada, tanımadığım bir ülkenin, tanımadığım şehrinde bir eve konuk oluyorum ve onların yaşayışlarını öğreniyorum. Kısacık belgeselerde bile bunu yaşarsak aslında dizilerle dünyaya Türk aile yapısını, Türk'ün kültürünü belki de en güzel örnekleriyle tanıtmış olacağız. Gönül Dağı dizisini izlemedim ama hep etrafımdan duyduğum, TRT'de bu tarz güzel dizilerin yapıldığı ki tabii bunlar da bizleri onurlandırıyor. Türk aile yapısına uygun, tarihi, milli, bizi anlatan dizilerin ya da programların artmasını tabii ki destekleyeceğiz.

Şimdi, sektöre bakmak lazım. Ben, muhasebeci olunca bakarım, şimdi; altın sektöründe olan da var, işte farklı sektördeki basit bir... İşte, ayakkabı sektöründe de olabilir. Yani sektöre baktığınız zaman, sektör pahalı. Türkiye'ye baktığınız zaman en çok parayı kimler kazanıyor? Ya futbolcular kazanıyor ya sanatçılar kazanıyor ya aktrisler kazanıyor. Dizi başına afaki rakamlar alıyor sanatçılarımız. E, tabii, yani şimdi o zaman değerlendirmemiz gerekiyor. Dizi başına 100 bin lira alan bir aktörü, toplamda o dizinin haftalık maliyetini düşündüğünüz zaman... O rakam tabii ki bizlere çok küçük gelebilir, hani bir milletvekili maaşı ya da atıyorum memur bürokrat maaşlarıyla kıyasladığınız zaman. Bence sektörü sektörün ortalamasıyla kıyaslamak gerekiyor.

Ve şunu da söylemek istiyorum: Bizler çizgi film izleyerek gelen nesiliz yani burada işte 70'ler, 80'ler, hep o gruplardayız. Ve çizgi filmler aslında bizlere hep subliminal mesajlar verdi, güzele, iyiye yöneltti. Son dönemlerdeki en çok eleştirdiğimiz, özellikle RTÜK'e de bu konuda hep yüklendiğimiz konu şuydu: Subliminal mesaj ve içerikli olan ve çocuklarımızın beyinlerini yıkayan hem sosyal medya üzerindeki hem televizyon üzerindeki her türlü yayınların denetlenmesiydi. Burada çocuklarımız için TRT'nin büyük önemi var. İşte, Niloya ve Peepee'yle başlayan süreç bir müddet sonra çok daha ilerliyor ve TRT'nin çizgi film kanalından geçiyor çocuklar, özellikle -isim vermeyeyim- 2 yabancı menşeli kanala uçuyor. Ve burada ben de küçük bir çocuk annesi olarak izliyorum, diyorum ki: Ya, benim çocuğuma hiçbir şey vermiyor, hiçbir şey öğretmiyor ve tamamen vurmaya, kırmaya, öldürmeye, yok etmeye yönelik, tamamen bu düzene yönelik subliminal mesajlarla büyüyor. Aslında hani RTÜK de bu kanallara bir uygulama yapıp şöyle tamamıyla Türkiye'de paralı yayına geçirse de bizler de bir kurtulsak diye içimden demiyor değilim açıkçası. Çizgi filmde, o zaman sizden ricam, bu çocuklara hani 7, 8, 9 yaş gruplarına da yönelik daha güzel yayınlar yapılırsa bizler, o konuda anneler, babalar olarak sizlere yine minnettar kalacağız.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bir araştırma önergesi, bir kanun teklifi vermiştik. Her birinin ölümünde yüreğimizden bazı parçalar gidiyor, Yeşilçam sanatçılarından bahsediyorum. İşte mavi gözlü güzeli kaybettik, Fatma Girik öldüğü zaman içimizden bir şeyler gitti. Erol Taş kötü adamdı ama merhametli adamdı. Biz aslında onları çok seviyoruz ve sayıları 50'nin altında kalan Yeşilçam'ın sanatçılarına da TRT rol verirse ya da onları da değerlendirirse programlarında, dizelerinde onların da elinden tutmuş oluruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz bir kanun teklifi verdik ve önerge verdik. Önergemize dedik ki "Ellerinden turalım." Önergemizin hemen arkasında Necdet Kökeş, İhsan Gedik, Balamir Yavuz Karakaş ki 80'in üzerinde yaşıyla karın içerisinde dört saat yolda kalarak Meclisimize geldiler, grubumuzu ve bizi ziyaret ettiler, Meral Konrat Hanımefendi geldiler; emin olun seslerinin duyulmasını istiyorlar özel kanallarda ya da bir yerlerde. Aslında Yeşilçam dediğimiz zaman, bugün Tosun Paşa'yı ben yüzlerce kere izlesem bıkmıyorum. Kemal Sunal'a benim oğlum gülüyor ve öldüğünü duyunca "Sen doğmadan çok önce öldü." dediğim zaman gözleri yaşlanıyor çünkü bizim içimize Yeşilçam aslında en güzellerini verdi, Türk milletinin masumiyetiydi, pembe masallarımızdı bizim ama en güzel oyuncularımız da orada. TRT bir büyüklük yapsın ve özellikle Yeşilçam'ın o değerli sanatçılarına küçük de olsa roller verilsin. Ki 1995 yılında bir yasa çıkmış, o yasadaki itibaren televizyon kanallarında Yeşilçam filmleri yayınlandığı zaman o tarihten sonraki yapılan oyunculara telif hakkı verilmiş. Yani Hababam Sınıfı'nın oyuncularına değil yapımcısına telif hakkı veriyor. Yani bugün işte, onların birçoğu... Mesela hani o gülen insan vardı ya, Hababam Sınıfı'da Tuncay Akça, hiçbir telif hakkı almıyor. İşte, belki onlar üzerine bizler de bir düzenleme yapabiliriz diye düşünüyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Vekilim, biz de Cumhuriyet Halk Partisi olarak destekliyoruz bu önerinizi.

ESİN KARA (Konya) – Teşekkür ederim.

TRT'nin burada notlar alıyor Sayın Yönetim Kurulumuz...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama biz destekledik diye yapmayabilirler, geri de çekebilirsiniz.

ESİN KARA (Konya) – Yok ben inanıyorum ki bizler güzel şeyler yapıyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bu kadar önyargılı olmayın Sayın Serter ya. Allah... Yani lütfen...

AHMET KAYA (Trabzon) – Siz de desteğinizi verin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, siz de destek veriyor musunuz?

ESİN KARA (Konya) – Sayın Başkanım, ben devam edeyim de...

AHMET KAYA (Trabzon) – İsterseniz bir öneride bulunalım...

ESİN KARA (Konya) – Bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaya, lütfen lütfen...

ESİN KARA (Konya) – Önce ben bitireyim sonra... Tamam mı?

Şimdi, bir de tarihî dizilerde özellikle tarihe sadık kalmamız gerektiğini düşünüyorum. Bu son zamanlarda yapılan işte, hem özelde hem TRT'deki tarihî dizileri o kadar zevkle izliyoruz ki ben hani hepsini tamamen izliyorum diyemem ama denk geldiğinde izlerim ve gurur duyarım çünkü Türk çocuğunun tarihini çok güzel okumasını ve bilmesi gerektiğini ve ondan ders alması gerektiğini düşünüyorum ama bir İnegöl Kalesi'ni de yirmi atlı fethetmiyor. Yani aslında bunları yaparken teknoloji geliştii, o teknolojileri de kullanarak insan sayısını çoğaltacaksınız... Evet, pandemiden geçtik, oyuncu sayısı azdı ama bu tarzda şeyler yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Yine, diğer bir konu -Sayın Başkanımız da not almıştı, Mevlüt Karakaya Başkanım; ben de onu gördüm- şudur: 290 devreden KDV yani uzun yıllara devreden KDV var. Şimdi, aslında, 190 da normalde firmalarımızda görülür, 190 “devreden KDV” hesabıdır. Sattığımız malın KDV’si ile aldığınız malın KDV’si karşılar; sattığınızı fazlaysa devlete ödersiniz, aldığınızı fazla ise “devreden” olarak sizin bilançonuzda kalır. Aslında bu, sizin ödediğiniz ve yüklendiğiniz KDV’dir.

Şimdi, burada Sayıştay -Sayıştay haklı; aslında birçok özel sektördeki ve kamudaki bir yaraya parmak basmış- demiş ki: “KDV Kanunu’nun 29/2 ve 58’inci maddeleri size bunu ‘gider’ yazma ya da herhangi bir borcunuza mahsup etme hakkı vermiyor.” Ve bilançonuzun yarısı kalemi de “devreden KDV” olarak Kurumun üzerinde kalmış. “Gerekli kanuni düzenlemeler yapılsın.” deniliyor; aslında özelde de birçok firma bağıyor, bunu söylüyor, diyor ki: “Ya, bizim devreden KDV’mizi biz ödedik aslında; bunu, devlete dolaylı olarak ödedik ama bu KDV, işte, SSK borcuma, vergi dairesine borçlarımıza mahsup edilebilsin.” Aslında TRT’ye de böyle bir şans verilse ve gerekli kanuni düzeltme yapılsa birçok sorun ortadan kalkmış olacak. Türk’ün Radyo Televizyonunun güçlü olması bizleri onurlandırır. Sizlerin de güzel çalışmalar yapacağınıza inanıyorum.

Sayın Karakaya Başkanımın söylediklerinin hepsine ben de katılıyorum ve Sayıştayımıza da bir teşekkür etmek istiyorum. Sayıştayımız denetimlerinde -ben de meslekten geldiğim için söylüyorum- performans denetimi yapar, muhasebe denetimi yapar, uygunluk denetimi yapar ve bunların hepsi hem mevzuatı takip ederek güncel bilgiler ister...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kara, toparlayalım.

ESİN KARA (Konya) – Sayın Başkan, hemen toparlıyorum.

Şu elimizdeki, sunmuş oldukları raporlarla, eğer kendileri özelde bağımsız denetim şirketi kursalar çok büyük gelirler elde ederler. Bu, gönül işiyle devlete yapılan bir hizmettir. Ben onların tarafsız bir şekilde, çok güzel raporlar sunduklarına inanıyorum. Öyle olmasaydı çatır çatır kurumlara şunu demezlerdi: “İhalelerinizde doğrudan alım yapmayın.” “Arkadaş, tarımda çalışan işçiyi yani tarım lisesi mezununu bu sektörde, burada çalıştıramazsın.” gibi birçok bulguyu biz onların raporlarından güzelce okuyoruz, hatta o yüzden kendilerine de çok teşekkür ediyorum emeklerinden dolayı.

Mesleğim icabı, şöyle, bilanço rakamlarını da karalamayı çok seviyorum, neyin nereden gelebileceğini ya da nasıl makyajlanabileceğini çok iyi bildiğim için -yirmi yıllık mali müşavirim- baktım, bir şey bulamadım. Kurumun muhasebecilerine, muhasebe ekibine de teşekkür ediyorum.

Ben de Kurumunuza katkılarından dolayı teşekkür ediyorum. İnşallah daha iyi hizmetler yaparsınız diyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kara.

Buyurun Sayın Sümer.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben geneli üzerinde söz alacaktım ama Mecliste bir şeyim var. Birkaç sorum olacak, kısaca.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ben de Sayın Genel Müdüre ve çalışma arkadaşlarına başarılar dilerim.

Sözüne şöyle başlayayım, Yasin Vekilim de söyledi: TRT Yönetim Kurulu üyelerinin, siyasi parti liderlerini eleştiren, hakaretvari siyasi paylaşımlarını ne şekilde değerlendiriyorsunuz? Yani, bir defa değil, birkaç defa... Ben şöyle de göstereyim. Hatta dün yine bir arkadaşımız hiç hoş olmayan bir paylaşım atmıştı Genel Başkanımız hakkında. Yani, siyaset yapmak en doğal hakkıdır ama bulunduğu

Kurumdan bulunduğu, makamdan istifa eder, gider istediği, dilediği siyasi partiye kayıt olur, siyasetine de devam eder ama hem burada devletin vatandaşın aldığı parayla maaş alacak, ondan sonra da siyasi parti liderlerine hakaret edecek; hiç şık olmadığını söylemek istiyorum ben de.

TRT'nin son üç sene içerisinde yurt dışına ihraç ettiği diziler hangileridir? Ne kadar gelir elde edilmiştir?

Diziler için kurulan platolar söz konusuydu. Hangi diziler için, toplam kaç plato kurulmuştur? Kurulan platoların ayrı ayrı maliyetleri ne kadardır? Başka dizi projeleri için günlük kiralama bedeli ne kadardır? Şu ana kadar TRT haricinde kaç dizi projesinde bu platolar kullanılmış, ne kadar gelir elde edilmiştir?

TRT İç Yapımların ekrana taşıdığı belirtilen dönem dizileri için oyuncuların ayrı bölüm başı ücretleri ne kadardır? Bu konuyla ilgili kamuoyuna yansıyan çok büyük rakamlar konuşuluyor, yapım şirketlerine fahiş fiyatlar ödendiği de ayrıca konuşuluyor ancak konuya net bir cevap verilmiyor. Bununla ilgili birçok kez soru önergesi verdik, Atıla Başkanım da söyledi; bize gelen cevaplar da hiç tatmin edici değil ve hiçbir şekilde fiyat, rakam belirtmeyen cevaplar var. TRT Genel Müdürümüzün övünçle anlattığı dizi yapımları var, bu dizilerin maliyeti ne kadardır? Yine soruyoruz, 2-3 defa ben sordum, onlara da cevap alınmadı.

Yine, cevap alamadığımız bir soru da FETÖ operasyonları sonrasında kurumdan kaç kişi ihraç edilmiştir, kaç kişi geri dönüş yapıp işe başlamıştır?

TRT'de sınavsız, mülakatsız şekilde işe alım yapıldığı iddiaları doğru mudur? İddialar doğruysa işe alım kıstasları nasıl belirlenmiştir? Şu anda taşeron kadrolar dâhil TRT'de kaç kişi çalışmaktadır?

Son üç sene içerisinde sabah, öğle, akşam haberleri olmak üzere üç haber kuşağı saatinde ayrı ayrı tüm siyasi partilere ayrılan süreler ne kadardır?

Son beş sene içerisinde TRT programına katılmak için yazılı dilekçeyle başvuru yapmasına rağmen programlarına çağırılmamış muhalefet partisi lideri, milletvekili ya da mensubu var mıdır?

TRT programlarına katılma kriterleri nelerdir?

Son üç sene içerisinde TRT'nin bandrol gelirleri ne kadardır?

Bunlara yazılı olarak cevap vererseniz memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekili arkadaşlarımızın soruları ve değerlendirmeleriyle ilgili görüşlerinizi ve yanıtlarınızı ben geneli üzerinde görüşmeler tamamlandıktan sonra sizden almak istiyorum.

Şimdi, Sayıştayın önerisiyle ilgili ben görüşünü alacağım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – İzlemeye devam ediyoruz Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2020 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri:

2) 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TRT SPİKERİ SEZEN YÜCE ATAĞ – Diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi için gerekli dikkat ve özen gösterilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Diğer bulgu ve önerilerden 9.2.1'de “Kurumun faaliyet yapısına ve verimli çalışmaya en uygun sayı ve nitelikte personel istihdamının sağlanması için yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında iş etüdü, iş tanımı ve değerlendirmesine dayalı norm kadroların tespit edilmesi” diye Sayıştay bir uyarıda bulunuyor. İşte, burada verilen yanıtlar her zaman verilen yanıtlar. Biz alt komisyonda da bu konuyu gündeme almıştık ve konuşmuştuk. Ben orada personel alımına ilişkin en son sınavın ne zaman yapıldığını sormuştum onlara. Sonra, 14 Şubat 2016'da yapıldığını öğrendik yani en son personel sınavının yapılmasının üzerinden -yani KPSS'li sınavın üzerinden- tam altı yıl üç ay geçmiş ki o sınavda da üst puanlar almış, 95-100 almış bazı çocuklar elenmişti ve o elemelerin dışında, çok alt seviyelerde olanlar da Kuruma girmişti. Sonra, yine, 222 kişiyi “istihdam, personel fazlası” diyerek kurumdan göndermişti TRT. Bunlardan 122'si mahkeme kararıyla geri dönmüştü. Edindiğim bilgiye göre, mahkeme kararıyla dönenlere yani asıl Kuruma geri dönenlere, Kuruma yıllarını vermiş deneyimli personele mobbing uygulanıyor ve alt pozisyonlardaki görevlerde değerlendiriliyorlar. Örneğin prodüktör kendisi, yetişmiş bir insan; örneğin sesçi, örneğin program yapımcısı; bu arkadaşları ne yazık ki TRT'nin üst düzey yöneticileri başka başka kadrolarda sürdürüyorlar. Şimdi, Genel Müdür mahkeme kararıyla Kuruma geri dönen 122 kişi olup olmadığını ve hangi alanlarda görevlendirdiklerini bize açıklar diye umuyorum. Bu Kurum yeni alım statüsünde özel hukuka tabi, kanuna tabi, personel alımını başlattı. Bize son verdikleri rakamlarda 8.253 personel var TRT'de, oldukça yüksek; 5 bin civarında idi TRT İbrahim Bey dönemine gelinceye kadar, bu rakam 8.253'e çıktı; “O bile fazla.” diyenler vardı ama giderek artan bir kadro var. 4.871'i kadro karşılığı personel, 3.382'si özel hukuka bağlı ÖHT personeli, ayrıca 776 kişi de taşeron olarak görev yapıyor TRT'de.

Şimdi, bu personellerin arasındaki maaş dağıtımı önemli bence. Ben personeller arasındaki maaş farkını merak ediyorum, kadrolu personele verdiğiniz maaşın en üst limiti ne, en alt limiti ne; bunu öğrenmek istiyorum. Bir de tabii, özel hukuka tabi personele verdiğiniz maaş var, bunlarla ilgili, özel hukuka tabi personellerle ilgili maaşların kimseyle paylaşılmayacağına dair bir madde yoksa... “Bir madde var.” deniliyor, bu madde niye var, onu da bilmiyorum. Yani hani “Kadının yaşı, erkeğin maaşı sorulmaz.” gibi bir deyim mi dayandırdınız bunu bilmem ama yani böyle bir şey olabilir mi? “Özel hukuka tabi personelin maaşı sorulmaz.” Hatta öyle ki TRT içinde, Sayın Başkan, TRT'deki özel hukuka tabi maaş alanlar bile birbirine maaşlarını söyleme yasağı içerisinde geziyorlar. Mesela biri birine “Sen ne kadar maaş alıyorsun?” diye dahi soramıyor yani öyle bir personel var. Eski Genel Müdürü İbrahim Eren döneminde oldu bu, genel müdür yardımcıları ve daire başkanları ÖHT statüsüne geçmişler diye biliyorum ben ve bu genel müdür yardımcıları ve daire başkanlarının da -benim TRT Kurumu içerisinden öğrendiğim, yanlış olabilir, fazla olabilir, eksik olabilir ama- 40 ile 60 bin arasında maaş aldıkları söylenmişti. Şimdi ama bu yönetimin bir uygulamasıyla ÖHT personelinin geriye dönüş söz konusu, doğruya doğru dönüş söz konusu genel müdür yardımcılarında; onu da söylemek isterim. Şimdi, bu bahse konu personeller de acaba tekrar kadrolu statüye geçtiler mi, o daire başkanları hangi statüde görev görüyor, maaş alıyor; bunu öğrenmek isterim.

Ayrıca Yönetim Kurulu üyelerine -son ay olarak- 9 bin lira ödeme yapıyordunuz yani 8.900 küsur. Şimdi, üç ayda bir toplanıyor ve salt çoğunlukla kararlar alınıyor, en az 5 kişinin toplanması lazım, toplantıya gelse de gelmeseyse de ayda 9 bin lira alıyor, üç ayda bir toplandıklarına göre 27 bin lira maaş alıyorlar. Bence dünyanın en pahalı toplantılarından birini yapıyorlar, herhâlde orada çok önemli kararlara imza atıyorlardır, çok önemli kararlar alıyorlardır; bunları da öğrenmek istiyorum.

Şimdi, o alt komisyonda bazı sorular sorduk, tabii, bu sorulara yanıt verilsin istiyoruz ama tabii ki yanıt vermiyorlar ya da veremiyorlar ya da verecek yanıtları yok. Örneğin, Aykut Erdoğan bir soru sormuştu, en son 253 kişiyi aldılar Kuruma “Bu 253 kişi arasında hiç Tuncelili var mı?” diye sordu. Arkadaşlar yanıt vermişle, işte, dört yıl...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ayrımcılık yapmayın.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Efendim?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ayrımcılık yapmayın.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Hoş geldiniz, yoktunuz, Komisyondan gitmişsiniz, gelmişsiniz; hemen müdahaleler başladı.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Alt komisyonda da bunu tartıştık, ayrımcılık yapıyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani biz yapmıyoruz ayrımcılığı.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Niye Hakkâri’yi sormuyorsunuz? “Hakkâri’li var mı?” diye niye sormuyorsunuz? Ayrımcılık yapıyorsunuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, biz yapmıyoruz ayrımcılığı, ayrımcılığı yapanlara “Ayrımcılık yapıyor musunuz?” diye soruyoruz. Yani, bakın, Metin Bey, beni dinlerseniz anlarsınız.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “Hakkâri’li var mı?” diye soralım bir de.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Ayrımcılık yapılmasın diye söylüyoruz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Cevap verme Denizciğim, sen cevap verme; onlar koro hâlinde bağırırlar, boş ver.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, Sayın Yavuzylmaz; Sayın Sertel’i dinleyelim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, Sayın Başkan, gidiyor, geliyor arkadaş, dolaşıyor, ne yapıyor, ne ediyor bilmiyorum ama geliyor buraya, hemen ilk kelimedede bir dolu laf atıyor ya. Nasıl bir şey bu ya?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hayır, bir dolu laf değil ya, alt komisyonda da tartıştık.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır, hayır, grupta işi vardı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani ayrımcılık yapmıyoruz, “Ayrımcılık yapıyor musunuz?” diye soruyoruz burada. Hiç Tuncelili yok.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hakkâri’li var mı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Çünkü verilen yanıtla göre 253 kişi arasında... Niye bunu öyle söyledik, biliyor musunuz? Türkiye’de okuryazar oranının en yüksek olduğu il ve üniversite mezununun en yüksek olduğu il. Ya, ben bunu Vanlı olarak da sorabilirim, Hakkâri’li olarak da sorabilirim, Ordulu olarak da, Fatsalı olarak da sorabilirim ama özellikle arkadaşımız sorduğu için bunu soruyorum, “Bu soruya yanıt verin.” dedik. Yani ayrımcılık yapıyorsa biz yapmıyoruz, TRT sınavlarını yönetenler yapıyor çünkü Kuruma eleman alımını biz yapmıyoruz ki biz sadece soruyoruz. O soruya yanıt bekliyoruz, cevap vermiyorlar.

Şimdi, arkadaşlar, burada siyaset öylesine girmiş ki işin içine... Ben tabii sevgili Mevlüt Karakaya'ya katılıyorum, biz burada teknik olarak konuşmaya gayret ediyoruz ve ben KİT Komisyonunda yedi yıldır bulunan bir arkadaşınız olarak genelde eleştirilerimi siyasetle örtüştürerek yapmam yani genelde kurumları denetlerken de bulgular üzerinden yürürüm ve duyduklarımı da acaba doğru mu diye sorarım yani öyle yargılama, böyle kimseyi zan altında bırakma gibi bir işin içine girmem. Mevlüt Bey 2'nci dönem geldi, ondan önce de diğer arkadaşlarımız da var, işte Ahmet Tan var mesela beraber çalışıyoruz, diğer arkadaşlarımız var, Tamer Bey var.

Şimdi, burada Veysel Kurt diye bir arkadaşımız var, asıl siyaseti TRT yapıyor yani TRT'nin Yönetim Kurulu üyesi yapıyor. Bu arkadaş şöyle bir "tweet" atmış doğru mu kendisine sorayım: "Kılıçdaroğlu'nun eylemini tek bir CHP milletvekilinin ya da Genel Merkezin ciddiye alıp katılmaması tuhaf değil mi, partisinin ciddiye almadığı bir Genel Başkanı kim neden ciddiye alsın?" Dün yine bir "tweet" atmış "Kılıçdaroğlu'nun ne söylediğini umursayan kaç kişiyyiz?" diye. Yine bir TRT'nin Yönetim Kurulu Üyesi Oğuzhan Bilgin, Ekrem İmamoğlu için yazmış "Siyasi kariyerimi bir haftada nasıl bitirdim mayısta NETFLIX'te." demiş. Şimdi, siyaseti bizim yapmamız gerekiyor yani biz milletvekiliyiz, halk bize siyaset yapın diye oy vermiş. Bu arkadaşları da atamışlar yani bir güç atamış ama bu arkadaşlar siyaset yapıyor ne hikmetse Mevlüt Bey. Şimdi, ben böyle bir "tweet"i atıp atmadığını sorayım.

Siz mi attınız Veysel Bey bu "tweet"leri? Kim attı bunu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Karşılıklı Yönetim Kurulu üyemize soramazsınız Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, kim attı bunu diye.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya ortaya, Sayın Genel Müdürümüze sorunuzu sorun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Genel Müdür bunlara cevap versin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam yazılı olarak cevap verir şu anda cevap vermezse...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya yazılı olarak cevap vermiyorlar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam verebilir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yazılı olarak cevap vermiyorlar Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm yazılı olarak...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, sorduğum soruların hiçbirine yazılı yanıt alamadım, alamadık yani.

TAMER DAĞLI (Adana) – Anayasa Mahkemesine... Bunun yeri bura değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Varsa bir "tweet"ın içerisinde herhangi bir hakaret unsuru, herhangi bir...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, Başkan, hakaret unsurunu bırak, bir kamu görevlisi ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, tamam.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yapma Allah aşkına!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, konuşur, yanıt...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani, biz konuşunca siyaset oluyor...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Doğrudur, doğrudur.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani doğru mu Mevlüt Bey? Allah aşkına, hak etti yani bunu şimdi. Buna "doğru" de yani. Haklıyım değil mi?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Doğru diyor. O konuda bir şey demiyorum, doğrudur.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Haklısın, tamam.

Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Kimse de bir şey demiyor ki zaten.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, öncelikle, ben bandrol ücretlerine gelen zamlarla ilgili soru sormak istiyorum. Şimdi, TRT bandrol ücretleri artırıldı, dün itibarıyla Cumhurbaşkanlığı kararıyla artırıldı ücretler. Bandrol ücreti cep telefonlarında yüzde 10’dan yüzde 12’ye çıkarıldı yani yüzde 20’lik bir artış var. Radyolu kulaklık, radyolu koşu bandı ve benzerlerinde yüzde 8’den yüzde 14’e çıkarıldı yani burada da yüzde 75’lik bir artış var. Tablet ve bilgisayarda yüzde 2’den yüzde 4’e çıkarıldı, burada yüzde 100’lük bir artış var. Uydu alıcıları, TV kutularında yüzde 10’dan yüzde 12’ye çıkarıldı, yüzde 20’lik bir artış var. Kara taşıtlarında da yüzde 0,4’ten yüzde 0,8’e bandrol ücretleri zamlandı; yüzde 100. Şimdi, her şeyin yolunda gittiği, ekonominin iyi olduğu bir ülkede bu bandrol ücretlerine zam yapılır mı, yapılmaz mı? Yapılmaz. Demek ki ülkenin ekonomisi problemlidir. Bu nedenle, ekonomik kriz nedeniyle, bandrol ücretlerine zam yapılıyor. Zammı ben mi yaptım, Cumhuriyet Halk Partisi mi yaptı? Hayır. Bakın, burada, Cumhurbaşkanının imzasıyla Resmî Gazete’de yayınlanıyor ve bandrol ücretleri zamlanıyor. Bunun için “tweet” atacaksanız atın, bunun için “tweet” atacaksanız atın. Vatandaşın cebinden daha fazla para çıkıyor, herkesin cebinden daha fazla para çıkıyor, herkesin cebinden çıkıyor.

AHMET TAN (Kütahya) – Ayar verme notlarından bir tanesi. Ayar veriyor şu an. Siz diyorsunuz ya “Ayar vermeyin.”

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, bazı arkadaşlar çok rahat çünkü burada faturalar yükseliyor, zamlanıyor, ediyor; bazıları rahat. Neden rahat? Burada denetlediğimiz kurumların bütçesiyle ilgili bir zarar, bir gelir kaybı vesair bir durum olduğunda kendi cebinden ödemiyor ki, rahat. Bu Kurumun bütçesinin yüz binde 1’i burada denetim yapan bir milletvekilinin kendi cebinden çıkacak olsa burada herkesi ayağa kaldırırsanız ancak öyle bir durum yok, nasılsa vatandaşın cebinden çıksın durumu; bu çok yanlış.

Şimdi, diğer taraftan şöyle bir analiz var, bunun açıklanması lazım yani Kurumun gelir ve gider tablosu değerlendirilirken şu soruların da açıklanması gerekiyor: Kurumun ilan ve reklam gelirlerinin toplam gelirlere oranı 2004 yılında yüzde 34’ken 2020 yılında neden yüzde 7’ye düşüyor? Yüzde 34’ten yüzde 7’ye düşüyor. Bandrol gelirlerinin toplam gelirlere oranı 2004’te yüzde 20,7 iken 2020 yılında neden yüzde 63,6’ya geliyor? Şimdi, arkadaşlar anlatıyorlar, diyorlar ki: “Efendim, biz elektrik faturalarındaki TRT payını kaldırdık, ettik.” Tamam, hadi, biz zorladık, zorladık, zorladık; kalktı pay. Peki, bandrol gelirlerinin toplam gelirlere oranını neden yüzde 20’den aldınız da yüzde 63’e çıkardınız? Neden dün Sayın Cumhurbaşkanı bandrol ücretlerine zam yaptı? Bunu da açıklayın yani güya bir yerden bir kalemi çıkaracaksınız -o da bizim zorlamamız, baskımızla- diğer kalemlerin üzerinde zam üstüne zam yapacaksınız, işin o tarafını konuşmayacaksınız. Dolayısıyla işin bu kısmı da oldukça önemli.

Bir diğer konu da bu dijital seferberlik konusu. Bakın, bu konuda ben en başından uyarıyorum: Bu dijital seferberlik işi dijital yolsuzluğa dönüşmesin çünkü bunun dönüştüğü kurumlar var; bir tanesi PTT. PTT beş yıl boyunca 2 milyar evrakın taranması, arşivlenmesi işi için 2 şirketle anlaşıyor, ihale yapmadan sözleşme imzalayıp bugüne kadar 222 milyon lira artı KDV para ödüyor yani toplam 263 milyon lira. Eğer iş sözleşmesi feshedilmese -ki zaten kamuoyuna açıklamalar yaptık ve ben de bu konuyla ilgili suç duyurusunda bulundum ve bu sözleşmeler feshedildi- 500 milyon liranın üzerinde bir

ödeme yapılacaktı ve bakın, 263 milyon lira ödeme yapıldı bu dijital arşiv işi için, kurum yetkililerinin yaptığı tek açıklama, verdiği resmi yanıt şu: “Beklenen fayda sağlanamadığı için bu dijital arşiv işiyle ilgili sözleşmeleri feshettik.” Beklenen fayda sağlanamadığı için 263 milyon lira büyük çoğunluğuyla çöp oldu gitti, o yüzden diyorum ve suç duyurusunda bulunduk. Yani bu “dijital seferberlik” dediğimiz şey dijital yolsuzluğa dönüşmesin, bu konuyla ilgili mutlaka gerekli tedbirleri alın diyorum.

Diğer taraftan da ben Sayıştay güzellemesi yapmayı da çok doğru bulmuyorum ama Sayıştay acımasızca eleştirmeyi de doğru bulmuyorum çünkü Sayıştayın bir bulguyu tespit etmesi orada artık o görevi bitirdiği anlamına gelmiyor, bulguyu tespit ediyor, yıllara sâri olarak onun takibini yapacak. Ama KİT Komisyonu olarak biz bir değerlendirme komisyonu değiliz; biz Sayıştayın üzerindeyiz, Sayıştayın tespit ettiği bulguları ibra etmek ya da etmemek kararını biz veriyoruz. Biz denetleyen bir komisyonuyuz, o nedenle sadece bulgu değil Sayıştayın tespit edemediği kısımda da mutlaka konunun içine gireceğiz, araştıracağız, belgeleyeceğiz. Burada, sonuçta, vatandaşlarımızın ödediği vergilerin takibini yapıyoruz, nereye harcandığını araştırıyoruz. Şimdi bu noktada bir örnek vereyim; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü’nün Sayıştay raporlarında yer alan şöyle bir bulgu var: “Toplam 9 tane projede 19 milyar liranın üzerinde, ihale usulüyle, 21-b ihale usulüyle -yani sadece belirli şirketlerin davet edildiği ihaleler- yapılıyor ve bunlar usule uygun değil, ihalelerinin iptali gerekiyor.” diyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama Sayın Yavuzylmaz, TRT’yi konuşuyoruz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Geneli üzerinde konuşacağımıza başka konulara geçiyoruz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Hani, Sayıştay güzel bulgu getiriyor, tebrikler falan oluyor ya... E, sonuç, sonuç ne oluyor? Sonuç: Siyasi ağırlıkla bu bulgular bir şekilde görmezden geliniyor. Dolayısıyla, şunu diyeceğim: Yani Sayıştayın arkasına saklanarak işte, “Sayıştay bir tane bulgu getirmiş, 2019 yılıyla ilgili hiçbir bulgu yok, e, bulgu gelmediyse sorun da yok.” diyerek biz KİT Komisyonunda görevimizi yapamayız. Ben de o zaman şunu söylüyorum: Cumhurbaşkanı, partili Cumhurbaşkanı mı Türkiye’de? Partili Cumhurbaşkanı. Yani bir yanıla Cumhurbaşkanlığı görevini yapacak, bir yanıla AK PARTİ Genel Başkanlığı görevini yapacak. Dolayısıyla, peki, Sayın Cumhurbaşkanının, Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipier Genel Müdürü, Cumhurbaşkanına hizmet ederken sadece Cumhurbaşkanlığı görevi yönüne mi hizmet edecek yoksa AK PARTİ Genel Başkanı yönüne de hizmet etmek durumunda kalacak mı? Şimdi, bu durumla karşı karşıya kalmış birisini getirip Sayıştay Başkanı yaparsanız, Sayıştayın da üzerine soru işaretini indirirsiniz. Atamasaydınız, daha makul, daha uygun, daha tarafsız olduğu konusunda herkesin itibar ettiği birisini ataysaydınız. Yapmadınız, sonra eleştirince de “Bizi neden eleştirdi?” oluyor. Sayıştayın işinize gelmeyen yaptığı bulguları görmezden geliyorsunuz, işinize gelen bulgu olmayınca da -2019 yılı gibi- “Sayıştay bir şey bulmamış ki neyi değerlendirelim?” diyorsunuz. Daha henüz bu Komisyonun görevinin bir değerlendirme Komisyonu değil, denetleme Komisyonu olduğunu görmezden geliyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederiz.

Sayın Zeybek, buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Kurumumuzun değerli yöneticileri, hoş geldiniz.

Şimdi, Sayın Genel Müdür sunuş konuşmasında şu şekilde konuşsaydı ben kendisini gerçekten alkışlayacaktım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Neyi konuşsaydı?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tabii, uzun bir konuşma ama içeriği de belli olan bir konuşma. Şöyle “Belirli bir zümreyi esas alan, halkın bir kısmını veya bir partiye ayna olabilen, belli bir kesimin kültürel değerlerine ve kimliğine sahip çıkan, özentiyle bir yayıncılık anlayışını hayata geçirdik, bizim derdimiz halka algılarla her şeyi çarpıtarak anlatmaktır diye başlasaydınız; haksız ithamlarla, mesnetsiz iddialarla, zoraki çıkarmalarla yılmadan tüm gayretlerimizle çalışmalarımıza devam ediyoruz.” deseydiniz siz alkışlayacaktım!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Böyle şeyleri alkışlırsınız zaten.

TAMER DAĞLI (Adana) – Böyle bir şey yok ki.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tabii, burada gerçeğe değil, başka mahiyette, böyle, sanki halkın, 84 milyonun sesi olmuşlar yani tüm siyasi görüşlerin, kültürel değerlerin, inançların tüm varlıklarını görsel ve yazısal dile getiren bir yayın kuruluşu gibi, devletin de tüm varlıklarını kullanarak tek bir çıkar, menfaat üzerine, bir siyasi parti üzerinde yayıncılık yapan bir TRT’yi konuşuyoruz burada.

Şimdi Sayın Deniz arkadaşımız az önce anlattı, bugünkü zamlarla ilgili... Tabii, bizim de burada ayrıntısıyla bunu ortaya koymamız gerekiyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, biz geneli üzerinde mi konuşuyoruz, diğer bulgular üzerinde mi konuşuyoruz? İsterseniz genel üzerinde...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bu konu üzerinde konuşayım, geneli üzerinde konuşmayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, peki, buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, burada ne dedik? Cep telefonları ödentilerinin yüzde 10’dan yüzde 12’ye çıkarılması, akıllı kol saatleri ödentilerinin yüzde 8’e çıkarılması -ayrıntısı var tabii- yüzde 14’e çıkarılması, bilgisayar ve tabletlerde yüzde 2’den yüzden 4’e çıkması. Ben bunun detayını açmak istiyorum çünkü vatandaşlarımızın bu konuda daha detaylı bilgisi olması için... Televizyonlarda, video kameralarda ve radyolarda yüzde 16 olan bu oran sabit bırakılırken cep telefonlarında yüzde 10 olan oran yüzde 12’ye, akıllı kol saatlerinde yüzde 8 olan oran yüzde 14’e, bilgisayarlarda ve tabletlerde ise yüzde 2 olan oran yüzde 4’e çıkarıldı. Bu oranları yüzde 8’den yüzde 14’e çıkarılanlar nelermiş? Radyolu ve/veya TV’li ışıldakların, radyolu kulaklıkların, radyolu fotoğraf makinelerinin, radyolu adım sayarların, radyolu kalemlerin, radyo ve/veya TV’li banyo sistemlerinin, navigasyon cihazlarının, radyo ve/veya TV eklentili koşu bantlarının, radyo ve/veya TV eklentili buzdolaplarının, DVD-VCD “player”ler ve benzerlerinin, cep tipi MP3/MP4 çalarlar ve benzerlerinin, ev sinema sistemlerinin, taşıtlarda kullanılmaya mahsus navigasyonlu multimedya cihazlarının yüzde 8 olan TRT bandrol payları yüzde 14’e çıkarıldı. Ya, arkadaş, siz bu anlattıklarımın, bu saydıklarımın hangisiyle ne hizmet veriyorsunuz da ne alacaksınız buradan?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Olur mu, radyo dinliyor yani adam!

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Yani, böyle bir şey olabilir mi? Hizmetini vermediğin ama halkın zoraki vermesi gereken, mecburi, dolaylı bir kasti alım yapma durumu; bunu kabul etmiyoruz, böyle bir durum olamaz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Kemal Ağabey, radyo dinliyorlar oradan ya!

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ben dinlemiyorum arkadaş, hele TRT’yi hiç dinlemiyorum. Arkadaşlar, çünkü TRT’nin dinlediğim zaman çarpıtan ve beni psikolojik olarak rahatsız eden bir durumu var zaten.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Gönül Dağı’nı izlemiyor musun Kemal Ağabey?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Yok, ben başka yerlerden dinliyorum onu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, buyurun Sayın Zeybek, devam edin.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, değerli arkadaşlar, diğer tarafta TRT Genel Müdürlüğü tarafından kullanılmakta olan mevcut yazılım programının yerine 33 milyon TL'ye yazılım programı alındığı, alınan yazılım için toplamda 150 milyon TL verilmesinin planlandığı, yıllık bakım ücreti olarak da 30-33 milyon TL ödeneceği doğru mudur; bunu sormak istiyorum. TRT Genel Müdürlüğü bünyesinde hangi yazılım programları kullanılmaktadır?

İkincisi, 2016-2022 yılları arasında TRT Genel Müdürlüğü bünyesinde hangi ihaleler yapılmış, bu ihaleleri hangi firmalar veya şirketler kazanmıştır? Bu durumda, yıllara göre kazanan firmalara ne kadar ücret ödenmiştir? Özellikle bunun -sözlü istemiyorum- yazılı cevabını istiyorum değerli arkadaşlar.

Diğer tarafta, tabii, biz terör örgütüyle mücadele etmeyi çok severiz, öyle de olması gerekiyor, etmemiz de gerekiyor ama bunu kendi bünyesinde terör örgütünün hangi anlamda gerçekliği... Biz, terör örgütü üyelerinin kim olduğunu; kimlerin, nasıl tespit ettiğini de bilemiyoruz. Size, TRT'nin kendisine sormak istiyorum: Terör örgütlerine üyeliği veya iltisaklı olduğu gerekçesiyle görevlerine son verilen personel sayısı unvanları nedir? İkincisi, özellikle TRT'de, görevine iade edilenlerin sayısı ve unvanları nedir? Terör örgütü şirketlerine aktarılan kaynaklar araştırılmış mıdır, soruşturulmuş mudur, soruşturulmuşsa miktarları ne kadardır?

Şimdi, ben biliyorum ki TRT'nin geçmişte iltisaklı... Ya, sizin yüzde 80'ini, yüzde 90'mız öylesiniz zaten. Ya, bunu ne yapmak lazım, iltisaklıyı nasıl yapacağız, bu iltisaklı sizin keyiflerinize göre mi yapılacaktır; sizden bunların da cevabını almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum değerli arkadaşlar.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın Zeybek “Yüzde 80'i iltisaklı.” derken neyi kastettiniz, anlamadık.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “İltisaklı” derken ne anlatıyorsunuz ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, bakın, bütün çalışanları töhmet altında bırakan, zan altında bırakan bir ifade kullandınız, lütfen bu ifadeyi düzeltin.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Doğru bir ifade değil.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – İfadeyi düzeltin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Sayın Zeybek...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Geçmişte çoğunlukla alınan... Özellikle yirmi, otuz yıllık süreç içerisinde, on beş yıllık süreç içerisinde alınanların çoğunluğu belli bir terör örgütünün...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne alakası var ya!

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ben öyle söylüyorum arkadaş!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama böyle “Ben söylüyorum.” diye bir şey var mı?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Öyle ama...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Olur mu öyle şey?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, böyle bir şey yok ama ya!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Terör örgütü üyesi olur mu ya!

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Ya, TRT'nin yüzde 80'i terör örgütüyse... GBT'lerine mi baktın yani bunların?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Terör örgütüyle beraber oldunuz, TRT’yi öyle yönettiniz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne alakası var? Böyle bir şey olur mu ya!

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Ya, yüzde 80’in itham etmek çok yanlış bir ifade Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bunu böyle yaptınız, bununla yüzleşmek zorundasınız.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Neyle yüzleşeceğiz? Böyle itham etmek, zan altında bırakmak yakışıyor mu bir milletvekiline?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, lütfen sözünüzü geri alın.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Siz, halkın algısını farklı yönlendiremezsiniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, bütün çalışanları zan altında bırakan, töhmet altında bırakan bir ifade kullandınız, doğru bir ifade değil.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) - Bu ifade, bir milletvekiline yakışmaz! Milletlin vekili olarak burada konuşabilen birine bu yakışmaz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – İşinize gelirse terör örgütü, işinize gelirse efendim bizim cemaat. Yok öyle bir şey!

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - Bir kurumun yüzde 80’ine “iltisaklı” diyemezsiniz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bir milletvekiline yakışmaz, ayıp!

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - “Bu kurumun yüzde 80’i iltisaklıdır.” diyemezsiniz, bunu düzeltin!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar, arkadaşlar...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - Elinizde belgeniz varsa savcılığa suç duyurusunda bulunursunuz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Burada çalışanların hepsini töhmet altında bırakamazsınız.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Arkadaşlar, sizin şu anda...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) - Asla kabul etmiyoruz, böyle bir şey yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, elinizde belge olmadan bunu konuşamazsınız ama çok yanlış. Sayın Zeybek, çok yanlış konuşuyorsunuz.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - Bir kurumu töhmet altında bırakamazsınız.

(Gürültüler)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen ama...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, Sayın Başkan... 15 Temmuz araştırmalarıyla ilgili komisyon dosyaları zaten kayboldu, onlar da hepsi yazılı zaten. Hepsi yazılı. Ben mi çıkaracağım onları!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Kemal Bey, sözünüzü düzeltin, sözünüzü düzeltin!

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Zaten komisyon üyeleri hepsini çıkarmışlar.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - Bu kurumda çalışan birçok insan var, bunları töhmet altında bırakamazsınız, doğru değil.

(Gürültüler)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Arkadaşlar, yarası olan gocunur, gocunana da ben bir şey diyemem! Kusura bakmayın.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Kemal Bey, sözünüzü düzeltin! Kimseyi zan altında... Birinin hukukunu korumak var burada. Orada çalışanların görüşünü sormuyoruz, TRT’de çalışanların hukukunu korumak var burada.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, “tweet” atıyor Genel Başkanımızla ilgili, onun da hukukunu koru o zaman!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hepsinin hukukunu korurum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Genel başkanlar hakkında “tweet” atan TRT Yönetim Kurulu üyesi var ya!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Şu anda “terör örgütü üyesi” demek doğru bir şey değildir, bunun düzeltilmesi lazım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Böyle bir şey olur mu? Gıkın çıkmıyor, gıkın!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – TRT’yi töhmet altında bırakamazsınız!

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Arkadaş, zaten töhmet altında TRT, değil mi yani? Yani siz zannediyorsunuz ki...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “Terör örgütüne iltisaklı.” diyemezsiniz, bu doğru bir laf değil, bunu kabul etmiyoruz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Siz, halk nezdinde aklандık mı zannediyorsunuz?

(Gürültüler)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bir söz söyleyenize, bu kurumda siyaset yapılmasına müsaade ediyorsunuz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – TRT’nin kurumundaki çalışanların geçmişiyle atandığını mı zannediyorsunuz?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - Elinizde belge varsa ortaya çıkarın ama itham edemezsiniz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) - Doğru değil bu!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar, arkadaşlar...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Elimizdeki belgeyi söyleyeyim size, söylüyorum; araştırma komisyonu raporları kaybolmuştur. Onun içinde hepsi mevcuttur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar, toplantıya beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.02

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.09****BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)****BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)****SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)****KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)**

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, toplantıyı açıyorum.

Buyurun Sayın Çelik.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkanım, ben, bir açıklama yapmak üzere geldim. Şimdi, tabii ki insanları kolayca terör örgütü mensubu olmakla suçlamamak lazım. Terör örgütü kolay tespit edilmiyor, devletin istihbarat kurumları var, Millî Güvenlik Kurulu var yani bir örgütün terör örgütü olup olmadığını yani siyaset kurumu değil, devletin kurumları yani devlet tespit eder.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – FETÖ için biraz geç kalınmadı mı?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – FETÖ’nün de terör örgütü oluşunu...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Darbe girişimi yaptılar ya!

KEMAL ÇELİK (Antalya) – FETÖ’nün de terör örgütü oluşunu Türkiye Cumhuriyet devleti tespit etmiştir, uluslararası platformlara bildirmiştir ve bundan sonra da gereği yapılmıştır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Darbe girişiminden sonra...

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Darbe girişiminden sonra değil, darbe girişiminden önce de FETÖ, terör örgütü olarak ilan edilmiştir, devletin kayıtlarına girmiştir ve devlet gereğini de yapmıştır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tespit etseydiniz mensuplarını.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Hangi kurumda varsa onlar da gereğinin yapıldığını görmüşler ve şahit olmuşlardır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kaç şahit verildi?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Kemal Bey arkadaşımızın -zannediyorum- dili de sürçtü. Hele bir kurumu terör örgütü mensuplarının dolu olduğu bir yer olarak göstermek son derece yanlış; buna gerek yok. Ben bu konuda bir açıklamada bulunmak istedim.

TRT, bizim gerçekten başarılarıyla övündüğümüz yani Türkiye’nin bir yüz akı TRT; öyle olması gerekiyor, böyle olduğu sürece biz başarılıyız; onu açıklayayım dedim.

Bir de, tabii, Sayıştay, başkanı kim olursa olsun belli kuralları olan, belli bir disiplin içerisinde çalışan, şu ana kadar ülkeye çok güzel hizmet etmiş bir kurum. Hem muhalefet zaman zaman Sayıştayı eleştirdi hem de bizler zaman zaman Sayıştayı eleştirdik ama Sayıştay, işini yapmaya da devam ediyor, olabilir bunlar; 2019’da 8 tane bulgusu var, şimdi burada inceledim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Üst komisyona çıkan yok.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Üst komisyona çıkarılmamış -o artık komisyonun takdiri- 2020’de de 9 bulgu var, 3 tane de diğer öneriler var yani Sayıştay görevini yapmış ve yapmaya da devam edecek. Çok fazla itham etmenin de bir anlamı olduğunu düşünmüyorum.

Teşekkür ederim.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – O zaman sizi eleştireceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Sayın Sertel, söz mü alacaksınız?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Geneli üzerinde versek...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yok, yok; şu konuya ilişkin açıklama yapayım da...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ben bir konuşayım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel’e söz vereyim, daha sonra size zaten söz vereceğim, düzeltme yapmanızla ilgili söz vereceğim.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi, Kemal Bey’in, sevgili milletvekilimizin söylediği noktada şunu söylemek isterim: TRT’de bir dönem, tabii, biz burada gene KİT Komisyonundaydık ve İbrahim Şahin dönemi yaşandı. O dönemde tabii, Fetullah Gülen terör örgütüne bağlı olan dönem, “cemaat dönemi” olarak adlandırılıyordu ve o dönemde, İbrahim Şahin döneminde neredeyse Cihan Haber Ajansında ve STV’de, diğer kanallarda eleman kalmamıştı ve bunlar TRT’ye çok geniş bir biçimiyle kadrolandılar, üst düzeyde yönetimde de yer aldılar, Genel Müdür Yardımcıları da oldu fakat sonradan, tabii, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından devlet, bunları tespit etti, tespit edebildiği kadarıyla, 400’e yakın insan hakkında soruşturma açıldı; bir kısmı cezaevine atıldı ve hâlâ ceza alanlar var ama şunu söylemek gerekir ki: Hâlâ yönetim kurulu içerisinde geçmişte Fetullah Gülen’e övgüler düzmüş kişiler de var. Örneğin, biri burada, Hilal Kaplan: “Mehtap TV; Fetullah Hoca, Fatih Camisi kürsüsünde. Tarih 14 Nisan 1991. Hocaefendi’nin tekrar bu kürsülerden sesleneceği günler gelecek mi acaba?” diye bir “tweet” atmış.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Tarihi ne “tweet” in?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sonra “Ayrıca cemaat, bu ülkenin başına gelen en iyi şeylerden biridir, beni başkalarıyla karıştırmayın.” demiş Hilal Kaplan.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “Tweet”in tarihi ne zaman?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, tarih önemli değil.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Önemli, çok önemli, “tweet”in tarihi önemli.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, siz, Canan Kaftancıoğlu’nu on yıl önceki “tweet”le yargıladınız. Bakın, siz, Canan Kaftancıoğlu’nu on yıl önceki “tweet”le yargıladınız ve ceza verdiniz siz. Şimdi, “tweet”in tarihi önemli değil. Bu kafa yapısı tabii, sonradan değişmiş olabilir, ben buna da saygı duyarım ama buna da saygı duymak gerekiyor. İnsanlar değişmiş olabilir, nedamet getirmiş olabilir, pişman olmuş olabilir yani diyebilir ki: “Ya, ben bu işte hakikaten göremedim, pişmanım, özür dilerim.” Fakat şöyle bir şey diyor Hanımefendi: “Beni başkalarıyla karıştırmayın.” Burada TRT’nin Yönetim Kurulu Üyesi.

Şimdi, Kemal Bey’in yani belki maksadını aşan sözleri olmuştur ama ben TRT’nin bu yönetiminin herhangi atamalarda falan bir dahli olduğunu düşünmüyorum zaten bu atamaları yapan da... Nereden geldiğini yani nasıl bir atama sistemi yapıldığını İbrahim Eren’e sorun, anlatsın size; bana anlatır, size de anlatsın. Yani bu SETA Vakfı, bu TRT’ye bütün kurum ve kurumsal olarak köktü, sonuçta bunun içerisinde bazı arkadaşlardan böyle geçmiş şaibeli olanlar var.

“Yüzde 80...” olarak ağızından herhâlde yanlışlıkla kaçmıştır, onu düzeltir yani.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Zeybek, biraz önce kurum çalışanlarıyla ilgili olarak ifade ettiğiniz o sözü düzeltmeniz için size söz veriyorum. Sayın Sertel de dedi, maksadını aşan o sözlerinizi düzeltmeniz için size söz veriyorum.

Buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, düzeltmek için söz almıyorum, yalnız konuşmak zorundayım, konuşacağım.

Şimdi, burada, bizim Türkiye Cumhuriyeti devletimizde -görsel ve yazılı bilgilendirme açısından- ta doğuştan bugüne bizi besleyen bir TRT'nin olduğunu biliyoruz ve devletimizin tarafsız bir şekilde yapmış olduğu bu yayıncılığın da her zaman yanındayız ama taraflı yayınların her zaman da karşısındayız; belli bir zümre, belli bir mezhep, belli bir siyasal yapı içerisinde yayın yapmasına da karşıyız.

Şimdi, burada benim tabii ki konuşmak, söylemek istediğim şey şu: TRT'ye iş bulabilmek için, iş için, aş için, hayatını sürdürebilmek için gidip orada o cemaatle, terörle, FETÖ'yle onların yanına yanaşırsa, onlardan referans istediye, işe girdiye ya bunların adı iltisak mı oluyor yani iltisakla mı girmiş oluyor? Yani şimdi bu insanlar iş istemeyecek mi? Şimdi, bakıyor, acaba kim kiminle referanslıydı, kim kimle değildi. Adamın ne suçu var? Şimdi, bizim burada konuşmak istediğimiz şu: Gerçekten o FETÖ terör örgütüyle veya terör örgütleriyle ilişkili olmuş kim varsa zaten bunlar vatan haini, kabul etme şansımız yok yani bizim burada “Şu bu” derken... Ama şu bir gerçek, ben işin ta ötesine de gideceğim: Şu anda mevcut yirmi yıllık siyasal iktidarın değil, ondan önceki dönemde de bu FETÖ cemaatiyle iltisaklı olan yöneticilerin de aynı şekilde Türkiye’de yargılanması, sorgulanması gerekiyor ve yirmi yıllık süre içerisinde... Bunun ayı yılı yok arkadaşlar; “Yok efendim falanca yıla kadar biz ayıracağız, falanca yıldan sonra ayırmayacağız.” öyle bir durum da yok. Sizin, şu anda mevcut siyasal iktidar yirmi yıllık süre içerisinde bunlarla yönetici atayıp iltisaklı duruma düştiyse bunları ne yapacağız arkadaş biz? İçte dışta iltisaklı nasıl bir şey yani! İşimize geldiği zaman, kullandığımız zaman biz beraberiz, ayrıştığımız zaman, çatıştığımız zaman dışarıdayız; böyle bir durum yok.

Sayın Atıla Bey söyledi, doğrudur, insanlar için yüzde söylemek benim açımdan doğru değil, ben burada yüzde olarak yapmış olduğum sözü, bir şekilde, tabii ki doğru bulmuyorum, tabii, dil sürçmemdi orada. Yani benim sayısını bilmem mümkün mü orada; belki de hiç yok içinde, belki de hiç yok, belki de bir var, belki de hepsi öyle; nereden bileyim ben arkadaş, ben kâhin miyim yani? Onun için ben bunun böyle konuşulmasını, böyle bilinmesini istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Sayın Kartal, buyurun.

İRFAN KARTAL (Van) – Sayın TRT Genel Müdürü ve kadrosu, Sayıştay mensupları; hepiniz hoş geldiniz. Toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Özellikle, ben bölgedeki TRT Kurdî üzerinde konuşmak istiyorum.

TRT Kurdî, kuruluşu itibarıyla milletin değer yargıları doğrultusunda bir yayın anlayışıyla bölgede halkını devletle bütünleştirmek için büyük bir misyon üstlenmiş durumdadır. Bu amaçla, bölgenin en ücra köy ve kasaba ilçelerini gezerek halkla bütünleşmektedir. TRT Kurdî'nin gerek kullandığı dil gerekse yaptığı yayınlarla Orta Doğu coğrafyasında huzurun inşasında büyük bir role sahip olduğuna, millî birlik ve beraberlik ve kardeşliği daha da güçlendirmek adına yayın yaptığına -bölge milletvekili olarak- şahit olmaktayız. TRT Kurdî'nin varlığıyla halkın devlete olan aidiyeti daha da güçlenmiş olup TRT Kurdî'de yapılan farklı yayınlarla da terör örgütlerinin gerçek yüzü daha görünür hâle sokulmuştur. Bu yayınlar halkın bilinçlenmesine büyük katkı sunmuştur. Özellikle Diyarbakır Anneleri'ni sürekli gündemde tutarak hem terör örgütüne katılımı azaltmış hem de birçok çocuğun geri dönüşünde etkili olmuştur. Kürtçenin farklı lehçelerinde dizi, film, belgesel hâlinde müzikli, farklı türlerde yaptığı yayınlarla "Kürtçe yasak" söylemini çürütmüştür. Bu konuda son zamanlarda "Kürtçe müzik söylenmiyor." diye söylenen birçok kişinin en iyi şahidi de TRT Kurdî'dir. Pandeminin tüm dünyada yarattığı olumsuz koşullara rağmen TRT Kurdî güncel ve tekrar yayınlarıyla yayın hayatına devam etmiştir. Pandemi koşullarının bitmesiyle birçok alanda yeni yapımların tekrar devreye girmesini ve zenginleştirilmesini, özellikle Sultan Adbülhamid dizisinin de TRT Kurdî'de yer almasını bölge milletvekili olarak talep etmekteyiz. TRT Kurdî'nin hem yurt içinde hem yurt dışında daha iyi yapımlarla birçok kesime ulaşacağına ve sağlanacak yapımların destekleneceğine şüphesiz inanıyoruz ve güveniyoruz.

Bir dünya markası olan TRT ve Türk televizyonculuğunda öncü olan bu kurumda Kürtçe kanalın varlığı ve Kürtlerin ana sütü kadar helal ve hakkı olan bu fırsatı bize verdikleri için öncelikle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, devletimize, TRT Genel Müdürüne ve TRT Kurdî kanalı yönetici ve çalışanlarına, emekçilerine bölge halkı ve şahsım adına teşekkür ediyorum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kartal.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi, ben konuşmamda TRT'ye özellikle bu dış yapımlar noktasında değinmek istiyorum çünkü TRT'nin parasının önemli bir miktarı dış yapımlara gidiyor. TRT'nin 2021 yılı içinde on bir aylık geliri 5 milyar 678 milyon 54 bin 521 lira. Kurumun gelirinin yüzde 80'i dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetlere harcanıyor, yüzde 80'i. Bu hizmetler içerisinde dış yapımlar olan dizi ve programlar da yüzde 20 pay alıyor. Bu paylara dış yapımlarda 2019 yılında 1 milyar 250 milyon 647 bin lira, 2020 yılında 1 milyar 372 milyon 305 bin lira, 2021 yılının ilk on bir ayında 1 milyar 250 milyon TL ödenmiş. Yani, rakamlar bize küçük gelmeye başladı ama eski parayla 1 milyar 250 milyonu 1 katrilyon 250 trilyon olarak düşünün.

Dış yapımlara bu kadar para harcayan TRT'nin reklamlardan elde ettiği geliri söyleyeyim size: 578 milyon lira. Yani sadece dizilere on bir ayda 1 milyar 250 milyon vereceksiniz... Koskoca TRT, hani 16 tane kanalı var, dünyanın radyosu var; e var arkadaş, doğru ama niye reklam alamıyor? Niçin reklam konusunda TRT başarısız? Niye özel kanallar reklamlardan dünyanın parasını götürürken TRT sadece 578 milyon lirayla yetiniyor, bunu sormak lazım. Çünkü neden biliyor musunuz? Güvenceleri var ya, bandrol var ya arkalarında, onu gördüğü zaman çalıştırmıyorlar yani reklamcılarını çalıştırmaları lazım. Hatta özellikle reklam departmanını çalıştıramadıkları için reklamı özelleştirmişlerdi, reklamcılar da TRT'yi dolandırdı; topladılar reklamları, paraları aldılar kaçtılar; onun da soruşturması hangi aşamada, bilmem. Ya, bir taraftan dış yapımlara milyarlar akıyor, bir taraftan da ödediğinizi açıklamıyorsunuz ve "ticari sır" diyorsunuz. Ya böyle bir ticari sır olamaz!

Şimdi, ben Uyanış Selçuklu dizisine bölüm başına 2 milyonun üzerinde para ödendiğini öğrendim. Bu doğru mu; değil mi? 2,5 milyon mu bölüm başına, 3 milyon mu, onu da bilmiyorum ama ben milletvekiliyim ve ben burada, bu Kurumu denetlemekle mükellefim, harcamalarına da bakmak zorundayım. Acaba bu dizi 3 milyonluk bir dizi mi? Haftada 3 milyon harcanacak bir dizi mi, değil mi yani getirisi ne, reklamı ne? Ara kuşak reklamlarında bu dizi geriye dönüşü sağlıyor mu? Sayın Başkan, üzülerek söylüyorum, reklam bütçesine baktığın zaman bunu sağlamadığını görüyoruz. Diziler güzel olabilir, izlenebilir ama özel sektörden bu zararı tazmin etmek, bu zararı kazançla telafi etmek gerekir diye düşünüyorum.

Yani, ben sordum tabii, tek tek dizileri, isimlerini yazdım, emek harcadım. Sayın Başkan, mesela TRT Kurdî’de bir dizi var. Dizilerin Kürtçe ve diğer lehçelerde seslendirmesini yapıyorlar. Doğru yapıyorlar yani biz o bölgede yaşayan insanlar için hem Kürtçe hem diğer lehçelerde o dizilerin izlenmesinden de çok memnun oluyoruz ama bu dizilerin seslendirilmesine neredeyse dizi kadar para verdikleri iddia ediliyor. Şimdi, bu noktada da bir şey var. Ben soruyorum şimdi, bana yine cevap vermeyecekler yani bana değil, KİT Komisyonuna dosya geliyor, milletvekillerinin sordukları sorulara verilen yanıtlara bakın. Şimdi ben soruyorum: Bu dizilerin seslendirmesi için hangi dizide, bölüm başına ne kadar ödeme yapıyorsunuz? Seslendirme için ödenen toplam miktar nedir? diye soruyorum. Bunu sormak benim görevim ya, aslı görevim. Bu nedenle kimse bize kızamaz, kimse bize sinirlenemez “Niye bu soruyu sordun?” diyemez.

Yine sordum Sayın Başkan, dedim ki: Ya arkadaşlar, hangi AK PARTİ milletvekili, hangi MHP milletvekili, hangi CHP milletvekili, hangi HDP milletvekili, hangi İYİ Parti milletvekili, hangisi televizyonunuza -TRT’ye- çıktı, hangisi? Bir günden bir güne... Ya, biz bütün kanallara çıkıyoruz, TRT’ye çıkma heveslisi de değiliz ama şu var: TRT Haber’de milletvekillerinin yaptıkları işlerin de haber olması gerektiğini... Geçmiş dönemde TRT Haber’de, TRT’de yapılan bazı örnekler vardır. Örneğin, Binali Bey, bir taksiye binmişti, takside vatandaş dinlemişti, çok da güzel program olmuştu, izlenirlik, reyting oranları vardı ama hiçbir muhalefeti kabul etmeyen ve muhalefete muhalefet eden bir TRT’yle karşı karşıyayız.

Bakın, bunun en son örneğini söyleyeyim: 600 binin üzerinde insan Kemal Kılıçdaroğlu’nun Maltepe mitinginde, Milletin Sesi mitinginde buluştu. TRT’de -TRT Haber’de- tek satır, tek kare, tek görüntü haber olmadı ama ne zaman haber olduk biliyor musunuz arkadaşlar? Recep Tayyip Erdoğan’ın haberi yer alırken. CHP mitingine yer verilmediği gibi, Kemal Bey’in söylediklerinin üzerine konuşan AK PARTİ’li milletvekilleri ve Genel Başkan Yardımcıları olunca hemen yerimizi aldık. O da çıktı, mesela Grup Başkan Vekili, Genel Başkanımıza yanıt verdi. Orada hemen gerekli yanıtları Ömer Çelik konuştu, Numan Kurtulmuş konuştu, Fahrettin Altun açıklama yaptı -devlet memuru Fahrettin Altun ama siyaseti sizden, benden iyi yapıyor, AK PARTİ’li milletvekillerinden iyi yapıyor- onun açıklamalarına yer verildi. İşte, ancak o sayede Kemal Bey’in miting yaptığını, ne söylediğini, 600 bin kişinin Maltepe’de toplandığını ona karşı verilen yanıtlardan TRT izleyicisi öğrenebildi. TRT bu olamaz yani bir ana muhalefet partisinin genel başkanı devasa bir miting yapacak, tek satır söylenmeyecek, sonra böyle olacak.

Sonra Sayın Başkan, asıl üzücü olan şu, biz yakalıyoruz, biz izliyoruz: Bakın, TRT’de haber spikeri -Cengizhan Cevahiroğlu diye yazın, izleyin bunu- Ömer Çelik’le yaptığı bağlantıda şöyle konuşuyor Sayın Başkan: “Kamu çalışanları -memur, bürokrat- her daim titiz olmak zorunda.” falan diyor, sonra diyor ki spiker: “Böylesine bir harekât öncesinde Başkomutan Erdoğan’a yönelik bu açıklamalar hepimizin moralini bozmaz mı? Dikkatimizi dağıtmaz mı? Asker, bürokrat, kamu çalışanı, herkes birilerini tehdit mi edecek?” diye soru soruyor. Spiker, yorumlu bir soru sorar mı? Soramaz

yani bizim meslekte öyle bir şey yok. Yorumcunun işi ayrıdır. Mesela, TRT’de televizyonda yorum programları oluyor, çıkıyor, siyasi yorum yapıyor; tamam ama bir spiker, soruda yorum yapamaz yani meslek ilkelerine aykırı ama böyle yorum yaptıkları gibi... tabii ki yönetim kurulu üyeleri de bizim Genel Başkanımızın aleyhinde “tweet” atar. Yani yönetim kurulu üyesi ama hâlâ kendisini trol olarak görüyorsa bizim diyecek bir şeyimiz yok ki. Yani niye atarsın onu soruyoruz, bilmiyorum, ne cevap veriyor arkadaşlar; vermiyorlar da.

Şimdi, ben sordum, alt komisyonda da sordum. 2020-2021 yılında Parlamentoda temsilcisi bulunan Cumhuriyet Halk Partisi, İYİ Parti, MHP, AK PARTİ, bütün bu partilerden -Demokrat Parti, Saadet Partisinin de temsilcileri var, İşçi Partisinin de var- arkadaşlar, hangisine ses verdiniz, hangisine söz hakkı tanıdınız? Kaç dakika? Yok böyle bir şey ya!

Şimdi, benim asıl önemli olarak söylemek istediğim şu: Biz, doğru işleri doğru söyleriz yani yapılması gereken işleri söyleriz. Doğruya doğru yöneltmeye çalışıyorum ben. TRT artık muhalefete muhalefet eden bir kurum hâline getirildi ne yazık ki. Kartal İmam Hatip Lisesinden Bilal Erdoğan’ın arkadaşıydı -kulakları çınlasın- İbrahim Eren, sonra TRT Genel Müdürlüğü yaptı 2017-2021 yılları arasında, şimdi görevden alındı. Arkadaşlar, o arkadaşımız Genel Müdürlük binasını beIN Sports’un Harbiye’deki -Ulus binaları depreme dayanıklı değil diye- beIN Media Group’un TV8 kanallarının bulunduğu Ayazağa’daki yerleşkesine kiracı olarak taşıdı. Şimdi, ben soruyorum: TRT’nin kendi binasında güçlendirme çalışmaları yapılıyor mu? TRT’nin o tarihî binası, o dokusu, İstanbul’daki o güzelim bina korunma aşamasına getiriliyor mu? Yoksa buraya taşındığı için... Şu anda benim duyumum da şu: Digtürk ve beIN Sports’un en tepedeki Türk yöneticisi konumuna gelmiş İbrahim Eren. Yani bir kurumu alıp kiraya götürmek, ondan sonra o kurumun başında en tepeye gelmek ne kadar etik değerlerle örtüşüyor, onu bilmiyorum. Tabii, bu, arkadaşların sorunu değil ama asıl sorun o eski binanın tekrar kullanılabilir hâle getirilmesi, o tarihî dokunun da korunması gerektiği noktasındaki düşüncemi arz ediyorum.

TRT’nin İstanbul Çamlıca İstasyonu hariç diğer TV, FM ana vericileri, zorunlu emeklilikler nedeniyle azalan teknik personel sayısının yetersizliğiyle, istasyonlarda yaşayan güvenlik görevlilerinin işlemine bırakılmış vaziyette. Buradaki güvenlik görevlileri arızadan anlamaz. Bir taraftan milyarları dış yapımlara veriyoruz, teknik işçi-personel noktasında burada zafiyet yaşıyor ve gene TRT Genel Müdürlüğü ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında bir protokol yapıldı. Daha önce TRT verici istasyonlarını kurmuş olan işletmeci şirket tarafından...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, toparlayalım.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Tabii, bitiyor Başkan.

Diyanet radyolarının arıza ve bakımları TRT personeli tarafından yapılacmış. Ya, arıza müdahale ücreti 1.500 lira olarak belirlenmiş yani kurum burada külliyen zarara uğratılmış. Asıl sorun TRT’nin personeline kendi işi dışında başka işler yaptırılması; güvenlikçilerle arıza çözdürülmeye çalışılmaz, oraya teknik olarak mutlaka destek sağlanması lazım.

TRT Market var, TRT’nin yaptığı ürünler var, satışlar var; birçok şey var, birçok konu var ama vaktim yok. Ben bir tek şeyi söyleyeyim: Avrupa Yayın Birliği EBU’nun medya zirvesi TRT’nin ev sahipliğinde 23 ve 24 Mayıs’ta İstanbul’da düzenlendi; sanırım başarılı bir organizasyon oldu. Bu zirvenin organizasyonu TRT’ye ne kadara mal oldu? Organizasyon işini hangi firmaya, hangi ihale yöntemiyle, hangi bedelle verdiniz? Gelen konukların ulaşım ve konaklama masrafları kim tarafından karşılandı, ödendi? Bunları merak ediyorum.

Ayrıca, TRT Arapça 19 Mayıs'ta YouTube üzerinden yayınladığı videoyla bir gündem yarattı. Bu linkte videonun yorumları iki gün boyunca kapatılmadı, ulusal kurtuluşumuzun başkumandanı Mustafa Kemal Atatürk için hakaret dolu yorumlar onun altına yazıldı; yayılmasına sebebiyet verildi Sayın Başkan. Bunun gibi TRT World ve Arapça'da akıllarda soru işareti bırakacak videolar var. Bunların altında Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere Kurtuluş Savaşı'mızın kahramanlarına hakaretler edilmektedir. Bunlara dikkat etmek gerekiyor.

En son bir mektup geldi, o mektup da beni gerçekten üzdü. Burada sormak istiyorum: Mesela Zahid Sobacı'yla ilgili çok olumlu şey söylüyor oradaki çalışanlar. Diyorlar ki: "Gerçekten çok çalışıyor, kendisinden Allah razı olsun. Personelle ilgili hak ve hukuk dengesini gözetiyor, gece gündüz çalışıyor kurumda ve kısa sürede sevilen bir isim hâline geldi." Ben, kendisine, bu noktada, bu arkadaşların önerisi doğrultusunda teşekkür ediyorum ama TRT Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Albayrak'ın da tam tersi olduğunu söylüyorlar. "Tam da takıntılı bir kişiliğe sahip olduğu için..." diyorlar falan falan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yani, bu, şimdi, burada... Sayın Sertel yani bu, buraya şimdi nereden geldi? Lütfen...

ATİLA SERTEL (İzmir) - Ama asıl önemli olan şu: İbrahim Eren döneminde bir odayı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yani bunu söylemek hoş bir şey değil.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Hoş değil de ben söyleyeyim. Bana gelen yanıtın hoş olan kısmı da var, kötü olan kısmı da var.

İbrahim Eren döneminde bir oda PlayStation oynanan bir oda hâline getirildi. O odada Yönetim Kurulu Başkanı sıklıkla vakit geçiriyormuş. Bu, tabii, bir iddia; ben bunu soruyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – E tamam, bu, bir iddia...

ATİLA SERTEL (İzmir) - Yok, geçirmiyorsa beraber o odaya gidip baskın yapacak değiliz, herkes vicdanına karşı sorumludur, kurum personelinin gelen bilgiyi burada aktarıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Sayın Kaşıkçı, buyurun.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, size ve yönetiminize bu yeni almış olduğunuz sorumlulukta aynı zamanda başarılar diliyorum. Sayın Başkanım, son konuşmacıyım herhâlde.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yok...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sondan bir önceki.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz da var, evet. Daha düğmeye basmayan arkadaşlarımız da var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, buyurun.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkanım, TRT önemli bir kurumumuz. TRT, haklı olanın değil güçlü olanın sesinin daha çok çıktığı bir ortamda, Türk milletinin ve Türk devletinin sesini cesur bir şekilde tüm dünyaya yayınlayan, aynı zamanda stratejik bir kurumumuz. Ben, bu kurumda görev yapan tüm arkadaşlarımızın da bu şuurla hareket ettiklerine inanıyor ve hepsine başarılar diliyorum. Alt komisyonunda görev almadığım kurumlarla ilgili genelde konuşmamayı tercih ediyorum ancak

TRT olunca, TRT'yle ilgili, özellikle yapmış olduğunuz dizilerle ve TRT Belgesel'de yayınlanan belgesellerle ilgili hem bir teşekkür edip hem de seçim bölgem olan Hatay'la ilgili de birkaç talebim olacak.

Sayın Genel Müdürüm, geçtiğimiz günlerde Suriye'nin Kemmune bölgesindeki briket evleri ziyaret ettim. Ben aynı zamanda bir inşaat mühendisiyim. Türkiye'deki birçok vakıf tarafından hiçbir kamu kaynağı kullanmadan 55 bin tane briket ev yapılmış ve Suriye'de savaşın acısından şehirlerini terk edip en son “Kemmune” dediğimiz bölgeye sığınan Suriyeliler için bir ideal yaşam alanı hâline gelmiş, gidip gördüğüm yerler. Yaklaşık 40 metrekare büyüklüğündeki bu evlerde en az 10 Suriyelinin kaldığını gördüm. Bu, insanlık adına acı bir olaydır. Tabii, Rusya'yla Ukrayna arasındaki bu çetin mücadele sonunda Ukraynalılara Avrupa'nın nasıl kucak açtığını hep birlikte görüyoruz ancak yerinden yurdundan göç eden Türk olduğu zaman ve Müslüman olduğu zaman, dünyanın aynı zamanda nasıl birden ikiye bölünmeye başladığını de yine bu süreçte hep beraber gördük. Bu manada, Suriye'yi acısı gibi gören, Suriye'deki problemlerin bir an önce çözülmesi için uğraşan sadece ve sadece Türk devleti ve Türk milleti kalmış. Maalesef, uluslararası güçler Suriye'nin petrol kuyuları Rakka ve Kamışlı'ya gitmiş -tabirimi lütfen bağışlayın- oralara çökmüş, bizlere ise Suriye'nin acısı ve kederi kalmış. 55 bin tane briket evi şundan dolayı önemli görüyorum: Türkiye içerisinde “Suriyeliler tekrardan memleketlerine gitsin.” diyenlerin de aynı zamanda ikiye bölünmüşlüğü gösteriyor bu briket evler çünkü bu briket evler yapılmıyorsa, o Suriyelilerin de bir şekilde Türkiye'ye doğru bir göç meselesi söz konusuydu. Dolayısıyla, orada yaşayan insanların da orada güvenliğini sağlayıp onların başını sokabileceği birer barınma evi yapıp inşa etmek gerçekten önemli.

Şu konuda sizlerden özellikle bir ricam var: Sayın Genel Müdürüm, Avrupa'nın göç politikasını, mülteci politikasını biliyoruz. Bu manada, çok kısıtlı sayıda insanı içerisine alıp güya onların modern barınma ihtiyaçlarını karşılıyor diye birkaç ev yapıp daha sonra da çıkıp dünyaya -başta Almanya olmak üzere birçok ülke bunu yapıyor- “Bakın, biz, sığınmacılara, mültecilere nasıl insanca yaşayabilecekleri modern ortamlar sunuyoruz.” diyorlar. Hem inşaat tekniği açısından hem de bu kadar insanın çok hızlı bir şekilde barınmasını sağlayabilecek, gerçekten dünyada örneği olduğunu düşünmediğim bu briket ev projesiyle ilgili... TRT'nin de bu manada, hem dünyanın ikiye bölünmüşlüğü göstermek adına hem de mevzu insan hakları olduğu zaman Türkiye'nin nasıl hızlı bir şekilde çözüm bulduğuyla ilgili, Suriye'nin Kemmune bölgesindeki briket evlerle ilgili bir belgesel yapmasını ve hatta bunun sadece Türkçe değil, başta Fransızca, Almanca ve İngilizce olmak üzere birçok dilde de yayın yapılması, bu manada Türkiye'nin insanlığa dair borcunu ödeme noktasında nasıl centilmen olduğunu göstermesi açısından çok önemli olacaktır diye düşünüyorum.

Sayın Genel Müdürüm, geçtiğimiz üst komisyon toplantısında da söylemiştim. “TRT Arabi” diye bir kanalımız var ve bu Suriye'den gelen, geçici koruma altındaki Suriyelilerin özellikle çok sık dinlediği, izlediği bir kanal. Aynı zamanda, bu kanalda Türk toplumunun geleneksel kültür yapısını, aile yapısını, Türk toplumunun yaşam şartlarını, standartlarını anlatacak çeşitli kamu spotlarının çekilip yayınlanması ve bunların özellikle Suriyeliler tarafından izlenmesi yerinde olacaktır diye düşünüyorum çünkü aynı coğrafya üzerinde yaşıyoruz fakat iki ayrı kültür; Türk milleti ile Suriyeliler. Suriyelilerin yaşam şekilleri, eğlence ve sosyal hayata bakışlarıyla bizimkiler çok fazla uyumuyor. Bu manada, misafirlere oldukları ülkenin nasıl bir ülke olduğunu da buradaki kültürün, geleneklerin nasıl olduğunu da göstermesi açısından çok yerinde olacaktır diye düşünüyorum.

Özel bir ricam var Sayın Genel Müdürüm. Refik Halit Karay'ın Hatay millî mücadelesiyle ilgili yazmış olduğu bir kitap var, bir roman var; romanın ismi “Çete”. Hatay'da Fransızlara karşı verilen o muhteşem yaşamı Refik Halit Karay vaktizamanında Hatay'da yaşayarak gözlemlemiş ve bunu

bir roman hâline getirmiş. Bu Çete romanı daha sonra tabii yayınlanmış, 1950’li yıllarda da bu kitap sinemaya uyarlanmış, yine sinemaya uyarlandığı şekliyle de ismi “Çete filmi” olarak geçiyor. Neden “Çete” deniliyor? Bugünkü çetelerden bağımsız bir şekilde ifade edeyim: O gün “çete” demek, aynı zamanda Milli Mücadele’de yer alan insanlara verilen bir isim; onlar, daha sonra Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetlerine geçti, o mücadeleyi verenler. Bu manada Neriman Köksal’ın başrolünde oynadığı bu filmi bir türlü bulamadık, buna erişemedik. Tabii, bu manada TRT’nin çok büyük bir arşivi olduğunu biliyoruz. Hatay’ın Fransızlara karşı vermiş olduğu bu millî mücadeleyi konu alan bu film eğer arşivlerinizde varsa buna bir şekilde Hataylılar olarak ulaşmak isteriz, bu konuda da desteklerinize ihtiyacımız var.

Yine, yapının sınırlarını zorlayan dev eserler TRT Belgesel’de bir bir çekiliyor. Bu manada en son Çanakkale Köprüsü’nü bir belgesel hâline getirdiniz; elinize, emeğinize sağlık. Ben, geçtiğimiz günlerde Türkiye için çok önemli olduğunu düşündüğüm bir projeyi gittim, ziyaret ettim; Mersin Akkuyu Nükleer Güç Santrali. Burayla ilgili de bir çalışmanız var mı? Çünkü burası da önümüzdeki yıllarda gerçekten bitecek, o yüzden bu aşamada, yapım aşamasında buranın çekimi bence çok yerinde olur diye düşünüyorum. DMAX’da dev yapılar isimli bir belgesel var, ben onu sık sık da takip ederim. Mesela, Marmaray’ı DMAX kanalında seyretmiştik, bizim bu tür yerli mühendislik harikalarımızı artık TRT’de izlemek istiyoruz.

Bu manada, yine çok önemli gördüğüm ve düşündüğüm bir tesis var; bu tesis, yine bir kamu kurumu olan Eti Maden. Eti Maden, bor mineralinin işlenmesi sırasında oluşan atıktan lityum karbonat elde etti. Aynı zamanda, gerçekten çok çevreci bir yaklaşımla o atığın içerisinde lityum karbonatı elde ettik. Sayın Genel Müdürüm, lityum karbonatı da şöyle özetleyeyim: Bugün ulaşımda fosil yakıtlar kullanılıyor ancak yakın bir zamanda, özellikle Avrupa başta olmak üzere birçok ülkenin fosil yakıtları bırakıp artık elektrikli araçları kullanmaya başlayacağını biliyoruz. Biz, fosil yakıtlar noktasında rezervlerimiz müsait olmayan bir ülkeydik. Dolayısıyla, dünyanın bu araç trafiğinden veya bu zenginlikten faydalanamadık. Ancak -inşallah- gelecekte elektrikli araçların yakıtları da bilindiği üzere lityum karbonat dediğimiz bu kaynaktan karşılanacak. Yani kısaca şunu söyleyeyim, fosil yakıtlarda gerekli rezervlere sahip olmadığımız için oradaki zenginliği kaçırmıştık ama elektrikli araçlar kullanımında bu lityum karbonat rezervine sahip olmamız bizi çok önemli bir noktaya taşıyacak. Bununla ilgili çok küçük bir fabrika kurduk, yıllık 10 ton işleme kapasitesi olan ve ürettiğimiz bu lityum karbonatı birkaç noktada denedik hatta geçen Eti Maden Genel Müdürümüz geldi, burada bize bir sunum yaptı. ASELSAN’A bağlı ASPİLSAN’a bu lityum karbonatı verdiler, onlarda askerlerimizin bataryalarında kullanması için pil yaptı ve çalıştı. Şimdi, nasipse yıllık 600 ton lityum karbonat üretecek yeni bir tesis kuruyoruz. İşte, anlattığım bu hikâyeyi de bir belgesel formatına taşıyıp Türk milletine bir şekilde ulaştırmamız lazım diye düşünüyorum. Yine, bu da sizin kanalınız sayesinde olacaktır.

Sayın Başkanım, bitireceğim. Son olarak da Türkiye’de resmî olmayan rakamlara göre, Türkiye’de en çok satan, en çok okunan kitaplar “Bozkurtların Ölümü” ve “Bozkurtların Dirilişi” adlı eserler. Benim ifadem değil bu, Murat Bardakçı Hocanın ifadesi. Bu manada, Türk tarihi içerisinde çok önemli bir münevver olan, Türk tarihinin tüm değerlerini kapsayan, kucaklayan, Türk gençliğiyle geçmiş yüzyıllardaki Türk karakterlerini buluşturan çok önemli bir yazar, entelektüel ve aydın olan Hüseyin Nihal Atsız’la ilgili de bir belgeselin yapılması, Hüseyin Nihal Atsız’ın tüm yönleriyle Türk milletine tanıtılması noktasında, aynı zamanda Milliyetçi Hareket Partisi milletvekili olarak böyle bir ricada bulunuyorum. “Kürk Mantolu Madonna” Sabahattin Ali. Sabahattin Ali’nin belgeseli TRT Belgesel’de var ancak biz “Ruh Adam” “Bozkurtların Ölümü” ve “Bozkurtların Dirilişi” gibi eserleri yazan... Ve tekrar söylüyorum bugün TRT’de özellikle “Kuruluş Osman” “Diriliş Ertuğrul” “Uyanış: Büyük Selçuklu” gibi çok şahane ve gurur duyduğumuz yapımları izliyoruz, bu yapımların da bugün

altlığını oluşturan Hüseyin Nihal Atsız Hocadır, o yüzden bu konuda artık bir hakkı da kendisine teslim etmemiz gerekiyor. Sabahattin Ali'yi söyledim. Sabahattin Ali'yle Hüseyin Nihal Atsız'ın tartışmaları var, o tartışmaları ben bugün KİT Komisyonuna taşımayacağım ama bu konuda sizden ayrıca bir ricada bulunmak istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, toparlayalım lütfen.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkanım, son olarak TRT bu konulara girdi, o yüzden bize de bir alan açıldı aslında; Hatay'ın kurtuluşu. Hatay'ın kurtuluşu Türk tarihinde çok önemli bir yere sahip. Biliyorsunuz, uzun yıllar Fransız idaresi altında kaldı ama hiçbir zaman pes etmedi. “Ben de bağımsız Türkiye Cumhuriyeti devletinin bir parçası olacağım.” dedi. Başta Tayfur Sökmen olmak üzere, bu mücadelede çok önemli isimler var. Bu isimlerin çetin mücadelesi sonunda Hatay Fransızların elinden alınıp tekrar hak ettiği yere yani Türkiye Cumhuriyeti devletine bağlandı, o arada da bir on ay gibi kısa bir zaman bir devlet tecrübesi var Hatay'ın, bunu bu yönleriyle de anlatabilen bir belgesel eğer çekilebilirse çok iyi olur diye düşünüyorum.

Yeni göreve geldiniz, ben tekrardan başarılar diliyorum, inşallah çok iyi işler yapacağınız da canıgönülden inanıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

Evet, buyurun Sayın Gündoğdu.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Evet, Sayın Başkanım, değerli üyeler, kıymetli TRT yöneticileri; tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, tabii, Yavuzıylmaz son konuşmacı olma isteğini sürekli toplantılarda...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yok, rica ederim. Başka arkadaş da basıp söz alıp son konuşmacı olabilir.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Neticede son konuşmacı sözünü söyleyecek, biz de itirazımızı ya da doğru bildiklerimizi söyleyeceğiz.

Ben, öncelikle Sayıştayla ilgili bölümden başlamak istiyorum çünkü Sayıştayla ilgili de çok ağır bir ithamda bulunuldu. Sayıştayın görevini yapmadığı ve hatta çalışmadığına dair bir söylem burada ortaya atıldı, ben bu söylemin devamının getirilmesini bekliyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Getireceğim şimdi.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bunun devamını mutlaka getirmelisiniz, belgeleri de koymalısınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Koyacağım.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Eğer böyle bir şey varsa onunla ilgili, o zaman biz de bu işin peşine düşelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hemen bulgusunu bile söyleyeceğim sansürlen.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayıştayla ilgili belgeyi, bulguyu koyun, biz de Sayıştay yetkililerine “Bu niye bu şekilde?” diye soralım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hemen, hemen...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ben çünkü Sayıştayın görevini iyi bir şekilde yaptığını düşünüyorum. Tabii ki Sayıştayda bulunan arkadaşlar o görüşten, bu görüşten değil, devletin elemanı, devletin kurallarına göre, hukukuna göre devletin kurumlarını inceliyorlar, buldukları bulguları da buraya bizim önümüze getiriyorlar; ben bu nedenle de kendilerine teşekkür ediyorum. Tülin Hanım bu konuda gerçekten çok da böyle objektif biri.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tecrübeli.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Tecrübeli ve objektif. Tülin Hanım’la birkaç komisyonda çalıştık. Orada da yanlış bir şey görüyorsa Tülin Hanım söylüyor, diğer arkadaşlar da öyle. Ben sadece Tülin Hanım’la ilgili, tabii, burada olduğu için söylüyorum, diğer arkadaşlar da o şekilde.

Onun haricinde, çok şey söylendi. Söylenen konulardan bir tanesi... Atila Bey tabii, bize de dokundurdu, efendim, “Gidip geliyor.” dedi, “Bir şeyler söylüyor.” dedi, hatta “Tribünlere oynuyor.” diye bir ifade de bulundu. Biz asla tribünlere oynamayız. Tribünlere oynayabilmemiz için, karşımıza bir tane telefonumuzu şöyle koyup oradan çekip daha sonra haber yaptırmamız lazım ki tribünlerde görünsünler. Bizim öyle bir derdimiz yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Mikrofona konuşuyorsunuz, TRT’nin mikrofonuna şu an.

TAMER DAĞLI (Adana) – Siz de TRT’nin mikrofonuna konuştunuz, nereye konuştunuz?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Biz, burada doğru bildiklerimizi ve doğruları söylemeye çalışıyoruz, inandıklarımızı da savunmaya çalışıyoruz. Bir inandığımız kurum var, başarılı bir kurum var. Bu kurumu savunmak... Elbette ki ben iktidar milletvekiliyim, iktidar milletvekilinin başarılı olan bir kurumu savunması görevi. Niye? Kurum şu anda bizim tarafımızdan yönetiliyorsa biz bu kurumun doğrularını, eksiği varsa eksiklerini -zaten söyledim- ama doğrularını da yaptığı başarılı çalışmaları da burada söylememiz gerekiyor, onları taltif etmemiz gerekiyor. Bu nedenle de burada bizim asla tribüne oynama gibi bir derdimiz yok, biz böyle yeni dönem hazırlığı yapanlar da değiliz. Biz Allah’ın takdirine inanan insanlarız, takdir neyse ona da boyun eğerez. Bu nedenle de bunu da söylemiş bulunayım.

Tabii, çok söz söylendi TRT’yle ilgili. Ben burada beklerdim ki bazı arkadaşlar TRT’nin... Eleştirirken elbette eleştireceğiz yani kurum eleştirilecek. Burada biz inceliyoruz, işte, Sayıştay inceliyor, bulguları getiriyor, bunun üzerine biz de burada konuşmalarımızı yapıyoruz, eleştirilerimiz varsa eleştiriyi de ortaya koyacağız ama bunu kişiselleştirmek asla doğru değil. Şimdi, TRT’nin yüzde 90’ının teröre iltisaklı olduğunu söylemek kadar absürt bir söz olamaz; bunu kabul etmemiz mümkün değil. TRT kurumunun içerisinde çalışan çok farklı görüşlerden insanlar var, bu insanların hepsini birden bir torbaya doldurup bunları tamamen terör örgütüyle iltisaklı hâle getirmek çok yanlış.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, düzeltti, arkadaş düzeltti.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ben sadece onunla ilgili değil, düşüncemi söyleyeyim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Burada olmadığı için Sayın Gündoğdu kaçırdı herhâlde.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Doğru değil. Bunu asla kaçırmadım, bunu asla kabul etmiyorum, bunu doğru bulmuyorum. Hangi kurum olursa olsun, sadece TRT değil diğer kurumlar da olsa devletin kurumudur. Devletin kurumları içerisinde çalışan insanlar arasında teröre bulaşan varsa, terörle iltisaklı olan varsa -bu belediyeler de olur, kurumlar da olur, devletin diğer kurumları da olur; hangisi olursa olsun- bunlarla ilgili devletin cumhuriyet savcılığı, devletin yetkili organları, hukuk kurumları devreye girer, bununla ilgili gerekli işlemleri yapar ve onunla ilgili neyse cezası, kendi o bulunulan genel

müdürlüklere bildirir, genel müdürlükler de bunlar üzerinden incelemesini yapar, gerçekten iltisaklı olanlar varsa hukuk da ne diyorsa ona göre hareket eder. Ben bugüne kadar da bu şekilde çalıştıklarını ve bu kurumların tamamının temizlendiğini düşünüyorum. Eksik kalan olmuş olabilir bu ayrı bir şey.

Bunun devamında, dizilerle ilgili bir söz söylendi. Tabii, TRT gerçekten cumhuriyet tarihinin en güzel dönemini yaşıyor. Cumhuriyet tarihinin en başarılı dönemi, şu anda TRT dönemi içerisinde ve dizilerinin tamamı, TRT haber kanalı sürekli reytinglerde birinci sırada, diziler birinci sırada. Bunları takdir etmemiz gerekir; kim olursa olsun, iktidarın da muhalefetin de bunu takdir etmesinde fayda var çünkü bu kurum, yarın iktidar değiştiği zaman başkası tarafından yönetilecek, onun için de bu şekilde değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir başka konu şu: Sürekli -yani çok üzülüyorum buna, doğru değil- Atila Bey, söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: “Recep Tayyip Erdoğan’ın televizyonu.” Bu doğru değil, asla bunu kabul etmiyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yönetim kurulu üyesi siyasi “tweet” atıyor, onunla ilgili de iki çift laf edin.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bu kurum Türkiye Cumhuriyeti devletin kurumu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İki çift laf edin.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bu kurum yüz yıllık bir cumhuriyetin kurumu. Bu kurumu bizim büyütmemiz, yüceltmemiz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İki çift laf edin.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Kişilerle ilgili olan bazı eksiklikler olabilir, onlar konuşulur, çözülür.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Öyle mi!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Onlarla ilgili ne varsa çözülür. Onun için bizim yapmamız gerekli olan...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, bir yönetim kurulu üyesi Tayyip Erdoğan’la ilgili “tweet” atsa...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sataşma yapmayalım, Sayın Yavuz Bey, sataşma yapmayalım lütfen.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Yapsın, bırakın yapsın, yapsın, yapsın, bırakın...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Hatibi dinleyelim lütfen, rica ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Objektif değilsiniz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ben objektifim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Değilsiniz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bizim kurumlarımızı bu şekilde töhmet altında bırakmak doğru bir şey değildir.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Üyeler sizi dinledi. Lütfen sataşmayalım.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Yapsın, istediği gibi yapabilir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Öyle şey olur mu! Devlet Bahçeli’yle ilgili o “tweet”i atmış olsaydı, şimdi böyle oturacak mıydı?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Şimdi, töhmet altında bırakmanız doğru değil. Kurumlar sadece, efendim... Biraz önce Atıla Bey “Bu kurumda 1 milyar 250 milyon lira on bir ayda dizilere ve filmlere verilmiş.” diye bir ibarede bulundu. 1 milyar 250’yi 11’e bölün, 11’i de aya bölün, ayı da dizilere bölün, haftada 4 dizi var, buna bölün, kaç lira düştüğü zaten ortaya çıkıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kaç çıkıyor, söyleyin.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne çıkıyor? Bin lira çıkıyor, 1.500 lira çıkıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, hesaplamadınız ki.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ben böldüm; 1.500 lira, 2 bin lirası bir para çıkıyor, benim böldüğüm bu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Doğru mu Sayın Genel Müdürüm?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya, ona sormayın, Genel Müdüre soru sorma değil, benim...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Söz hakkı verdiğimizde cevap verir.

Sayın Yavuzyılmaz, lütfen rica ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Verilmiyor ki veri.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Tabii, onun derdi insicamı bozmak.

Şimdi, bunlar, kurumu töhmet altında bırakmak, kurumun başarısını gölgelemektir, bu kurumun başarısını gölgelemek doğru bir şey değildir.

Elbette ki dizi konusunda... Kendi ilimde bir dizi çekildi, bir özel kanala çekildi dizi. Dizinin maliyetinin ne kadar olduğunu, kaçta çekildiğini sordum. “3 milyon 500 bin lira dediler.” bir bölümü, bir dizinin özel kanala 3 milyon 500 bin lira...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dediler.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Dediler, söyledikleri rakam bu, doğru rakam.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Böyle denetim yapıyorsunuz işte, lafla.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Böyle denetim değil.

Siz kendiniz şey yapın... Şöyle, 3 milyon 500 bin lira söyleniyor ve bu konuda doğru olan da bu.

Şimdi, burada, TRT’nin reyting alacak bir dizisinin elbette ki başrol oyuncusunun fiyatı ayrı olursa dizinin rakamı farklı olur; efendime söyleyeyim, oyuncunun tanınırlığına göre farklı olur. Bir ikincisi de “Efendim, dizinin maliyetini bize söyleyin.” Dizinin maliyetini hangi işletmecisi... Ben ticaretle de uğraştım, ticaret de yapıyorum, aynı zamanda gazetecilik de var, dergi de çıkartıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Nasıl denetleyeceksiniz?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Şimdi, bir işin maliyetini hesaplatmak, maliyetini kurumdan istemek doğru bir şey değildir.

Denetlemek sizin adınıza şöyle Deniz Bey, onu da söyleyeyim: Siz oradan gelen bilgilerle denetlediğinizi zannediyorsunuz o bilgilerin yüzde 90’ı yalan ve yanlış, eksik; bilginiz olsun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kurumdan gelen...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Size birileri sufle yapıyor, özel kanaldan bilgi geliyor, onları okuyorsunuz zaten, adrese teslim yazılar. Bunlar doğru değil, bunların birçoğunu gerçekten araştırın, arkasında ne var ne yok, bakın çünkü burada gerçekten bir problem varsa o zaten ortaya çıkar. Siz de...

Bak, biraz önce konuşmada TRT’yi bıraktın başka kurumlara geçtin. Niye? TRT’de bir şey bulamıyorsun çünkü. Başka kurumla...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Birazdan 1-2 tane belge açıklayacağım merak etme.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ben de cevabını veririm, belge açıklayabilirsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Belge istediniz ya, belge.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Varsa söylersiniz.

Şimdi bir de şunu söylemek istiyorum burada: Şimdi, “tarafsızlık, tarafsızlık.” Başından beri oturduk kalktık “Tarafsızlık, taraflı yönetiliyor, TRT’nin tarafı var.” Arkadaşlar, bu ülke, sayın Türk milleti tarafından seçilmiş Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’la ve sistemin değiştiği partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle yönetiliyor şu anda. Bu yönetim tarzında Cumhurbaşkanımız elbette TRT’nin en başı olduğu için, TRT orada devletin kurumu, devletin kurumunu da devletin başı herhâlde -istediği gibi, o, kendi isteğine göre değil- kendi yaptıkları faaliyetlere göre değerlendirecektir, bu çalışmaları millete aktarılacaktır, bundan da gocunacak bir şey yok. Burada partili sisteme geçtikten sonra da partisini de tabii söyleyecek, siz de çıktığınız zaman siz de söylüyorsunuz. Grup toplantılarında Meral Hanım’ın ya da işte, efendime söyleyeyim Sayın Kılıçdaroğlu’nun konuşmalarıyla ilgili TRT canlı veriyor mu? Veriyor, biz de izliyoruz bunu. Şimdi, “Her siyasi partiye aynı oranda hak verilsin.” Bunu dün de yapmadınız, TRT kurulduğu günden bugüne kadar da yapılmadı, böyle bir şey de olmaz zaten, onun için de buradan bir şey çıkartamazsınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kendi söylediğinize kendiniz inanmıyorsunuz ya!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ben inanıyorum.

TRT, kendi şu anki usulüyle ve tarafsız bir şekilde, en iyi şekilde yönetiliyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tarafsızlığı, Cumhurbaşkanının tarafsızlığı kadar.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Konuşacaksın zaten.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Şimdi, şunu söyleyeceğim bak, ben onu sana söyleyeceğim: İsmail Cem’den örnek verdi, ben de İsmail Cem üzerinden bir örnek vermek istiyorum size.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Rahmetli, Allah rahmet eylesin.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Rahmetlinin, evet, ben de rahmetle anıyorum ama onun tarafsızlığı üzerinden bir örnek vermek istiyorum. Şimdi, tarafsız olmamakla suçluyorsunuz TRT’yi ama İsmail Cem’in o dönem, yönettiği dönemde, TRT Genel Müdürü olmadan, ülkücü gençliğe karşı yazdığı şu yazıya bir bakın, okuyalım, bakın, şimdi “tarafsız biri” diyorsunuz. İsmail Cem’in o dönemki...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yazının kaynağı nedir?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Kaynağı belli, okuyun, takip edin. Kaynağını öğrenirsin, araştırırsın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Dinleyin Sayın Yavuzylmaz, lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, itham ediyordu da bir yerlerde yazan şeyleri söylüyor diye.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır, ama dinleyin.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “Biz bu toplumun polisiyiz ve yolumuza çıkan gençleri iyice benzetiriz. Sizi kolunuzdan tutup götüreceğimize kafanızı kırıp sürükleriz.”

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kaynak?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “Copla vuracağımıza göğsünüzü kurşunlarız. Sizin yurtlarınıza Orta Çağ talancısı gibi gireriz.”

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bir rahmetlinin arkasından böyle kaynağı belli olmayan şeyleri okuyorsunuz ya! Yazık!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “Dolabınızı kırıp kitabınızı yırtar...” Kitap yırtıyorsunuz. “Kızlara saldırırsınız. Sizi öyle canınızdan bezdiririz ki öyle çıldırtırsınız ki elinize silah almaya âdeta biz mecbur ettik. Sonra da hakkınızdan geldik.” Şimdi, bunu söyleyen İsmail Cem’in...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Film çekiyorsunuz ya!

ATİLA SERTEL (İzmir) – İsmail Cem asla böyle bir şey söylemez.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şu an film çekiyorsunuz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Araştırın, araştırın efendim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kaynağı söyleyin, kaynağı!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kaynağı söyleyin kaynağı!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Araştırın, istediğiniz gibi araştırın. Hocam, araştırın, konuşun, araştırmadan... Bu yazı araştırılmış bir konu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kaynağı ne kaynağı?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Kaynak araştırın, ben kaynak şeyi değilim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzıılmaz...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Şimdi, burada siz sabahtan bu yana diyorsunuz ki: Arkadaşlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama böyle hayatını kaybetmiş, rahmetli olmuş birisinin arkasından resmen sallıyor ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel... Sayın Gündoğdu, bir saniye... Ben bir şey söylemek istiyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Rahmetlinin arkasından konuşuyorsun ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ben arkasından konuşmuyorum, yazdığı yazıyı okuyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ölünün arkasından konuşuyorsun, yakışıyor mu sana ya! Sana yakışıyor mu!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzıılmaz... Sayın Sertel...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Yazdığı yazıyı okuyorum. Siz iftira atıyorsunuz ya, ben iftira atmıyorum, yazdığı yazı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yakışıyor mu sana ya! Ölmüşün arkasından rahmet okunur ya! Rahmet okunur ya!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Yazdığı yazı, makalesi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Allah sana gerçekten vicdan versin! Ölmüşün arkasından rahmet okunur rahmet! Çamur atılmaz ölmüşün arkasından, iftira atılmaz!

(Gürültüler)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzıılmaz... Sayın Sertel...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Kendi yazdığı yazıda... Hiç de bile... Şimdi zorunuza gidiyor değil mi? Bu “tarafsızlık” diye burada bağırırken tarafsız olmadığınızın bir izahatı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani “Taraflıyız.” diyorsunuz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Şimdi, bir ikincisi, yönetim kurulu üyelerimizle ilgili söylediginiz...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, inşallah, öbür tarafta karşılaşsın İsmail Cem’le.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Diyorsunuz ki: “Efendim, FETÖ terör örgütü ilan edilmeden önce “tweet” atılmış. Terör örgütü ilan ne zaman edilmiş? 2015’te. Ondan önce atılan “tweet”leri çıkartıyorsunuz, on yıl önceki tweetleri...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Biz ondan öncekini söylüyoruz değerli kardeşim, öncekileri. Allah Allah! Sana göre mi olacak terör örgütü? Devleti bu hâle getir, ondan sonra....

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Efendim, bunun üzerinden şey yapmaya çalışıyorsunuz burada.

İkincisi, pekâlâ, 28 Şubat sürecinde rahmetli Ecevit, sizin bahsettiğiniz, hepimizin bahsettiği terör örgütüyle beraber değil miydi?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Hepiniz içindesiniz. O işleri hiç...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Rahmetli Ecevit de kol kola değil miydi? Niye bunu konuşmuyoruz?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, değildi!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Rahmetli cevap veremeyeceği için...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – O zaman yapmamız gerekli olan şu: Bizim 2015’ten önceki...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Rahmetli Ecevit değildi.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ecevit beraberdi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ne banka kurdelesi kesti ne Bank Asyayı açtı ne İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı onu ağırladı!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hepsini yaptı hepsini. 28 Şubat sürecinde neler yaptığını ben çok iyi biliyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Recep Tayyip Erdoğan’dır o, karıştırıyorsun. Recep Tayyip Erdoğan’ın fotoğrafları var boy boy.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Çok iyi biliyorum, çok çok iyi biliyorum. Siz ne diyorsanız deyin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Dinleyelim. Sayın Sertel, dinleyelim. Sayın Sertel, dinleyelim.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – 28 Şubat sürecinde neler yapıldığını, neler olduğunu biliyoruz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Recep Tayyip Erdoğan’dır o.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımız İstanbul Büyükşehir...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, toparlayalım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Pensilvanya’da kimler fotoğraf çektiydiyse onlardan hesap sorun.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bir dakika, Sayın Cumhurbaşkanımız İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanırken...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Pensilvanya’ya gidenlerin listesi var elimizde.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Dinleyin, zorunuza gitmesin. Sayın Cumhurbaşkanımız İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanırken sokak röportajı yaptırıp TRT’ye, efendim...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Pensilvanya’da kimler fotoğraf çekti, siz onun hesabını verin.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Efendim, Recep Tayyip Erdoğan, Refah Partisi belediye kazandı...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya Başkan, TRT’yle ne ilgisi var bunun?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Söylüyorum, “tarafsızlık” diyorsunuz ya, “tarafsız” dediğiniz şeyleri söylüyorum size. Yani kimin taraf olduğunu söylüyorum, dinleyin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, tarafsız olmadığını siz de biliyorsunuz herkes de biliyor ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Gündoğdu.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Raydan çıkmış tren gibisiniz ya, valla devrileceksin birazdan!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Tarafsızlıktan bahsedene söylüyorum. Atila Bey, zorunuza gitmesin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Süleyman Bey, raya sok.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Siz başlattınız ama ya. İsmail Cem, rahmetli rahat rahat yatıyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Tabii..

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, rahmetliye şey yapıyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Şimdi bak...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Dinleyelim lütfen.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Başkanım, özür dilerim.

Burada öyle laflar kullanılıyor ki; “çökme.” “Çökme” çok ağır bir laf, bu doğru değil yani.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Çökmüşler.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “Çökmüşler.” Kim çökmüş? Hiçbir kimse bir yere çökmez, hukuk devleti var burada, kimse kusura bakmasın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Onu Sayın Lütfi Kaşıkçı söyledi, MHP milletvekili.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – O söylemedi, ondan önce söylendi, ben kimin söylediğini biliyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani toplantının başından beri toplantıyı provoke ediyorsunuz ya!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Şimdi, siz “Milletin cebinden elinizi çekiniz.” diyorsunuz. Milletın cebine elini TRT ne zaman uzattı? TRT devlet kurumu, TRT milletın kurumu, TRT elbette milletın vergileriyle yaşatılmak üzere kurulmuş bir kurum. Oradan vergi alacak ve vergiyle yaşayacak ama buna rağmen biz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Eşit hizmet verirsiniz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – ...iktidara geldiğimizde elektrik payını yüzde 2’ye... Daha sonra da en son dönemde elektrik payını tamamen TRT’den kaldırdık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bandrol ücretlerine niye zam yaptınız?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bandrol ücretleriyle ilgili de...

Yararlandığın için. Bandrolü neden alıyorsun? Radyo dinliyorsan...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Niye zam yaptınız?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Radyo dinliyorsan vereceksin kardeşim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, biraz sonra size söz vereceğim, orada yanıtlarsınız.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Kimse kusura bakmasın. Onun için siz ne dersiniz deyin, Allah'ın izniyle, tarafsız bir şekilde TRT yönetiliyor, başarılı bir şekilde yönetiliyor. Ben TRT'nin yönetimini tekrar tebrik ediyorum, TRT başarılı bir kurum, şu anda da son dönemde yaptığı atılımlarla daha da iyi bir noktaya gelecektir, bundan eminim ve bu ülkede TRT gibi kurumlar yaşatılmaya devam edecek, eksikliği varsa eksikliğini tartışmaya da devam edeceğiz ama başarılı bir bölümünü de takdir etmek herkesin üzerine farz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gündoğdu.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Metin Bey, bir su iç rahatla, sakinleş biraz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel'e de su verelim.

TAMER DAĞLI (Adana) – Deniz'e de su verin, rahatlasın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Değerli Komisyon, şimdi, birkaç itham var, dedi ki Sayın Metin Gündoğdu: “Sayıştayla ilgili bulguların çıkarıldığını, sansürlendiğini iddia ediyorsunuz ve Sayıştayda bu anlamda sorun olduğunu söylüyorsunuz, bulgular sansürleniyor, çıkarılıyor diyorsunuz, bunu ispat edin, elinizde belge var mı?” Kendisi tabii, kaynak açıklayamıyor cep telefonundan okuduğu konularla ilgili...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “TRT’de 500 Gün” kitabına bakabilirsin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bana göre burada film çekiyor ama ben hemen belgesini açıklayayım.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – “TRT’de 500 Gün” kitabına bakabilirsin, ondan okuyabilirsin, okumadıysan tavsiye ederim. İsmail Cem’in TRT’de 500 Gün kitabı var, çok istiyorsan al, oku.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Okudum ben.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Güzel, şimdi ben devam ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi konu, öncelikle, Sayıştay, TRT’de, 2019 yılında, rapora girecek şekilde bazı bulguları tespit ediyor ancak Sayıştay raporu alt komisyon toplantısında tüyleri yolunmuş bir kuş hâline getirilip üst komisyona geldiğinde denetimin neredeyse imkânsız hâle getirildiği bir filtreleme sürecinden geçiyor. Nasıl? Bu Komisyondaki AK PARTİ ve MHP milletvekilleri çoğunlukta olduğu için onların verdiği oylarla bu bulgular üst komisyona gelmiyor, dolayısıyla da burada o bulgular üzerine bir denetim yapılmıyor.

Şimdi, Sayıştayda...

TAMER DAĞLI (Adana) – O bulgulara şerh koyup Meclis kürsüsüne getirebilirsin ama. Sen Komisyonun nasıl çalıştığını bilmiyorsun Deniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi konu şu...

TAMER DAĞLI (Adana) – Sen Komisyonun nasıl çalıştığını bilmiyorsun. Bu bulguları, şerh koyarsın, Meclis kürsüsüne, Genel Kurula getirebilirsin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bitti mi? Zaten getiriyoruz, hiç merak etme.

TAMER DAĞLI (Adana) – O zaman sansürlenmiyor demek ki! Meclis kürsüsüne kadar gelen bir şey sansürlenmiş olur mu?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ha, şimdi gelelim sansüre, tamam, hemen sansüre gelelim.

TAMER DAĞLI (Adana) – Sayıştay belgelerine sansür yapıyor... Sayıştaya diyordun “sansür” diye.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Arkadaşlar, sansüre geliyorum, ya anlatıyorum. Allah Allah!

Şimdi, ben açıklama yapacağım, bu konuyla ilgili bu şekilde beni itham eden arkadaşlar özür dileyecek, vicdanları varsa özür dilerler.

Bakın, şimdi, bu, Sayıştayın sansürlenmiş bir raporu. Bakın, ne yazıyor burada? “Karayolları Genel Müdürlüğü 2019 yılı Sayıştay Denetim Raporu...”

TAMER DAĞLI (Adana) – Karayollarıyla ne alakası var?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Karayollarıyla ne ilgisi var?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayıştaydan konuşmuyor muyuz ya?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – TRT’yi konuşuyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, siz benim konuşmama niye müdahale ediyorsunuz ya? Her partiden kişi konuşuyor, müdahale etmiyorsunuz, cevap verilecek, niye müdahale ediyorsunuz? “Sayıştayın sansürlenip sansürlenmediğiyle ilgili belge gösterin.” dedi, belge gösteriyorum. Niye göstermeyeyim, niye göstermeyeyim canım? Allah Allah!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ama TRT’yi konuşuyoruz TRT’yi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sen her şeyi konuştun; ya, sen istediğin her konuda konuştun, ben Sayıştayla ilgili konuşacağım, Allah Allah ya! Dinleyin de öğrenin.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – TRT’yi konuşuyoruz, TRT’yi!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, Sayın Gündoğdu, lütfen.

ATILA SERTEL (İzmir) – Rahmetli İsmail Cem’i konuştun, bırak, bırak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın, şimdi, size okuduğum bulgu Sayıştayın denetim raporunda yer alan bir bulgu, sistemine girmiş bir bulgu ve bulgu da -bu bulgu sansürlenerek yayınlanan rapordan çıkarıldı, yayınlanan raporda yer verilmedi- deniliyor ki, bakın: “16/09/2019 tarihinde Kuzey Marmara Otoyolunda görevli şirket ve idare arasında imzalanan 2 no.lu mutabakatnameye göre 6 kesimde sözleşmede garanti edilen araç sayıları artırıldı.” diyor. Bakın, kesimlerdeki toplam artırılan araç sayısı 1 milyar 338 milyon 35 bin 980 adet araç niye artırıldı biliyor musunuz? Bakın, Sayıştay raporunda yazıyor, niye artırıldı? Çünkü, bu sözleşme mutabakatnamesine göre, sözleşmedeki araç

sayıları LIBOR'a endekslenmiş; yani, Londra'daki uluslararası bankaların birbirlerine dolar üzerinden uyguladıkları faize endekslenmiş. Bakın, bu bulgu var burada, kamu zararı bulgusu var ama yayınlanan raporda sansürlenip çıkarılıyor. Şimdi, "Sayıştay sansürlenmiyor." nasıl diyebilirsiniz? Bakın, alın, Karayolları Genel Müdürlüğüyle 2020 yılı Sayıştay taslak raporu, bakın, ne diyor? Diyor ki... (Gürültüler)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzylmaz, eğer bu konuyu soracaksanız, Ulaştırma Bakanlığının bütçe görüşmeleri esnasında Plan ve Bütçede konuşabilirsiniz, Plan ve Bütçede konuşabilirsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – "Avrupa Birliğindeki harmonize fiyat endeksinde göre belirleniyor." diyor. Bakın, Sayıştay raporu söylüyor, yayınlanan Karayolları Genel Müdürlüğü raporundan sansürlenerek çıkarılıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Plan ve Bütçede konuşabilir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Oldu mu? Oldu mu? Anladınız mı?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Olmadı Deniz Bey, kabul etmiyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zafer Havalimanından mı örnek vereyim? Zaferden mi vereyim? Zafer Havalimanı ister misiniz? Onu mu vereyim?

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – TRT'ye gel TRT'ye.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam, şimdi "Sansürlenmiyor." dediniz, ben Sayıştayın sansürlendiğini size bakın, belgeleriyle ispat ettim, belgeleriyle ispat ettim.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Bir Bakan Yardımcısıyla ilgili gelip...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, gelelim diğer konuya.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Hâlâ aynı şeyi söylüyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, kuşa dönmüş Sayıştay raporlarının sansürlendiğini size belgeleriyle ispat ettim. Tamam, özür dileyecekseniz dilersiniz.

Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, birkaç soruyla bunlara yanıt verirsiniz daha aydınlatıcı olacak.

2020 yılı faaliyet raporunda belirtilen 520 milyon 946 bin 835 lira 81 kuruşluk diğer olağan dışı gider ve zararlar nereden kaynaklanmıştır? Yarım milyar liranın üzerindeki bu giderin sadece "olağan dışı gider" denilerek açıklanması eksik kalmaktadır.

Diğer taraftan, 2021 yılı faaliyet raporunda belirtilen bilanço'ya göre, burada kasa, bankalar, menkul kıymetlerde yaklaşık 2 milyar 811 milyon 71 bin 85 lira olduğu görülüyor. Buradaki bu kaynak bandrol ücretlerinde zam yapılmasına engel olabilir miydi? Bandrol ücretlerinde belirli bir indirim yapılmasını sağlayabilir mi tümü veya belirli bir bölümü? Bunu soruyorum.

TRT dışarıdan danışmanlık hizmeti alıyor mu, alıyorsa hangi alanlarda alıyor, ne kadar ödeme yapılıyor ve hangi şirket veya şahıslara, hangi bedellerle ödeme yapılmıştır?

Aynı zamanda, ben makam aracı konusunu sormuştum ama soruyu biraz daha açayım: Kaç adet hizmet aracı kullanıyorsunuz? TRT olarak Kamu İhale Kanunu'na, Taşıt Kanunu'na, Harcırak Kanunu'na, bunların tümüne tabi misiniz, hangilerinden muafsiniz, hangi tarihten itibaren böyle bir muafiyet var? Bu muafiyetin de gerekçelerini soruyorum.

Şimdi, TRT'nin yaptığı diziler üzerine genel bir değerlendirme yapıldı. Bir kısmı gerçekten sevilen izlenen, takip edilen diziler. Tabii ki tüm dizilerin her alanda reytinglerde birinci olmasını beklemek de mümkün değil. Netice itibarıyla, TRT'nin kültürel anlamda besleyici bir fonksiyonu da var ve

Türkiye'nin aslında hamurunu da yoğuran bir kurum. Bu bakımdan da çok kıymetli. Aslında bütün bu tartışmaların nedeni bu. Yani Türkiye'deki birçok kurumun, her ne kadar devlet kurumu olsa da bazen siyasi bir eğilim göstermesi görülürken -yani bunu biz tabii tartışıyoruz ama- TRT'de bunun en üst düzeyde tartışılmasının nedeni, vatandaşlarımızın tümüne ulaşacak şekilde bir altyapısının cumhuriyet kurulduğu tarihten itibaren oluşturulması ve dolayısıyla da vatandaşlarımızın tümüne, onlara ayırım yapmaksızın hitap eden bir kanala dönüşmesi. Herkesin en doğru bilgiyi almak için TRT'ye yönelmesi lazım ama TRT Haber'in reyting sıralamalarında birçok özel haber kanalının çok gerisinde kaldığını görüyoruz bu kadar yaygın olmasına rağmen. Buradan da kendisine bazı dersler çıkarması gerektiğini düşünüyorum. Tabii, özellikle çevre felaketleriyle ilgili birçok ders çıkarabilecek, siyasete, bürokrasiye bu anlamda bazı mesajları verebilecek belgesellere de ağırlık vermesi gerekli yani hem sanayideki gelişimi göstermeli ama işin çevre boyutuyla ilgili hassasiyetleri de dile getirmeli, böyle bütüncül bir yaklaşım sizlerden istiyoruz. Ancak şöyle ki: Şimdi, burada, Yönetim Kurulunda yer alan arkadaş attığı "tweet"lerle ilgili "Ben atmadım." demedi, böyle bir şey söylemiyor çünkü atmamış olsa rahatlıkla ağzıyla, bir küçük dudak hareketiyle bile "Ben atmadım." diyebilir, demiyor, aksine atıyor. O nedenle gereğini yapınız çünkü bu, kamunun işleyiş düzenine uygun değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Bugün bu Yönetim Kurulu üyesinin ve yine kamuda görev alan diğer kamu idarecilerinin ne Cumhurbaşkanı hakkında -eleştiri noktasında da övgü noktasında da yani AK PARTİ Genel Başkanı sıfatıyla söylüyorum- ne Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı hakkında...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – "Tweet" atanlara ceza vermiyordunuz, ne oldu yani?

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - ...ne Sayın Devlet Bahçeli hakkında ne Sayın Meral Akşener hakkında...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım artık.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Toparlıyorum.

...bir "tweet" atmasını ve bir yaklaşım sergilemesini, arkadaşlar, doğru bulmuyoruz. Türkiye'de demokraside bu tip görüşlerin açıklanabileceği geniş bir sivil alan var. Bu alanda siyasetçiler de olabilir vatandaşlar da eleştiri getirebilir ama kamuda görev alıyorsa yani bütün vatandaşların vergileriyle oluşan bütçenin eşit, tarafsız, adil bir şekilde harcanması gereken yerde söz sahibiyse eğer ve fanatikleştiyse bu çok büyük bir yanlış yani bunu söylüyoruz. Bu toplantıda bunun yanlış olduğuna dair bize bir ipucu verin, bir söz söyleyin, bir şey söyleyin, bunların devam etmeyeceğine yönelik söyleyin; yani bu yanlış işlemleri yapan arkadaşlara burada bizler bu eleştiriye getiriyoruz, belki karşımızdaki iktidar partisinin milletvekilleri de içlerinden "Yani ne gerek var, ne atıyorsun kardeşim böyle bir 'tweet?'" diyor; onları da zor duruma düşürüyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım.

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Dolayısıyla bu noktada bunların tekrar etmeyeceğinin, buradan bu arkadaşlar ayrıldıktan sonra akşam küstahça oturdukları yerden tekrar bir "tweet" atmayacaklarının Genel Müdür olarak, Yönetim Kurulu Başkanı olarak bize lütfen buradan bunun sözünü ve garantisini vererek toplantıyı bitirelim. Diğer kurum, kuruluşlara örnek olsun, tüm partilere örnek olsun. Olur da yakın zamanda yapılacak seçimlerde iktidar değişse bile onun yerine gelen kadrolarda dahi bu tip saygısızlıklar, terbiyesizlikler yapılmaz.

Saygılar sunuyorum.

TAMER DAĞLI (Adana) – Hemen kadrolaşmayı söylüyorsun. Bak, bir de diyorsun ki: “Biz şöyle objektif olacağız, biz böyle objektif olacağız.” diye, daha gelmeden kadro araştırması yapıyorsun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Anlamadınız galiba, onu söylüyorum işte, diyorum ki: “İktidar değişse de o kadrolar değişse de buna benzer “tweet”ler atılmasın.” diyorum.

TAMER DAĞLI (Adana) – “Sizin yerinize gelen kadrolar.” diyorsun, işini iyi yapan kalacaktır kardeşim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Konuşmanızı bitirdiniz Sayın Yavuzyılmaz.

Sayın Özdemir, buyurun.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Deniz Bey müsaade ederse ben de bir iki kelam etmek istiyorum.

Tabii, hayal kurmak, rüya kurmak güzel bir şeydir, herkesin de hakkıdır; siz de rüya kurun, hiçbir zaman iktidar olamayacaksınız bu gidişle, bunu böyle bilin çünkü AK PARTİ yaptığı icraatlarla milletimizin gönlünde taht kurmuş ve yirmi yılı aşkın bir süredir bunları âdeta nakış nakış işlemiş, bunu böyle bilin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İstanbul Büyükşehir Belediye seçimleri bir hayal değildi, gerçek; böyle önünüzde duruyor.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Siz hayal kurmaya devam edin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzyılmaz, ya her konuşulana yanıt vermek zorunda mısınız?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siyasi konuşuyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ya, siz de konuşuyordunuz ama hiç müdahale etmiyoruz, ettirmiyoruz. Siz çok mu teknik konuşuyorsunuz?

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Evet, sizler de biliyorsunuz, diğer arkadaşlar da biliyor ki alt komisyonlardan tek tek bu üst komisyonlara taşıdığımız bulguları, önerileri hep birlikte, çoğunu genellikle oy birliğiyle taşıdık ama sadece muhalefet olduğunuz için elinizi kaldırmıyorsunuz ama şu anda da toplantıda getirip de efendim işte, şu şekilde MHP’nin ve AK PARTİ’nin milletvekili çoğunluğuyla üst komisyona taşındığını iddia ediyorsunuz.

Ben TRT’yi, Genel Müdürü başta olmak üzere, Yönetim Kurulu Başkanını ve tüm yöneticilerin hepsini tek tek tebrik ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Tweet” atmış, o konuyla ilgili kınıyor musunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Yavuzyılmaz...

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Öyle başarılı ki, kendileri şu anda TRT’nin, teknik bir komisyon olan Kamu İktisadi Teşebbüsleri toplantısına, üst komisyonuna -ki hiçbir arkadaşımızın şu anda en azından hepimizin kendi çapımızda diğer konularla ilgili de bir bilgiye sahip olmamıza rağmen-gündemde olmayan Karayollarından bir örnek getirip Sayıştayın baskı altında tutulduğunu... Hâlbuki siz TRT’den bir örnek gösterirseniz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Örnek değil, belge gösteriyorum.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Burada, sağ olsun, Sayıştayın grup başkanı ve diğer üyeleri en azından bu bilginin doğru mu yanlış mı olduğunu bir şekilde ifade edebilecek pozisyonda. Siz olmayan bir yerde Plan ve Bütçeden bir örnek getiriyorsunuz, burada TRT’nin gündemine koyuyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayıştayla ilgili.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Şimdi, burada algı oluşturmakla bu millet, bu algıya kanmaz. Şimdi TRT’ye on yedi yılda elektrik faturalarından, bandrollerinden gelen katkı payını toplayıp on yedi yılda 10 milyar ediyor, bu 10 milyarın da 165 milyar TL ettiğini ve büyük rakamları milletin başına bir şekilde algıyla nakşetmek istiyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Algı değil ki.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Yok öyle bir şey. Bu, her sene, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonun alt komisyon ve üst komisyonlarında bu paralar muhasebeleştiriliyor ve ibra ediliyor, yapılan harcamalar tek tek ibra ediliyor. Size şu anda şöyle bir soru sorsam: Acaba son on yedi yılda CHP’nin sadece devletten aldığı payı, hazine yardımını size sorsam ve büyük bir meblağ olarak önünüze koysam ne cevap verirsiniz? Ne kadar doğru?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben de sizin yolsuzluklarınızın belgelerini koyarım.

AHMET TAN (Kütahya) – Hiç durmayın ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zaten yapıyorum, suç duyurusunda bulunuyorum zaten, 20-25 tane oldu suç duyurusu.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Yani bu bir çelişki, bunun bu şekilde olması mümkün değil. Yani burada devletin kurumlarını itibarsızlaştırmaya hakkımız yok. AK PARTİ öncesinde de TRT vardı ve TRT’nin ismi yoktu neredeyse. Şu anda TRT sadece dizi yapımında değil, belgeselde, diğer dillerde dünyada âdeta bir yıldız gibi TRT World’üyle işte, Fransızcasıyla, Arapçasıyla, İngilizcesiyle, bütün her şeyiyle takip ediyoruz; Avaz’ıyla, Kurdî’siyle bunların hepsini tek tek şey yapıyoruz. Siz dolaştığınızda, yurt dışına gittiğinizde de dünyada da bunları müşahede ediyorsunuz, şahit oluyorsunuz. Bunlarla da bence onur duyun yani onur duymanız gerekiyor.

“Cumhurbaşkanımız, efendim, fazla TRT’ye çıkıyor.” Elbette ki fazla çıkacak yani 2 kişiden 1’inin oyunu almış yani tek başına Cumhurbaşkanı olan biri hem de aynı zamanda bir siyasi partinin Genel Başkanı olan, siz iki tarafı bir araya koyduğunuzda elbette ki TRT’de de, diğer televizyon kanallarında da yer edinecek. Yani bunu tarafsızlık ilkesiyle bu şekilde eleştirmek çok fazla doğru değildir.

Ben tekrar teşekkür ediyorum.

Sadece TRT’nin yönetimine de hem bir öneri hem de bir soru sormak istiyorum. Biz Türkiye’de zaman zaman TRT Kurdî’nin hem bölgede ve bölge dışındaki illerde de çok izlendiğini şahsen hem müşahede ediyoruz hem de görüyoruz ama TRT Kurdî Radyo’suyla ilgili bazı şikâyetler var. İstanbul ve Ankara’da da vatandaşlarımız bunun frekansının olmasını ve bunu da dinlemek istediklerini zaman zaman bizlere beyan ediyorlar. Buna da duyarlılık gösterip en azından bu konuda da bir çalışma yapılmasını istiyorum.

Tekrar hayırlı olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben de mümkün olduğu kadar kısa konuşmaya çalışacağım. Tabii, Atıla Bey’le bu Komisyonunda herhâlde en uzun görev yapanlardanız, başka arkadaşlar da var.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Ben ondan daha fazlayım, ben sekiz yıldır Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda üyeyim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Mustafa Bey de var.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Evet, ama son... Mustafa Bey de öyle, doğru.

Ama son dönemlerde olduğu kadar, böyle, özellikle teknik ya da bir kurum üzerinden değil de daha genel siyasi...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ahmet Tan var, Ahmet Tan.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Evet, teyit edecek derken...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Hocam, Sayın Karakaya, ben de 2002’den bu yana Komisyon toplantılarına geçmişte bürokrat olarak katılan ve dört yıldan beri Başkan olarak...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bu Komisyondakilerin aşağı yukarı tamamı bir şekilde milletvekili olarak veya milletvekili olmadan bürokrat sıfatıyla, bu kurumlarla, KİT Komisyonlarıyla ilgilendiler, bizlerden daha eski olan da şüphesiz ki Sayıştay mensubu arkadaşlarımız. Ama ben son dönemlerde olduğu kadar, genellikle de kurumun alanı ve konusu dışına, raporların dışına çıkılarak işin daha çok siyasi yönüyle değerlendirildiğine de son dönemlerde şahit oluyorum yani bu arkadaşları da bunun için, bunu teyit ya da yanlış mı düşünüyorum diye ifade etmek istemiştım. Tabii, biz, aslında, bu kurumlarda elbette şahıslar yanlış yapabilir, yöneticiler de yanlış yapabilir, eksikleri de olabilir; onları dile getirirken bir yargısız infazda bulunmamamız bizim Komisyonumuzun en önemli taraflarından biri çünkü kimse bize o hakkı vermiyor.

İkincisi, burada çoğu zaman da kurumları itibarsızlaştırıyoruz belki hiç farkına varmadan. Bu da doğru değil yani biz kurumlar burada daha iyi olsunlar ve hizmetleri dolayısıyla bu millete daha iyi hizmet etsinler, katma değer üretsınler derken, aslında, amacımız, niyetimiz farklıken istemediğimiz durumlara da gelinebiliyor.

Şimdi, denetim konusu elbette tartışılacak. Biz sonuçta bu milletin temsilcileriyiz ve bu milletin kaynaklarını kullanan kurumlardan ve onların yöneticilerinden millet adına -tırnak içinde söylüyorum- bu hesabı sormak durumundayız. Hesap sormak, burada -Kurum Sayıştay, “sayışmak”tan geliyor aslında köken itibarıyla da- Sayıştay üzerinden yapılıyor ve Sayıştay bin yıllık, hatta bin yılı aşkın Türk devlet geleneğini, denetim geleneğini de taşıyıp gelen, Gaznelilerden, Selçuklulardan, Osmanlılardan devlet geleneğini de taşıyıp gelen köklü bir denetim kuruluşumuz yani bunlar böyle rastgele şeyler değil.

Değerli arkadaşlar, Anayasa’mızda Sayıştayla ilgili denetim konusunda 2 maddemiz var. Birincisi 160’ıncı madde. 160’ıncı madde KİT’ler dışındaki daha çok merkezî yönetim idarelerinde olan kuruluşların denetimiyle alakalı, 165’inci madde de KİT’lerle alakalı. 160’ıncı madde, aslında yapılan denetimin Sayıştay tarafından bir hükme bağlanacağını orada emrediyor ya da amir hüküm ama KİT’ler konusuna gelince bunun bir yasayla düzenlenmesi gerektiğini ifade ediyor. Buna bağlı olarak da 3346 sayılı Yasa’yla hem Sayıştayın kuruluşu ve bu yasanın içerisinde de KİT’lerin denetimi hususu alınıyor. Dolayısıyla bu denetimde, KİT’lerin denetiminde bir Grup Başkanı ve -sayı herhâlde değişiyor yanlış hatırlamıyorsam- denetçilerden oluşan bir heyet sürekli olarak -biraz önce de söyledik- Kurumda çalışıyor ve denetim raporunu hazırlıyor.

Yine bu yasa hükmü gereğince, Sayıştayda bir -lütfe yanlış söylüyorsam düzeltin- Sayıştay Rapor Değerlendirme Kurulu var. Bu yasal bir Kurul, bu Kurulda 11 kişi yer alır, o 11 kişiden 2’si de -yine yanlış hatırlamıyorsam- hesap daire başkanlarıdır. Dolayısıyla buraya gelen rapora, o rapordaki öneri, bulgu, eleştirilere Kurulun da cevapları gelir ve denetimi yapan denetçiler dâhil, gelen cevaplar bu Kurulda müzakere edilir ve bu Kurulun müzakeresinin sonucunda çıkan rapor da Türkiye Büyük Millet Meclisine gelir, böyle bir süreç.

Şimdi, bu kurulda hiçbir şeyin yani rastgele “Şu konu gitsin, bu konu gitmesin.” şeklinde bir şeyin olması mümkün değil.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O yüzden artık taslak raporlar hazırlanma aşamasında sansürleniyor zaten. Sizin düşündüğünüzü de çözdüler.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bakın, şimdi, buradaki en büyük yanlış, bizim burada başımızı ağrıtan -sizler de zaman zaman belki buna inanarak söylüyorsunuz, siyaseten değil, onu kabul edebilirim inanarak söylediğinizi- zaman zaman “Buraya bir filtreleme yapılıyor, sansürleme yapılıyor.” dediğiniz şey. Maalesef -Kurumdan ya da kimseyi zan altında bırakmak istemiyorum- bir şekilde buradaki Komisyon üyelerimize bu raporlar ulaşıyor. Aslında bu raporlar açık raporlar değil. Yani Kurum açısından açık...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayıştay Grup Başkanı da istifa etti bu arada.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya, toparlayalım. Sayıştay çalışma yöntemlerini...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkanım, buradaki tartışmaların önemli bir kısmı buradan kaynaklanıyor. Dolayısıyla Sayıştayda 11 kişiden oluşan bir Rapor Değerlendirme Kurulu var ve bu Kurulda yani Sayıştay denetçilerinin Grup Başkanı başkanlığında hazırlanan rapor buraya geliyor, bu doğaldır. Şimdi, bir de işin öbür tarafı var, yanlış anlaşılma olabilir, yanlışlar olabilir. Kurul bu sorulara, eleştirilere cevap veriyor ve cevabı bir üst kurul şeklindeki o kendi yapısı içerisinde bir kurul değerlendiriyor. Bunun üzerine müzakere sonucunda raporun son şekli alınıyor. Hiçbir şey ortadan kaybolmuyor yani oraya gelen müzakerelerin hepsi burada var ama zaman zaman bu tür raporların burada sansür edildiği söyleniyor, değilse zaten bu Rapor Değerlendirme Kuruluna neden ihtiyaç olacak? Olduğu gibi, yazıldığı gibi gelmeye... Buralarda da elbette yanlışlar olabiliyor, bazı hatalı şeyler. Kurum baştan cevabını düzgün vermemiş olabiliyor, eksik kalmış olabiliyor, daha sonra tamamlanabiliyor. Dolayısıyla bunları biz bu kurullarda hem işin o tarafında hem bu tarafında gördük, yaşadık. Buradan bir süzgeçten geçiyor, bu süzgeç de teknik bir kurul, bunu anlatmaya çalışıyorum ama burada sürekli bu Rapor Değerlendirme Kurulundan geçen raporları veya orada rapora alınmayan kısımları dolayısıyla bu Kurulu da sürekli suçlamayı “Yanlış yapılıyor, bir yere tetikçilik yapılıyor.” değerlendirmesinin çok doğru olmadığını, bunun Sayıştaya ciddi bir zarar... Bu konuda Sayıştayın çok ciddi bir cevap vermesi gerektiğini de ben düşünüyorum. Bu da kayıtlara girsin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Özellikle benim sansürlendiğimi belgeleriyle gösterebilirsin. Bulgularla ilgili yanıt verirlerse iyi olur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – O zaman Sayıştayın buna cevap vermesi lazım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Hocam, son olarak; siz öğretim üyesisiniz aynı zamanda, bir şey sorayım Hocam.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, karşılıklı... Lütfen... Toplantıdan sonra konuşabilirsiniz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siz bürokratik da yaptınız, Genel Müdürlük de.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hiç öyle başka bir partinin genel başkanının aleyhinde “tweet” atmışlığınız oldu mu? Bu durumu nasıl görüyorsunuz? Bu “tweet”i nasıl görüyorsunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Siz gerekli şeyi söylediniz Atila Bey.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hocam, hoca olarak siz de söyleyin.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Atila Bey, ben atmadım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yani eski bir bürokrat olarak da...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Niye başkasından destek almak gibi böyle bir tarzınız var? Siz kendiniz görüşlerinizi bildirdiniz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sizden alamayacağım desteği ondan alabilirim, siz tarafısınız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, toplantı esnasında öyle bir ihtiyacınız mı var?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ben, benimle ilgili kısmını söyleyeyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Öyle bir ihtiyacınız mı var?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, Hocam objektif, bazı konularda Hocam objektif.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – E, niye başkasından...

Sayın Karakaya, toparlayalım.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Cevapsız kalmasın.

Ben bir partinin hem Genel Başkan Yardımcısı ve milletvekili olarak da hiçbir partinin genel başkanına doğrudan hiçbir şey yapmadım. O bir siyasi nezakettir yani onu ben...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yapılmaz zaten, ayıp, saygısızlık, büyük terbiyesizlik, gerçekten.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Dolayısıyla, diğer konu, tabii, sizin kendi konunuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, siz geneli üzerinde söz almayacağınızı söylemişsiniz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, 3 cümle söyleyeceğim, bırakacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama o zaman çok kısa bir şekilde söz vereceğim size çünkü geneli üzerinde söz almayacağınızı söylemişsiniz.

Buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, arkadaşlar, TRT, laik, demokratik hukuk devletinin bir Kurumu. Ben bunu kayıtlara geçsin diye konuşuyorum. Devlet yönetimimiz demokratik cumhuriyet, kurucu liderimiz Yüce Gazi Mustafa Kemal Atatürk. Devletin işleyiş ve saygınlığı açısından bunlara, bu söylediğim, hitap ettiğim şekildeki kurum ve Yüce Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e karşı Türkiye Cumhuriyeti'nin bir Kurumunda bir başka şahsın veya kurumun -kim olursa olsun- aleyhte veya olumsuz bir söz söyleme hakkı yoktur. Bundan önce Kurum içerisinde terör örgütü olmuş; biz onu fazla irdelenecek, sorgulayacak durumda değiliz. Bundan sonra da aynı durum ve işleyiş tarzında terör örgütleri yaratılacak, var olacak şekliyle bu Kurumu oluşturmuş ve koruyamayan insanları da bu devlet yargılamak zorunda.

Ben buradan konuyu çok fazla dağıtmamak üzere şunu demek istiyorum: Bundan sonra, demokratik cumhuriyete, laik cumhuriyetin kurucu lideri Yüce Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e karşı bir eylem, bir söz olduğu zaman TRT'de görev yapan, sorumluluk alan kişilerin müdahalesi, bu konuda soruşturması olmazsa -sözümü yanlış anlaşılmadan, çarpıtılmadan söylemek istiyorum- ben o müdahaleyi yapmayan, o müdahale içerisinde bulunmayan kişileri lanetliyor ve kınıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, buyurun Sayın Tuncer.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Benim de sadece bir sorum olacak. Sayın Genel Müdürüm, 2004-2022 yılları arasında TRT tarafından sağlanan ilan, reklam, sponsorluk, program satış gelirlerini, enerji payı gelirlerini ve bandrol gelirlerini iletir misiniz? Ayrıca, söz konusu rakamları, yıl ortası döviz kurunu kullanarak hazırlayacağınız tabloda, döviz kurunu da belirtmek suretiyle, iletirseniz mutlu oluruz. Çalışmalarınızda başarılar diliyorum, kolay gelsin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Tuncer.

Evet, geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi, sözü Sayın Genel Müdüre vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı, tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, sözü size vermeden önce, bugüne kadar şahsınız, ekibiniz ve yönetiminizle birlikte yapmış olduğunuz hizmetlerden dolayı, yayınlardan dolayı, bu kurumu bir marka hâline getirmenizden dolayı ben de tebrik ediyorum. Tarihimizi, geleneklerimizi, kültürümüzü gelecek nesillere aktaran yayınlar yapmanızdan dolayı; devletimizin operasyonel gücünü kamuoyuna, dış dünyaya göstermenizden dolayı... Biliyorsunuz, geçmişte devletimiz, tehditleri kendi sınırları içerisinde bertaraf ederdi; şimdi sınırlarının ötesinde karşılayıp orada bertaraf ediyor. İşte, devletimizin operasyonel gücünün gösterilmesi adına yayınlar yapmanızdan dolayı sizi tebrik ediyorum. En büyük zenginliğimiz ve cephaneğimiz olan birliğimizi ve beraberliğimizi pekiştiren yayınlar yapmanızdan dolayı sizleri tebrik ediyorum, çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum, başarılar diliyorum.

Söz sizde Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Öncelikle tüm milletvekillerimize, Komisyon üyelerimize kıymetli değerlendirmeleri için teşekkür ediyorum ama kıymetli değerlendirmeleri için teşekkür ediyorum, bir kısmının çok kıymetli olduğunu düşünmüyorum. Çok şey konuşuldu, yaklaşık dört buçuk saatten beri bir söz dahi almadan elbette ki dinlemek icap ediyordu çünkü burasının...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkan söz vermediği için söz alamadınız.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Yok yok, usulü itibarıyla da böyle olduğunu da biliyorum yani itirazım yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, Sayın Genel Müdürümüz konuşsun.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Dört buçuk saat itibarıyla...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, ben de geneli üzerinde görüşmeler tamamlandıktan sonra size söz vereceğimi söylemiştim.

Buyurun.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Tabii tabii. Ya, usulün de böyle olduğunu biliyorum, bir eleştiri mahiyetinde söylemedim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Yani elbette ki biz buraya...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Madde üzerinde cevap verme yetkiniz vardı, Başkan söz vermedi.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Elbette ki biz buraya dinlemeye ve hesap vermeye geldik bürokratlar olarak. Dolayısıyla, Gazi Meclisimizin bu kutsal çatısının altında hesap vermekten mutluluk duyacağımızı, memnuniyet duyacağımızı öncelikle ifade etmek isterim.

Birçok şey konuşuldu, eleştiriler var; bazılarını “yanlış bilgi” olarak ifade edeyim, bazılarını “itham” olarak ifade edeyim, birçok şey konuşuldu; her birine cevap verebilmek isterim ancak anladığım kadarıyla hepsine de sözel olarak burada, şu anda cevap verebilmem mümkün değil ama şunu teyiden, tekraren ifade etmek isterim ki sorulan tüm soruların hepsi yazılı bir şekilde, burada benim cevaplayamadığım, özellikle teknik mahiyette olan, rakamları yıllar itibarıyla içeren, tablolar gerektiren birçok sorunun cevabı kesinlikle değerli milletvekillerimize ulaştırılacaktır, bundan hiç kimsenin şüphesinin olmamasını istirham ederim.

Önemli belli başlı meseleler var, onlara girmek isterim ama ondan önce birkaç hususu da açıkça ifade edip yanlış bilgiyi ortadan kaldırmak isterim. Bir kere, her şeyden önce, bir ironi veya müstehzi yaparak Yönetim Kurulu üyelerimiz veya Genel Müdür Yardımcımız üzerinden katılım sağlayamadıkları için bir mesele gündeme geldi toplantının hemen başlangıcında. Örneğin, Sayın Vekilimiz Atilla Sertel Bey “Ne hikmetse Genel Müdür Yardımcısı da sakatlanmış.” dedi, böyle bir jest ve ses tonuyla; orada bir ironi de vardı ama Genel Müdür Yardımcımız geçen hafta ayağını kırdı yani gerçekten de bazı şeyleri bilgiye dayalı olarak ifade etmekte fayda olduğunu düşünüyorum.

Bir diğer meselemiz: “Yönetim Kurulunuz üç ayda bir toplanıyor.” neredeyse bu toplantıda kurulan ilk cümlelerden biriydi ve TRT’ye dair en temel bilgilerden biriydi. Yönetim Kurulumuz üç ayda bir toplanmıyor, Yönetim Kurulumuzun hukuken ayda bir toplanması lazım ama Yönetim Kurulu büronun tüm kayıtları ortadadır, isterse herkese verilebilir, bu konuda net bir şeffaflık var. Yönetim Kurulumuz bugüne kadar, dokuz aydan beri on beş günde bir toplandı fiili olarak. Ayda bir toplanmıyor, hukuken ayda bir toplanması lazım CBK’ye göre ancak Yönetim Kurulumuz her on beş günde bir toplandı. Dolayısıyla, Yönetim Kurulunun üç ayda bir toplandığı üzerinden, onların maaşları üzerinden böyle bir tevatür geliştirmenin de çok doğru olmadığını, en azından doğru bilgiye dayalı bir yaklaşım olmadığını, dolayısıyla yanlış reçeteler veya yanlış sonuçlar doğurduğunu açıkça ifade etmem gerekiyor.

Şimdi, bandrol meselesinden başlayayım. Ne güzel bir tevafuktur ki tam KİT Komisyonuna geldiğimiz gün Resmî Gazete’de bandrol ücretleri yayımlandı. Ben bundan çok memnunum, elhamdülillah. Çünkü bandrol meselesi üzerinden sayın vekillerimiz de sordular haklı olarak bana açıklama fırsatı geldi; ben bundan gayet memnunum. İyi ki bugün Resmî Gazete’de yayımlanmış. Çok fazla uzatmaya gerek yok; hemen şurada, önümde, bir tablo var. Bu, EBU’nun hazırladığı bir tablo yanlış hatırlamıyorsam, kaynağını da bir akademisyen olarak ifade etmiş olayım ve 2020 yılına ait bir tablo. Bu tabloda deniliyor ki: “Kamu yayıncılarının kamu kaynaklı gelirlerinin gayrisafı millî hasılaya oranı; Türkiye, 43 ülke arasında 36’ncı sırada.” Sondan 6’ncı, 7’nci yani aldığı kamu payı itibarıyla, bu da 2020 yılı rakamı. Şimdi, elektrik faturaları üzerinden alınan TRT payı kalktı; siyasi iradedir,

Meclisimizin kararıdır, elbette saygı duymamız gerekir. Şimdi, bu rakama 2022 yılı itibarıyla bir daha baksalar biz belki de ülke sıralamalarında çok daha alta, belki sonuncu, belki sondan 1'inci, neyse bilmiyorum, bir sıraya düşeceğiz. Dolayısıyla, TRT'nin gelirlerinin çok olduğu, kamu paylarından da acayip bir şekilde yararlandığı, bunları da har vurup harman savurduğu gibi bir yaklaşımın doğru olmadığını bu tablo -ben hazırlamadım bu tabloyu, bu EBU'nun, Avrupa Yayın Birliği'nin hazırladığı bir tablo- çok net bir şekilde ortaya koyuyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Demek ki ülkenin geliri az; oran olarak payınıza daha düşük...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzıılmaz, dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, öyle bir parametre de var yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzıılmaz, dinleyelim ama dinleyelim.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Ben şimdi buradan şu soruyu sormak istiyorum...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Demek ki ülkenin geliri 2 katına çıksa TRT'nin payına düşen o orandaki kısım da artacak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bak, beş saattir Sayın Genel Müdürüm dinledi bizleri.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Biraz sabret konuşun ya! Böyle olmaz ki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dolaylı Hükümet eleştirisi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzıılmaz...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Peki, TRT'nin sıfatı niye kamu yayıncısı? Eğer ben bandrol geliri almayacaksam, ben elektrik payı almayacaksam veya “Kamu fonundan desteklenmeyeceksem” benim adım niye kamu yayıncısı? Benim en önemli ayrıcalıklarımın biri bu, en önemli özelliklerimden biri bu. O zaman ben zaten özel sektördeki bir yayın kuruluşu gibi olurum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Eşit yayın yapsanız öyle...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Dolayısıyla, sayın vekillerimiz, hem Mevlüt Bey hem Sayın Ordu Milletvekilimiz Gündoğdu ifade etti, TRT'nin kamu paylarından yararlanması son derece anlamlı, son derece makul ve hukuki; uluslararası karşılaştırmalara da baktığınızda da gayet normal, olağan bir uygulamadır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kamuya eşit hizmet verseydi eğer...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Bu çerçevede baktığınızda...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzıılmaz...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya “eşit” diyor; sen kendi döneminde eşit değilsin ki!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun devam edin Genel Müdürüm.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Bu çerçevede baktığınız da mutlaka TRT'nin kamu fonundan desteklenmesi gerekiyor çünkü ben “reyting”leri hesaba katmadan kamu yayıncılığı yapmak zorundayım, kamu yayıncılığının gerekliliklerini yapmak zorundayım; bazen “reyting” almasa da gündüz kuşağında bir programı yapmak zorundayım. Var mı buna toplumun genelinin veya siyasetin genelinin bir itirazı? Kamu yayıncısı gereklilikleri doğrultusunda hareket edeceksem bunu yapacağım. Bunun için de “reyting” almadığım için o programdan reklam almayacağım, reklam almadığım için gelirim düşük olacak ve kamu finanse edecek. Elbette ki şu şerhi de burada düşelim, kendi kendimize düşelim: Elbette ki benim gelirlerimi artırmam lazım, benim kendi

gelir kalemlerimi artırmam lazım kamu fonunun dışındaki reklam meseleleri çokça konuşuldu oraya biraz sonra geleceğim ve elbette ki benim tasarruf yapmam lazım. Ben bunu Alt Komisyonunda da ifade ettim ve biz birçok kalemi didik didik edip -şimdi burada bunları teker teker listelemem çok uygun olmaz- emlak vergisi üzerinden, Gelir İdaresi Başkanlığına başvurarak bir kararı doğrultmak üzerinden, düzeltmek üzerinden milyon milyon tasarrufta bulunuyoruz. Her bir yapım için her bir yapımıcıyla masaya oturuyoruz ve öyle bol keseden değil, çatır çatır... Çünkü bu, devletin, milletin parası; ben bunun 2 lirasına da 200 bin lirasına da 2 milyonuna da 2 milyarına da sahip çıkmak durumundayım. Bu benim param değil, devletin, milletin parası.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama bunlar sadece söz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bize resmî yazıyla matematik yanıt versin

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Dolayısıyla bu bandrol meselesinde mutlaka kamu fonu üzerinden benim desteklenmem gerekiyor. Ha, eğer siyasi irade ve bir toplumsal uzlaşma var ve bana şu mesajı veriyorsa; diyorsa ki bana: “‘TRT Çocuk’ programı nesil, zihinsel gelişim ve fiziksel gelişim açısından önemli değil; sen artık ‘TRT Çocuk’ta reklamlı yayın yapacaksın.” Var mı toplumdan bana böyle bir mesaj? Yok, o zaman ben reklamsız yapmak zorundayım ve Bunu yaparsam kamu fonundan desteklenmek zorundayım. Bana diyorsanız ki “Kamu fonundan almasın; bandrol olmasın, elektrik payı olmasın.” dediğinizde o zaman şunu söylüyorsunuz: “TRT Çocuk programını reklamlı yap, Geleceğin İletişimcileri Yarışması’nı düzenleme, TRT Belgesel’de teknoloji alanında, siyaset alanında, inşaat alanında, mühendislik alanında Türkiye’deki gelişmeleri anlatma, bunlar için belgesel yapma.”

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Nereye ne harcadığınızı bilmek istiyoruz.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Çünkü bunlar “reyting” alan yapımlar değil, bunlar kamu yararı doğrultusunda yapılan yapımlar. “TRT 2’de kültür sanat alanına ilişkin yeni program koyma.” Dediğinizde bunları ifade ediyorsunuz demektir. Eğer ben kamu fonu doğrultusunda, kamu yayıncılığı doğrultusunda hareket edeceksem bunların hepsini yapmak zorundayım. Bunu ben zaten kamu yayıncılığının Genel Müdürü olarak, bir sorumluluk olarak üstleniyorum. Örneğin “Avrupa’daki vatandaşlara ulaşmaya, erişmeye imkân sağlayan TRT Türk’ü yeniden inşa etme.” Eğer böyle diyorsa siyaset, eğer böyle diyorsa bir siyasal parti, eğer böyle bir mesajı ulaştırıyorsa toplum bana yapmayayım.

Ya, ben 2016 yılında geldim, üç ay içerisinde, 2016 yılından beri -TRT 1’in aynı yayını yapan, dolayısıyla da- ofisi elinden alınmış, stüdyosu elinden alınmış, bütçesi elinden alınmış, personeli elinden alınmış, program akışı olmayan bir kanalı yeniden inşa ettim. Niye yaptım? Avrupa’da bizim vatandaşlarımız var. Avrupa’daki vatandaşlara yönelik program koyayım, onların sağlık sorunlarıyla ilgileneyim, çalışma hayatına ilişkin mesajlar vereyim, oradaki ailelerin sorunlarıyla ilgili gündüz kuşağı programı yapayım; bunlar için yaptık. O zaman bunu yapmamamız lazım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Önceki Genel Müdürü mü eleştiriyorsunuz?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya, ne alakası var! Yapma ya!

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın, Yavuzyılmaz, her şeye itiraz ediyorsun ya!

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – O zaman TRT Fransızca’yı benim yapmamam lazım. Eğer kamu fonundan desteklenmeyeceksem, benim TRT Fransızca’yı yapmamam lazım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama doğru.

AHMET TAN (Kütahya) – Doğru olması bizim dinleme hakkımızı...

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Ya, Deniz Bey, lütfen yani...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Benim TRT Fransızca'yı yapmamam... Hâlbuki ben diyorum ki: Türkiye'nin sesinin ulaştığı her yere TRT olarak, Türkiye devletinin televizyonu olarak ben ulaşayım, Türkiye'nin resmî politikasının mesajlarını o coğrafyaya ulaştırayım. İtiraz ediyorsanız yapmayalım, manzara bu kadar basit, tablo bu kadar basit. Eğer kamu fonundan destek yoksa bunların özel kanal gibi finanse edilip yapılabilmesinin mümkünatı yok; net. Ha, biraz önce de ifade ettiğim gibi eğer tasarruf yapmıyorsak, gelir artırıcı tedbirler almıyorsak o da bizim sorumluluğumuz ama ben şimdi size rakamları ifade edeceğim bandrol meselesini böyle ifade ettikten sonra.

Reklam meselesi... “Gelirleri artırmada TRT'nin zaten derdi yok; nasıl olsa bandrolden geliyor veya elektrik payı vardı önceden.” gibi bir söylem var ya... Şimdi, ilan ve reklam gelirleri ki 2020 fiilden bahsediyorum, 283 milyon 433 bin lira; 2021 fiilden bahsediyorum yüzde 129 artışla 649 milyon 640 bin lira yani kusura bakmayın, o kadar ithamdan sonra şu ifadeyi kullanacağım, lütfen ukalalık olarak algılamayın gururla ifade ediyorum, gururla ifade ediyorum: 2020-2021 yayın dönemi 1 Eylül-31 Ağustos -çünkü yayın döneminden yayın dönemine reklam o periyodu kapsar- gerçekleşen 560 milyon TL, 26 Mayıs itibarıyla -bu dönemden bahsediyorum, 2021-2022'den bahsediyorum- 717 milyon lira yani ben şu anda geçen senenin reklam gelirini yüzde 28 artırarak yakalamışım ve önümde daha üç ay var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dolar da 2 katına çıkmış, TL gücünü kaybetmiş yüzde 100.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Dolayısıyla benim hedefim daha başka bir rakam ama hedef zikretmiş olmayalım. Ama ben şu anda “Reklam gelirleri itibarıyla uğraşmıyor.” deniliyor ya, buna cevaben söylüyorum; ben reklam gelirlerini şu an, yıl bitmeden geçen senenin yüzde 28'i artırmışım. Dolayısıyla ciddi bir efor sarf ediliyor, sadece bunun hakkının teslimini ifade edebilmek açısından ortaya koymak istedim.

Şimdi, şu dış yapım meseleleri ve “reyting”ler meselesi. Israrla Alt Komisyonunda da ifade ettik. Şimdi, mesela, biraz önce Sayın Sertel çok güzel bir şekilde ifade etti, dedi ki: “Ya, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetlerin oranı yüzde 80. Bunun içerisinde de dış yapımlarda dizilere ayrılan paylar şu kadar, şu kadar; danışmanlıklara ayrılan paylar bu kadar, bu kadar, bu kadar.” Hani biz veri vermiyorduk, hani biz kapalı devre iş görüyorduk, hani hiçbir şeyin hesabını bu demokrasi platformunda vermiyorduk?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siz vermediniz ki onları.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Faaliyet raporunda bunlar aynen var. Geçen Alt Komisyonunda eleştirdiniz; “Yok, önceki faaliyet raporları zamanında, geçen faaliyet raporu zamanında çıkmadı.” diye.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, hayır, cevap olarak vermediniz; onun için.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Zamanında konuldu, şeffaf bir şekilde web sitesine de konuldu; tüm rakamlar burada var yani faaliyet raporunda olduğu için gönül rahatlığıyla ifade edebiliyorum, gizlediğimiz sakladığımız bir şey yok. Ben Alt Komisyonunda da ifade ettim, sadece bir şeyi vermiyoruz biz, dizi yapımları itibarıyla sadece bir hususu vermiyoruz. Biz bir hususu vermedik diye kapalı devre iş görmüş, her şeyi milletvekillerimizden ve millettten saklamış mı oluyoruz? Diyoruz ki: “Biz bölüm başı maliyeti veremeyiz.” Ya, vermek isterim ama veremem; gerçekten sadece şu

tartışma bitsin diye vermek isterim ama veremem çünkü ben evet, kamu yayıncısıyım ama piyasa koşullarında hareket eden bir kamu yayıncısıyım. TRT'ye sadece kamu yayıncısı olarak bakmak eksik değerlendirmek demektir; tam değerlendirmek istiyorsanız, TRT, piyasa koşullarında hareket eden bir kamu yayıncısıdır. Ben piyasa koşullarında hareket ettiğimde, bölüm başı maliyetimi ortaya koyduğumda çok net, açık, piyasa avantajımı kaybediyorum. Niye kaybedeyim? Bu, devlete zarar, millete zarar. Niye kaybedeyim? Şimdi, ben bir tek...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sizden önceki genel müdürler veriyordu.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Ben tüm soru önergelerine baktım, İletişim Başkan Yardımcılığında da çalıştım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şenol Göka döneminde veriliyordu; bizde var.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Üç yıl boyunca İletişim Başkan Yardımcılığı görevini yürüttüm, TRT'nin, Basın-İlan Kurumunun, AA'nın soru önergelerinin hepsi benim üzerinden geçti, Hukuk Müşavirliği bana bağlıydı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şenol Göka döneminde var hepsi.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Ben hangi cevabın verildiğini de biliyorum, neyin sorulduğunu da biliyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hepsi bizde var.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Hiç abartıya gerek yok.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Abartıya gerek yok, doğruyu söyleyin bana; bizim elimizde var.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Bölüm başı maliyeti veremem.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, devam edin.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Çünkü kamu yayıncısı olduğum için hiç kimse diziyi bana ucuza çekmiyor, kamu yayıncısı olduğum için hiç kimse TRT'nin ekranına yarı fiyatına çıkmıyor, kamu yayıncısı olduğum için hiç kimse TRT'nin içerisindeki yemekhaneye ki o zaman da ifade ettim, domatesi salatalığı yarı fiyatına vermiyor. Ben piyasa avantajımı korumak zorundayım, bu, benim en temel sorumluluğum; tam aksine en temel sorumluluğum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – En pahalı dizileri siz çekiyorsunuz, en pahalı dizileri TRT çekiyor.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Şimdi bu çerçevede bunu ben Alt Komisyon da gösterdim...

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Neye göre pahalı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – En pahalı dizileri siz çekiyorsunuz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Atıla Bey, pahalı değil, ne pahalısı ya!

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – ...ama yine gösteriyorum; demek ki et tekrarı ahsen, velev kane yüz seksen. Tekrarlayalım: 2021 yılı itibarıyla söylüyorum, tablo... Bir de şöyle bir şey var: “Verilmiyor.” deniliyor ama veriliyor inanmıyor yani böyle bir kısır döngü var. “Verilmiyor.” deniliyor; aha tablo, veriyorum ama bu sefer de inanmıyor, yine bilinen söyleniyor, ezberlenen söyleniyor. Ya, şunu şöyle göstermesem, sadece şifahi olarak şöyle yapsam anlayacağım ama diyorum ki “2021 prime time yerli diziler ortalama paylaşıma göre sıralamada ilk 10’da TRT’nin 5 dizisi var ve bu ilk 5 dizinin 4 tanesi TRT dizisi. 10’da 5 dizim var, ilk 5’inin de 4’ü TRT.” Ya, şimdi

“reyting”ler ortada, bunu saptırabilmenin mümkünatı yok, bunu ben ölçmüyorum. Hani TRT kendi başına ölçer, oradan da şüphelenilebilir. “Ya kendi başına ölçüyor dolayısıyla doğru rakamı vermiyor.” diye.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Başkanı bir alkışlayın.

VİLDAN YILMAZ GÜREL (Bursa) – Tebrik ediyoruz.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Tablo burada. Dolayısıyla dizi itibarıyla da eğer harcama yapılıyorsa karşılığı alınıyor. Yani evet ve sadece bölüm başı maliyeti veremiyorum ama veremememe rağmen söylüyorum ki harcama yapılıyorsa da bir diziye... Yanılmıyorsam Sayın Denizli Milletvekilimiz idi ifade etti; yani “Bazı dizilerin TRT’de gösterilememesini veya her diziden 1’incilik bekleyemeyiz.” dedi; haklı. Şimdi, mesela, bazı dizi projeleri bana geliyor, önce bana geliyor, TRT’ye geliyor ama ben bakıyorum “Kamu yayıncılığı gereklilikleri itibarıyla bu senaryoyu gösteremem, ekrana taşıyamam.” diyorum, başka kanala gidiyor. Onun belki de ben “reyting” alabileceğini biliyorum ama gösteremiyorum çünkü kamu yayıncılığı gereklilikleri doğrultusunda hareket etmek zorundayım; bu, bana kısıt ama ben bu kısıtı zenginliğe dönüştürüyorum. Çok iddialı bir şekilde bunu başka platformlarda da ifade ettiğim için dile getiriyorum açıklıkla.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm toparlayalım.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Sayın Başkanım, söz almışken biraz imkân verirsenez sevinirim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Şöyle ifade edeyim: Gönül Dağı dizisi başka bir kanalda olsaydı tutmazdı; bunu yapımcısına söylediğim için gönül rahatlığıyla ifade ediyorum. Gönül Dağı dizisi TRT dizisidir, başka bir kanalda bu “reyting”i almazdı. Onu ortaya çıkaran şey ise tam da kamu gerekliliklerinin kısıtlarıdır; o kısıtlar bizi yeni zenginlikleri bulmaya itiyor, Gönül Dağı’nı bulmaya itiyor. Meseleye bu çerçeveden bakmanın daha faydalı olacağını düşünüyorum.

Şimdi, “TRT Haber de sonuncu, özel kanalların bile gerisinde.” denildi ama yani ne yapayım, bir kere daha tekrarlayalım, et tekrarı ahsen, vevle kane yüz seksen. Tüm kişiler izleyici gruplarında kırk beş aydır 1’inci,

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne diyorsun, söylediğiniz sözün, tekerlemenin anlamı nedir?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Kırk beş aydan beri 1’inci.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Türkçe olmadığı için.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Tekrar güzeldir, iyidir, hoştur; tekrar güzeldir, iyidir, hoştur yüz seksen kere bile olsa.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Güzel.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Tüm kişiler izleyici gruplarında kırk beş aydan beri 1’inci ve özellikle de ocak ayından itibaren en yakın kanala 15 puan fark katmış vaziyette.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Total AB’de...

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Tüm kişiler...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – FOX hep 1’inci görünüyor.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Ya, her alanda birinciliği öyle hemen elde edebilmek kolay olmuyor Sayın Vekilim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, söylüyorum işte.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Oralarda da farkı kapatabiliriz, güzel ilerliyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın, ne dedi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, toparlayalım, son sözleri alıyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Arkadaşlar, bırakın konuşsun, o kadar konuştuk, o da konuşacak yani.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Ama imkân vermiyorsun ki konuşmasına. Dinleyin, konuşsun Genel Müdür, sataşmayın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Oralarda da farkı kapatıyoruz.” dedi, o noktada benim ifade ettiğim ölçüdeki kısım doğru, onu söylüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, son sözleri alıyorum Sayın Genel Müdürüm.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, bırakın konuşsun.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Siz bırakın konuşsun.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Deprem meselesi...

Şimdi, Ulus'ta A,B,D bloklar, Tepebaşı binasının deprem güçlendirme raporu alınmış. Daha önceden soru önergeleriyle sordunuz, bu bilgi sizde vardır, İTÜ tarafından alınmış, İTÜ'deki İnşaat Mühendisliği bölümünden alınmış. Dolayısıyla deprem güçlendirme meselesi gündemde; o nedenle de gerek can sağlığını koruyabilmek açısından, gerek TRT'nin binalarını koruyabilmek açısından, personelimizin can güvenliği açısından zamanında bu personel deprem güçlendirme raporu çok açık olduğu için taşınmış. Şimdi, ondan sonra, pandemi vesaire derken resmi yazışmalar başlamış; biz çok uzun bir süre Şişli Belediyesinde oyalandık, çok net. Ondan sonra, Şişli Belediyesindeki bu oyalamadan sonra biz Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü çerçevesinde yetkisini kullanmasını bekledik, bu aşamadayız, prosedürü takip ediyoruz, Tabiat Koruma Kuruluna gittiği an ve oradan karar çıktığı an biz depreme karşı güçlendirmek için binalarımızı yapacağız.

Dijital platform meselesinde de müsaadenizle, hani herkesin uzlaşa sağladığı bir mesele, Sayıştay'ı da tebrik etik, dolayısıyla tartışma çıkartmayacak bir mesele olduğu için fikrimizi söylemiş olalım.

Dijital platform meselesi kamu yayıncılığı olarak TRT'nin bir sorumluluğu. Ben aslında, çok ilgisiz bir yerde öğrencilere “Vizyonun nereye gittiğini, sektörün nereye gittiğini, TRT'nin vizyonunun neresi olduğunu, vizyon buraya gidiyor; mezun olduktan sonra da bakın, siz de burayla entegre olun.” diye bir cümle kurduğumda medyaya düştü bu yakın zamanda ve “alternatif” kavramını kullandık, bunun üzerinden bir sürü spekülasyon gerçekleşti. Bu, TRT'nin sorumluluğu, Sayıştayın da bize yüklediği bir sorumluluk zaten “Dijital fırsatlardan yararlanın.” diyor ama bunu bir kurumsal sorumluluk olarak gerçekleştiriyoruz; evet, TRT'nin geleneksel yayıncılığı başarılı, bu çizgide de inşallah devam edecek ama dijitalleşme bu kadar hızlı ilerlerken bizim TRT'nin dijitalleşme serüvenini de olgunlaştırmamız lazım, nihayetlendirmemiz lazım. Bu olgunlaşma serüveninde bunun merkezinde yer alabilecek en önemli aşama, proje Dijital Platform Projesidir. Bu, yöneticiler olarak bizim kurumsal sorumluluğumuzdur. Aynı zamanda yayın esaslarına baktığımda eğer benim millî, manevî değerleri korumak gibi vazifelerim varsa; o zaman aynı zamanda toplumsal sorumluluğumdur, ahlaki, vicdani sorumluluğumdur. Bunu bu çerçevede okumamız gerekir. Ben eğer dijital platformu becerebilirim bunun Türkiye'nin tanıtımına katkısı var çünkü o dizilerin içerisinde ürün yerleştireceğim tabiri caizse. Neyi yerleştireceğim? Turizm mekânını yerleştireceğim, değerler setini yerleştireceğim, ihraç edeceğim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bunu Alt Komisyonunda da söylemişsiniz ama olmadı daha.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Dijital platform...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hemen olmaz ki Atila Bey, biraz sabredelim.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Dolayısıyla zaten ben hedefimi yaptım, kamuoyuna açıklamadım onu ama hedefimin ne olduğunu söyledim. Dolayısıyla bizim hem ekonomik kazanım elde edebileceğimiz bir projedir hem Türkiye’nin tanıtımını yapacağımız bir projedir, hem Batı’dan tek taraflı gelen kültürel transfer süreçlerine şerh düşeceğimiz bir projedir. Dolayısıyla bunun sadece TRT’nin bir projesi olmaması gerekiyor, bunun bir devlet projesi hâline dönüşmesi gerekiyor, devletin bu projeye sahip çıkması gerekiyor. Bu, çok kıymetli bir projedir, Türkiye’nin geleceği açısından çok kıymetli bir projedir, sadece Hükümet, siyaset meselesi değildir.

Aynı zamanda ihtiyaç fazlası personel 202 kişi gönderilmiş, 122’si mahkeme kararıyla geri gelmiş, aklımda kalan rakamlar; hani genel itibarıyla söylemiş olayım.

Alt Komisyonunda konuya girdiğim için TRT Yetenek, vesaire onlara girmeyeyim.

TRT Arapça meselesinde; TRT Arapça ne yapmış? TRT Arapça 19 Mayıs Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı’na ilişkin bir “tweet” atmış ve “tweet”te bir sorun var mı? Yok. Ama bazı gazeteler sanki TRT’nin Atatürk’e, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e hakaret ettiği gibi başlıklarla bunu sundular. Fark edildiği an -öyle iki gün falan değil- tüm yorumlar kapatıldı, yoruma açık mesaj ortadan kalktı ama sosyal medyanın doğası bu aslında, “tweet” atarsın, altına yorum alırsın, etkileşime dayalı bir mekanizmadır, bunu hepimiz biliriz; o yüzden açık olması normaldir, olağandır ama bu görüldüğü an -burası TRT, Türkiye’nin en köklü kurumlarından biri ve Atatürk de, Mustafa Kemal Atatürk de bu toplumun ortak değerlerinden birisidir- buna sessiz kalınması, buna göz yumulabilmesi mümkün değildir, bunu yapabilmemiz mümkün değildir. Dolayısıyla görüldüğü an yorumlar kapatılmıştır ve silinmiştir, o kötü yorumlar da temizlenmiştir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bence suç duyurusunda bulunmak lazım.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Siz de bulunun canım.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Yani hangi vatandaş... Kime ne suç duyurusunda bulunacağız?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, Sayın Genel Müdürüm.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Son cümle Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Şimdi, şöyle ifade edeceğim: Rahmetli siyasetçilerimizin ismi zikredildi, anıldı, yani rahmetlinin arkasından konuşmamak veya ithamda bulunmamak hak da bir insanın gözünün içine baka baka ithamda bulunmak, iftirada bulunmak da mı hak? Yani rahmetlinin arkasından konuşulmaz da birinin yüzüne karşı söylemek mi hak?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ağzını açıp bir şey söyleyecek; KİT Komisyonunu oyalamayacak o zaman.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Ben geçen Alt Komisyonunda da ifade ettim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ağzını açıp bir şey söyleyecek. Komisyonla dalga mı geçiyorsunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzılmaz, dinleyelim.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Alt Komisyon da ifade ettim, burası, benim demokrasi platformu olarak gördüğüm, hesap vermeye geldiğim yer; burası bürokrat olarak benim fırçalanacağım, hakaret edileceğim, mesnetsiz ithamlarda bulunulacağım yer değil. Eğer böyleyse ben de bu motivasyonla gelirim ama bu motivasyonla gelmek istemiyorum çünkü ben hesap vermeye geliyorum, her türlü hesap vermeye geliyorum ve dilimin döndüğünce de tüm cümleleri kuruyorum. Ama eğer sosyal medya, video mesajları üzerinden bürokratları tehdit etmenin bir parçasını buraya taşıyacaksanız, mesnetsiz bir şekilde herkesi ithamlı bir şekilde terör örgütüyle iltisaklı ilan edecekseniz o zaman bu, sindirme mücadelesinin bir parçası anlamına gelir, bürokrati sindirme, parçalama mücadelesinin, politikasının, stratejisinin bir parçası hâline gelir; o zaman bu sindirmeye biz pabuç bırakmayız, hiç kimse kusura bakmasın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu “tweet” olayı doğru mu değil mi?

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Biz bu sindirmeye pabuç bırakmayız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Doğru mu değil mi? Doğru mu değil mi? Bunu soruyorum.

TRT GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ZAHİD SOBACI – Ve devlete ve millete hizmet motivasyonumuzdan hiçbir şey kaybetmeyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siyasi parti genel başkanlarına hakaret etmek devlete ve millete hizmet etmek demek mi? Böyle bir şey olur mu ya! Hakaret ediliyor; olur mu böyle bir şey?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi, Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2019 ve 2020 yılı hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürüm, ya, Recep Tayyip Erdoğan’la ilgili atsaydı aynı tepkiyi mi göstereceksiniz? Devlet Bahçeli’yle ilgili atılsa böyle tepkisiz mi kalacaksınız? Böyle şey olur mu ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Oturun yerinize lütfen.

Önce, 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2019 yılı bilançosu ve 386.028.605,03 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi, 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2020 yılı bilançosu ve 496.531.235,28 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun 2019 ve 2020 yıllarına ait Üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 31 Mayıs 2022 Salı günü Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.09

